ვიქტორ გაბისკირია

უფსკრულთან

დრამა
4 მოქმედებად. 8 სურათად

მოქმედნი პირნი

ანთიმოზ ტორონჯაძე — მოხუცი კაცი, კოლმეურნე.
თამარი — ანთიმოზის რძალი, 29—30 წლის.
გოგი — თამარის ვაჟი, შვილიშვილი ანთიმოზისა, 11—12 წლის.
ევა — ანთიმოზის მეზობელი.
ევგენი ამაშუკელი — ახალგაზრდა კაცი, ინჟინერი.
მინადორა — ევგენის დედა.
გიგო — ხანდაზმულობის გამო წელში ოდნავ მოხრილი, მაგრამ მკვირცხლი ქცევისა და სიტყვა-პასუხის კაცი. ევგენის მამის მეგობარი.
ვარლამ დოჭვირი — გარეგნობით ინტელიგენტი, ამაშუკელთა ოჯახთან დაახლოებული ადამიანი.
პავლე — კოლმეურნეობის თავმჯდომარე.
ქუკური, დურმიშხანი — ევგენის მეგობრები.
კატო — ამაშუკელთა ეზოში მცხოვრები ხანშიშესული ქალი, დიასახლისი.
იასონ ტურძელაძე—ახალგაზრდა კაცი, კატოს ნათესავი.
ვენერა — ახალგაზრდა ქალი, ექთანი.
ბაჯი — მეეზოვე. ქურთი ქალი.

პირველი მოქმედება

პირველი სურათი

ორი ოთახის კარების გასწვრივ ცისფრად შეღებილი შუშაბანდი.

კარებს შუა, შუშაბანდში, ძველებური კამოდი დგას, რომელზეც დევს სარკე. კოლოფები. იქვე კედელზე კიდია ნემსების მისაბნევი ბალიში, ერთ მხარეს ხალიჩაგადაფარებული ტახტი დგას ლამაზი მუთაქებით. ფერადი ქაღალდებით შემოხვეული ხის ყუთიდან ამოწვდილა საკმაოდ მოზრდილი ლიმონის ხე, რომელსაც ორი თუ სამი ცალი ლიმონი მოუსხამს. ერთ კუთხეში ანთებულ ნავთქურაზე ფართო სპილენძის ტაშტი დევს, რომლის თავზე ორთქლი ტრიალებს, ეტყობა, მურაბა იხარშება. შუშაბანდში მზის სხივები შემოსულა. ნათელი, მზიანი დღეა. ფარდის ახდისას ოთახიდან გამოდის კატო.

კ ა ტ ო — (ნავთქურას უახლოვდება, სუფრის კოვზით გადმოაქვს მურაბა, ლამბაქზე ასხამს, ამოწმებს) თამარ! თამარ! (თამარი მეორე ოთახიდან პასუხობს) „ახლავე, ქალბატონო კატო, ახლავე!“ (თვით კატო ლამბაქით ხელში თამარის ოთახისაკენ მიიწევს, ოთახის ღია ფანჯარასთან შედგება, კოვზით იღებს და ლამბაქზე ასხამს მურაბის წვენს) მე მგონია, ეყოფა დუღილი, რას იტყვი? (თამარი ფარდას გადასწევს, ლამბაქს გამოართმევს, თვით არ ჩანს, ოთახიდან პასუხობს).

თ ა მ ა რ ი — წვენი ჯერ კიდევ თხელი აქვს, იდუღოს!

კ ა ტ ო — კეთილი, იდუღოს! (ფარდას უფრო განიერად გასწევს) მშვიდობაში! მშვენიერი კაბა გამოსულა, მაგრამ შავებში სანამდე უნდა იყო? (სიცილით) სხვა ფერისას როდის შეიკერავ?

თ ა მ ა რ ი — (თამარის ხმა) „არასოდეს!“

კ ა ტ ო — ქუდიც რომ გიხდება, პრიალებს და თანაც მაყვალივით შავია. (აკვირდება) ასე ჯობს. (ოდნავ გადაწეული. ლამბაქს მაგიდაზე ჩამოდებს) რა კარგი დღეა... გასეირნებას არაფერი ჯობს.

თ ა მ ა რ ი — (ოთახიდან არ გამოსულა) წუხელ კი როგორ წვიმდა!...

კ ა ტ ო — ორჯერ ავედი სახურავზე, თუნუქები ქვებით დავამაგრე. (ჭერს აკვირდება) წვიმამ მარტო ერთ ადგილას გამოჟონა. (სიცილით) ჩვენი სახლი ამ ეზოში, ამ დიდ კედელზე ქოხივით არის მიდგმული, მაგრამ, რა ვიცი, ყველას მოსწონს, კოხტაა, ნათელია, მზიანიაო... ამ ლიმონებზე იასონმა იცი რა მითხრა? მოლაღურებს ჰგვანანო. მართლა რა ლამაზია! იასონი ხომ კარგი ყმაწვილია?

თ ა მ ა რ ი ს ხ მ ა — თქვენს ნათესავებში ყველაზე მეტად იასონი მომწონს.

კ ა ტ ო — აწინაურებენო, ახალ სამუშაოზე გადაყავთო.. ერთი კვირაა არ ჩანს, ნეტავი რა მოუვიდა?! (უცებ რაღაცას შენიშნავს, თამარს დაჟინებით ეძახის) თამარ, თამარ! (ოთახიდან გამოდის თამარი, თავიდან ფეხებამდე შავებით შემოსილი, ლამაზი სახის, ყელმოღერილი ქალი) აი, დედამისი.

თ ა მ ა რ ი — (ფანჯარაში იხედება) კარგი სახე აქვს, მიმზიდველი.

კ ა ტ ო — შენ ახლოს უნდა ნახო, ისეთი სასიამოვნო ხმა აქვს, ისეთი ტკბილი საუბარი იცის, რომ ვერ მოშორდები.

თ ა მ ა რ ი — მე პირველად ვხედავ.

კ ა ტ ო — ორი თვე ლოგინად იყო, ორი თვე არც კი იქნება, რაც შენ ჩემთან ხარ...

თ ა მ ა რ ი — (აკვირდება) აივანზე რატომ გამოსულა? ჯერ კიდევ ცივა.

კ ა ტ ო — სუფთა ჰაერს ეწაფება, უხარია; ორი თვე წოლას ეხუმრები? აი ევგენიც გამოვიდა, (ალერსიანი ხმით) თავზე ხელი გადაუსვა! შვილი გავზარდეო, მაგან უნდა თქვას; რასაც ინატრებდა, გაუჩენდა; არაა საჭიროო, დედამისი ამბობდა, მაგრამ ვინ უგდებდა ყურს, მოყავდა და მოყავდა პროფესორები.. ახლა კარგად ჰყავს და, ხედავ; როგორ უხარია?!

თ ა მ ა რ ი — თავშალი მოახურა... ბალიშიც გამოუტანა.

კ ა ტ ო — რკინაზე დაყრდნობით ხელები არ ეტკინოსო, ხედავ! ან რა ლამაზი ბალიშია, ძველი ოჯახია, ყველაფერი ძველებური აქვთ.

თ ა მ ა რ ი — მათ ქება მეზობლებისათვისაც გამიგია.

კ ა ტ ო — ყველას ხელის გამმართველნი ესენი არიან და საყვედურს ვინ იტყვის? აი, ღმერთმა მისცეთ, რა შეძლება აქვთ! აგერ მეეზოვის შვილებს, ლიდს და პატიას, ყველას ევგენის ფეხსაცმელები არ აცვია! როცა ეზოში ბავშვი სარეცხს რეცხს და ეტყვიან, რომ ევგენის ტუფლებს საპნიანი წყალი ესხმის, პირდაპირ გული მიწყდება.

თ ა მ ა რ ი — ეს სახლი მათი იყოო, მათი საკუთრებაო, მართალია?

კ ა ტ ო — მართალია, მათი იყო.

თ ა მ ა რ ი — ამხელა სახლი? კარგი და. მეხუთე სართულზე რატომ ცხოვრობენ?

კ ა ტ ო — წინათ თურმე მეორე სართულზე ცხოვრობდნენ. მაგრამ მერე აქეთ-იქიდან რომ შეავიწროვეს, — ხომ იცი ძველი ოჯახების ამბავი? მეხუთე სართული თავიანთთვის, საკუთრად, დაიშენეს. მეხუთე სართულია, მაგრამ იცი იქიდან რა სასიამოვნო გადასახედია? მთელი თბილისი ხელისგულივით ჩანს.

თ ა მ ა რ ი — დედას დაუძახა.

კ ა ტ ო — ალბათ სტუმრები მოუვიდათ. (შემოტრიალდებიან) მერე რა მიღება იციან, რა ოთახები აქვთ. რანაირად მორთული! ხომ ისე ლამაზი ყმაწვილია, ხომ ასეთი ოჯახის შვილია, მშოვნელი ხომ არის და არის, მაგრამ იცი რა უთქვამს? ცოლად მხოლოდ იმ ქალს მოვიყვან, რომელიც დედაჩემს მოეწონებაო.

თ ა მ ა რ ი — ის ხომ ინჟინერია?

კ ა ტ ო — ინჟინერია, მაგრამ სხვებს კი არ ჰგავს. მამამისიც ასეთი ყოფილა თურმე, უმართლებს... ალბათ კარგი კაცი რომ არის. იმის გამო, ღმერთია თუ ბუნება, არ ჩაგრავს, ხელს უწყობს. ახლანდელი მათი ცხოვრება რა გასაკვირია, წინათ, ომის წლებში. ერთი ნაჭერი მარგარინი რომ გვენატრებოდა, მაშინ იმ ოჯახზე. ახლა ესენი რომ იდგნენ, სულ ლოის ფეხები ექიდა. (კვლავ თამარის სამოსს აკვირდება) საყელო მაღალია, ძველებური მშვენიერი კაბაა! მაგრამ ეტყობა. მთლად შავი სამოსისთვის ღმერთი არ გიმეტებს

თ ა მ ა რ ი — რატომ ამბობ?

კ ა ტ ო — აფთიაქში როცა წამლებს ამზადებ, როცა მუ-

შაობ. ხომ გაცვია თეთრი ხალათი, თეთრი ქუდიც გახურავს, რომ დაგინახავ, გამეხარდება.

თ ა მ ა რ ი — მე კი მეჩოთირება. ჩვენებმა რატომ დაიგვიანეს?

კ ა ტ ო — ესაუბრებიან... დღეს მიემგზავრებიან და იჯერონ გული პაპამ და შვილიშვილმა.

თ ა მ ა რ ი — კი. მაგრამ..

კ ა ტ ო — ბარგი შეკრულია, ბილეთები ნაყიდია, ყველაფრით გამოწყობილები არიან, უხარიათ და დასეირნობენ, იმათთან რა გინდა? ისეთი კარგი მამამთილი გყავს, მთელ ეზოს შეუყვარდა ანთიმოზი; ბავშვს რომ სოფელში ატან, ყველამ მოგიწონა.

თ ა მ ა რ ი — მე კი, რა ვიცი. კარგს შვრებიო, გული არ მეუბნება. მაგრამ მოხუციც მეცოდება. სოფელში მარტოა დარჩენილი.

კ ა ტ ო — მე რომ მკითხო, თექვსმეტ-ჩვიდმეტ წლამდე ბავშვი სოფელში უნდა იზრდებოდეს. ბავშვისთვის სოფელს რა სჯობს. მერე ისეთი სოფელი, თქვენ რომ გქონიათ.

თ ა მ ა რ ი — სოფელი კი, მართალია, კარგი გვაქვს.

კ ა ტ ო — მაგაზე ნუ მელაპარაკები, მაგ მხრივ ბედნიერი ქალი ხარ! (უცებ წამოხტება) ჩვენკენ მოდის!

თ ა მ ა რ ი — (თავისი ოთახის კარებთან შედგება) მე არ გამომიძახო.

კ ა ტ ო — რატომ?

თ ა მ ა რ ი — არ მინდა! (სწრაფად შედის თავის ოთახში)

კ ა ტ ო — (ევგენის ოთახში შემოიპატიჟებს) მობრძანდით, პატივცემულო ევგენი. მობრძანდით! (შემოდის ევგენი, ლამაზად აცვია, გარეგნულად თითქოს მოკრძალებულია. მაგრამ თავმომწონეობა ემჩნევა) სასიამოვნოა თქვენი სტუმრობა.

ე ვ გ ე ნ ი — ოთახშიც სასიამოვნო სუნი დგას!

კ ა ტ ო — (კმაყოფილია, რომ ასეთი რამ შენიშნა) მურაბას ვხარშავთ, მარწყვის მურაბას. თამარს დავავალე, გლდანის მარწყვი მოიტანა, ისეთი დიდები, წითლები და ლამაზები იყო, რომ დამენანა კიდეც მათი მოხარშვა.

ე ვ გ ე ნ ი — თვით სად ბრძანდება?

კ ა ტ ო — აქ არის... დავუძახო?

ევგენი — არა, არ შეაწუხოთ, თქვენთან გამომგზავნეს, ქალბატონო კატო, დედაჩემი გთხოვთ, რომ თქვენ, თქვენი მეზობლით თუ მდგმურით, არ ვიცი როგორ ვთქვა...

კატო — არც ერთი, არც მეორე. ის უკვე ჩემი ქალიშვილია.

ევგენი — დიახ, თქვენ, ქალბატონი თამარი, თუ არ ვცდები. თამარი ჰქვია...

კატო — დიახ.

ევგენი — მაშასადამე, თქვენ, ქალბატონი თამარი, თავისი მამამთილითა და ბავშვით, რა თქმა უნდა, სადილად გვეწვევით.

კატო — (მიპატიჟება ძალიან სიამოვნებს) თამარი დღეს მამამთილსა და ბავშვს სოფელში ისტუმრებს

ევგენი — ვიცით, ვიცით, სწორედ ამის გამო (მაჯის საათს დახედავს) თხუთმეტ წუთში უნდა გვეწვიოთ. (წასვლას აპირებს).

კატო — კი მაგრამ... თამარს პირადად, მგონი, არ იცნობთ. (ეძახის) თამარ! თამარ-ქალო! (ოთახიდან გამოდის თამარი, ქუდი მოუხდია, ეღიმება).

ევგენი — ვიცნობთ, ბატონო, ვიცნობთ! ბოლოს და ბოლოს მეზობლები ვართ! (ხელზე განსაკუთრებული მოკრძალებით ემთხვევა. თავის გვარსაც აცნობს) ამაშუკელი! (სიცილით) თქვენ მარიდებთ თავს, თორემ მე და თქვენი ვაჟი დიდი მეგობრები ვართ.

თამარი — იმ დღეს გოგიას ძლიერ გავუჯავრდი.

ევგენი — ჩემი ბრალია, ბავშვი არაფერ შუაშია, ფუნიკულიორზე მე ავიყვანე.

თამარი — როგორ შევშინდი! სანამ გამოჩნდებოდა, ჩემი დამემართა.

ევგენი — შემდეგ მეც ბევრი ვიწუხე, ბავშვს ბევრი ვასიამოვნე, მაგრამ თურმე დედამისს ვაწყენინე. მგონი გუშინწინ იყო, „ბიძია ევგენი!“ შემომესმა, მანქანა შევაჩერე, გოგია იყო თავისი ამხანაგებით. ტკბილად კი ვილაპარაკეთ, მაგრამ სასეირნოდ ველარ წავიყვანე, თქვენს წყენას მოვერიდე. ისე შესანიშნავი ბავშვია, ნიჭიერი, ჭკვიანი; იშვიათად, რომ რაიმე უყურადღებოდ დატოვოს, ყველაფერზე ახსნა-განმარტებას

მოითხოვდა. თქვენ წარმოიდგინეთ, ასეთი რამეც კი მითხრა: თქვენ რომ ასეთი ყურადღებით მეპყრობით, ყველაფერზე რომ ასე დაწვრილებით მპასუხობთ, სხვები ასევე რატომ არ მექცევიანო. ამაზე ვერაფერი ვუპასუხე, დავიბენი. მამა კარგად მახსოვსო, მითხრა... (თავს გაიქნევს) გული მეტკინა, მოვეფერე. (უცებ კატოს მიუბრუნდება) მაშ ასე, მოვლენ თუ არა, ჩემი თხოვნა გადაეცით, ყველანი მობრძანდით (მიდის).

კატო — (თამარს გადაეხვევა) დიდებული ადამიანი არისმეთქი, რომ ვამბობდი, ხომ მართალი ვყოფილვარ? დღეს წამოდგა ფეხზე დედამისი და უკვე გვეპატიჟება. სხვათა შორის, ნუ იფიქრებ, რომ ამას ჩემს გამო აკეთებენ, სრულიადაც არა! ანთიმოზის პატივისცემის გამო! იგრძნეს, რომ ღირსეული ადამიანია და სურთ, პატივისცემა გამოხატონ. კიდევ ძველი ოჯახი, თორემ ახლანდელი? (ხელს ჩაიქნევს. შემოვარდება გოგი, თმახუჭუჭა, მკვირცხლი ყმაწვილი).

გოგი — თბილისის ზღვაზე ვიყავით, რა ლამაზი ყოფილა! ლურჯი, ლურჯი!... ისე ღელავს, როგორც ნამდვილი ზღვა.

თამარი — (შემკრთალია) ასე შორს წახვედით?

გოგი — რა ახლოს ყოფილა, დედა, ვერ წარმოიდგენ, კუკიის სასაფლაოდან უნდა ახვიდე თურმე, იქვე არის.

თამარი — ბაბუა სად არის?

გოგი — აგერ ბაღში ზის, ნაცნობი შეხვდა, დავუძახო?

თამარი — კარგს ვშვრები, შენ რომ სოფელში გგზავნი. (გოგი უკმაყოფილოა დედის განცხადებით) დაუძახე! (გოგი წასვლას აპირებს, დედა შეაჩერებს, ხალათს უსწორებს) ამ დილით გაგირეცხე, დაგიუთოვე, უკვე დაგიჭმუჭნია. (ბავშვი გარბის)

კატო — (სიცილით) ყველანი აქეთ იხედებიან, მთელი ეზო გვაკვირდება.

თამარი — რატომ?

კატო — სულ ვიცი ახლა რას ლაპარაკობენ, რატომ იცინიან. ყველაფერს კუდი უნდა გამოაბან. ისე, სიმართლე რომ ვთქვათ, პატარა ამბავი კი არ მომხდარა. ჯერ ევგენი მეზობლებში გადასული მე არ მინახავს. მაგათი ოჯახის წევრები ყველანი თავაზიანი და გულკეთილნი კი არიან, ყველას დამხმარე და ხელის შემწყობნი; მაგათ სალამს კაცი ვერ დაასწრებს, მაგრამ მე-

ზოპელთან რომ გადავიდეს და ილაპარაკოს? — აპა, პა, პა! ისე რომ კოხტა ტანი აქვს? რა ძვირფასი კოსტიუმი ეცვა, საათს თუ დააკვირდი. საათს? რა საათი ეკეთა! რა ლამაზი თმა აქვს! ოოო, მართალი თქვი, ხომ იშვიათი ყმაწვილია?

თ ა მ ა რ ი — კოსტიუმის ჯიბიდან რომ აბრეშუმის ცხვირსახოცი ჰქონდა ამოწეული, ეს არ მომეწონა.

კ ა ტ ო — ასეთ წვრილმან რამეზე ყოველ ადამიანს შეიძლება აუხირდე.

თ ა მ ა რ ი — (ცივად) ყოველ შემთხვევაში, მე არავისთან დაახლოება არ მსურს.

კ ა ტ ო — სწორედ ამის გამო გცემენ პატივს. თავი ღირსეულად უჭირავსო. ამგვარი რამეები რომ არ გიყვარს. სწორედ მეც ამის გამო გცემ პატივს; ქვრივი ხარ, მაგრამ თავი რომ ამაყად გიჭირავს, შენზე რომ ულირს აზრს გულში ვერავინ ვერ გაივლებს. ეს მომწონს; აწი რომ შენი გულის კარს ვერავინ ვერ შეაღებს, კარგად ვიცი, მაგრამ თუკი რამე კარგს მეტყვიან, რატომ არ უნდა გითხრა? იცი ამას წინათ ევგენიმ შენზე რა მითხრა? მასეთი ლამაზი ქალი თბილისში მეორე არ დაიარებაო.

თ ა მ ა რ ი — (უნებლიეთ ეღიმება) ცუდი გემოვნება ჰქონია.

კ ა ტ ო — რას ნიშნავს, რომ ქალი ხარ, მაინც ხომ გესიამოვნა?

თ ა მ ა რ ი — მე თქვენ ისე შეგეჩვიეთ, ისე დაგიახლოვდით, ქალბატონო კატო, რომ თქვენთან ყველაფერს გულახდილად ვამბობ. ისეთ რამესაც, რომელიც ადამიანმა შეიძლება არც კი უნდა თქვას, ამიტომ ნუ დამძრახავთ: ბევრი მაკვირდება, ბევრი ამდევნებია. ბარათებიც მიმიღია ისეთი შინაარსისა და ისეთი პირებისაგან, რომ მათ მაგიერ გავწითლებულვარ; ისეთი რამ კი, რაც თქვენ ახლა მითხარით, ჩემთვის, გზაზე, მატარებელში თუ დაწესებულებაში მრავალჯერ უთქვამთ, მაგრამ ისინი ჩემთვის ისევე უმნიშვნელონი არიან, როგორც ბავშვობის დროის სათამაშოები. მე ისეთი ქმარი მყავდა, რომ... ის უკვე ექვსი წელია აღარ არის... რა შემიძლია მას გავუკეთო? არაფერი! ყველაფერი ტყუილია. მაგრამ თავიდან, იმ დღიდან გადავწყვიტე. რომ. სანამ ცოცხალი ვარ, მისი სახელი ვატარო. კიდევ მეტს გეტყვით: სილამაზეს ეს რწმენა მაძლევს! (კატო ხელებს

მოხვევს, ჩაფიქრდება) ამის გარდა ერთი რამეც უნდა გითხრათ: ასე მგონია, რომ უხილავად მუდამ ჩემთან არის, რომ ყველაფერს ხედავს და ამის გამო ვცდილობ ისე მოვიქცე, რომ არ ვაწყენინო. (მორიდებით) ერთი სისუსტე მახასიათებს, ხანდახან პირჯვარის გადასახვა ვიცი, რა თქმა უნდა, იმ დროს, როდესაც ამას სხვა ვერ შენიშნავს. მხოლოდ ეს ნაკლი მახასიათებს, თორემ სხვა მხრივ? სხვა მხრივ ნამდვილი თანამედროვე ქალი ვარ, რამდენი აგიტაცია თუ საუბარი ჩამიტარებია ყანაში, მეაბრეშუმე ქალებთან, რამდენი კედლის გაზეთი გამომიშვია... (შემოდის ანთიმოზი, წარმოსადეგი, ლამაზი შეხედულების მოხუცი, შემოყვება გოგი, თამარი ეხვევა). მე ტორონჯაძეების რძალი ვარ! (ანთიმოზს გულში ეხუტება, ეფერება).

კ ა ტ ო — პატივცემულო ანთიმოზ, დღეს სადილად ბრძანდებით მიწვეული. თქვენთან ერთად ჩვენც.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — ვისთან, ბატონო?

კ ა ტ ო — ამაშუკელთა ოჯახი არის-მეთქი, რომ გეუბნებოდით, დიახ, ისინი გვთხოვენ.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — ალბათ ჩემს რძალს თხოვენ, მე რა შუაში ვარ, თქვენ მიბრძანდით.

კ ა ტ ო — თქვენ, პატივცემულო ანთიმოზ, თქვენ, თორემ ჩვენ ვინ გვაქცევს ყურადღებას.

გ ო გ ი — წავიდეთ ბიძია ევგენისთან, წავიდეთ!

თ ა მ ა რ ი — გაჩუმდი! (თანაც ტანისამოსს უსწორებს, კამოდზე დადებულ სარკესთან მიიყვანს, ქოჩორს გადაუვარცხნის, წასაყვანად ამზადებს).

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — მე რომ არ მიცნობენ?

კ ა ტ ო — მთელი ეზო გიცნობთ, თქვენი დანახვა უკვე ყველას უხარია; თამარს სულ ეუბნებიან, რა კარგი მამამთილი გყოლიაო... ეზოში ვიღაც ცალფეხა შემოსულა და თქვენ თურმე „მობრძანდითო“ გითქვამთ, არაყი დაგილევინებიათ, ვაშლები და თხილი გამოგიტანიათ. ამას მთელი ეზო ლაპარაკობს.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (სიამოვნებს, ცოტაოდენ უხერხულობას გრძნობს) მე თუ ვინმე მაკვირდებოდა, ვერ წარმოვიდგენდი. ჩემთვის, შეუმჩნევლად ვიყავი მეგონა. (ჩაფიქრდება) არა რაც მართალი მართალია, კარგი ხალხი ცხოვრობს ამ ეზოში.

საერთოდ კარგი შეიქნა, რომ ჩემი თამარი თბილისში გადმოვიდა. საბოლოოდ ხომ მაინც აქ უნდა ვიყოთ, ბავშვი საშუალოს დაამთავრებს და უნივერსიტეტში ხომ უნდა შევიყვანოთ? (გოგის ეფერება) განსაკუთრებით კმაყოფილი იმითა ვარ, ქალბატონო კატო, რომ თქვენ შემოგაფარათ თავი... არ გეგონოთ, რომ თამარს მარტო ჯამაგირის იმედით დავტოვებ, ჩემგან ხელის შეწყობა დიდი გექნებათ, სოფლიდან ყველაფერს მოგაშველებთ, ისეთ ლორს ვასუქებ, რომ... (შემოდის ვარლამი, მისი გამოჩენა საერთო მხიარულებას იწვევს. გარეგნული შეხედულებით ვარლამი ინტელიგენტი და ფაქიზად ნაცხოვრები ადამიანია).

კ ა ტ ო — სალამი, ბატონო ვარლამ, ძლიერ გვსიამოვნებს თქვენი მობრძანება. (ანთიმოზს) გაიცანით, ანთიმოზ ტორონჯაძე! თამარის მამამთილი გახლავთ.

ვ ა რ ლ ა მ ი — (ანთიმოზს ხელს ართმევს, თავმდაბალ სალამს აძლევს) დოჰვირი, ბატონო, ვარლამ დოჰვირი.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — დოჰვირები ჩვენებურები არიან.

ვ ა რ ლ ა მ ი — თქვენ საიდან ბრძანდებით?

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — წულუკიძის რაიონიდან, ბატონო: ჩვენი სოფელი იქვე, ხონთან არის ახლოს.

ვ ა რ ლ ა მ ი — იქაური არ გახლავართ, მაგრამ ოჯახობა მყავს იქაური, გალდავაძის ქალი. ძალიან მომწონს თქვენი მხარე! ხონიო რომ იტყვიან. იქედან-აქედან აიმრიზებიან, მე კი ერთი სული მაქვს, რომ მაქეთ მოვხვდე. ჰო, რა ეზოებია, რა ჰიშკრები, რა სახლები, რა ხეები!

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — დაბრძანდით, ჩემო ბატონო, დაბრძანდით! (ცდილობს მასპინძლობა გაუწიოს).

ვ ა რ ლ ა მ ი — ჰა, ჰა, ჰა, არაფერი საჭირო არ არის. ახლავე უნდა წავიდეთ: მეორედ მე გამომგზავნეს, რატომ იგვიანებენო.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (მიპატიჟებით კმაყოფილია, უფრო გამხიარულდება, ქალებს მიმართავს) მოემზადეთ, გადავიდეთ... მატარებლის გასვლამდე დიდი დროა, მე კმაყოფილი ვარ. (ქალები აფუსფუსდებიან, გოგია სიხარულისაგან სტვენას იწყებს)

თ ა მ ა რ ი — სახლში ნუ სტვენ! (გამოწყობილი იყო, მაგრამ სარკეში კვლავ დაიწყებს ცქერას).

კ ა ტ ო —(თამარს გადაუჩურჩულებს) ერთად რომ გავალთ, შენ ნახე რა ამბავი იქნება.

ვ ა რ ლ ა მ ი — (ანთიმოზს) მეგობარიო, ჩემზე რომ მოგახსენათ კატომ, მეგობარი კი არა, იმ ოჯახისათვის ყველაფერი ვარ. (ანთიმოზი რაღაცის შეკითხვას აპირებს) ო... ო... ო... იშვიათი ოჯახია! (თავმომწონედ) თუ რა ვარ მე იმათთვის, მოხვალთ და თქვენი თვალით ნახავთ (შემოდის იასონი, ფერმკრთალი სახის, სუსტი გარეგნობის ახალგაზრდა).

კ ა ტ ო — (ანთიმოზს) ერთი საყვარელი ნათესავი მყავსმეთქი, რომ გეუბნებოდით, ის გახლავთ, იასონ ტურძელაძე, გაიცანით.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — თქვენს ხსენებაში ხშირად არიან, მაგრამ რატომღაც ამ დღეებში არ შემობრძანდით, დღეს კი სამწუხაროდ მივდივარ და... (კატოს) იასონიც ხომ წამობრძანდება ჩვენთან?

კ ა ტ ო — რა თქმა უნდა.

ი ა ს ო ნ ი — (ხელს ართმევს ანთიმოზს) შორიდან გიცნობთ. ამ დღეებში ისე ვიყავი დატვირთული, რომ ვერ მოვიცალე, ვერ შემოვიარე.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — ისეთი სამუშაო გაქვთ, რომ... თუ არ ვცდები, ალმასკომში მუშაობთ.

ი ა ს ო ნ ი — არა, სხვაგან. (ვარლამს ესალმება) ჩვენს მოწინააღმდეგეს გაუმარჯოს.

ვ ა რ ლ ა მ ი — (ხელს ართმევს, მაგრამ შეუტევს) იცი რა გითხრა, მე ასეთი ლაპარაკების არ მეშინია, მაგრამ მაინც არვარგა — ყველას შენსავით არ ესმის, სხვა სხვაგვარად გაიგებს.

ი ა ს ო ნ ი — (სიცილით) გეწყინა?

ვ ა რ ლ ა მ ი — კარგი ერთი!.. რაც არ მომწონს, იმაზე რომ ვთქვა, არ მომწონს-თქვა, ამის უფლება არ მაქვს თუ?

ი ა ს ო ნ ი —(კვლავ სიცილით) თქვენ იმ დღეს ისეთ რამეზე მეკამათებოდით, ისეთ რამეს იწუნებდით, რაც ყველას მოსწონს.

ვ ა რ ლ ა მ ი — ყველას მოსწონს, მაგალითად, წყაროს წყალი, ყველამ იცის, რომ მას დასალევად არაფერი ჯობს, მაგრამ მე ჰის წყალი მირჩევნია... არ მაქვს ამის უფლება? თქვენ დაჩვეული ხართ, ბატონო, რასაც იტყვით, ყველაფერზე თავი და-

ვიქნიონ... მე ცოტა სხვანაირად ვარ აღზრდილი, ახლავე მოგახსენებთ: ოფიცრების სკოლა რომ დავამთავრე, სარაყამიშის ფრონტზე გამგზავნეს; შტაბში რომ გამოვცხადდი, შენი ნაწილი მოწინავე ხაზზეაო და კაცი გამაყოლეს. გავუდექი გზას. მთებიდან ასკერები თოფებს ისროდნენ, დაიწივლებდა ყურებთან ტყვია თუ არა, დავხრიდი თავს; ჰ უ უ უ! დაუსტვენდა ტყვია თუ არა, დავხრიდი თავს. უკანიდან პოლკოვნიკმა იცი რა მომძახა? — „Прапорщик Дочвири, прошу, пулям не кланяться! (ყველანი იცინიან, წასასვლელად მომზადებულან) აბა, წავიდეთ!

მეორე სურათი

მდიდრულად მორთული სასტუმრო ოთახი. მაღალ და ფართო კედლებს ოქროს ჩარჩოებიანი სურათები ამშვენებენ. ოთახში მარმარილოს ძვირფასად ნაკეთები ბუხარია ამართული. ოთახს სამივე მხარეს კარები აქვს. მათი გაღების დროს ჩანს, რომ მეზობელი ოთახებიც მდიდრულად არის მორთული. კედელზე ჩამოკიდებული ერთი სურათის წინ აღტაცებული სახეებით დგანან თამარი, კატო, მინადორა, მეზობელ ოთახში შედიან ანთიმოზი, ევგენი, გოგი.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — ის, შუაში რომ ზის, ალბათ გეცნობათ.

თ ა მ ა რ ი — (სურათს აკვირდება, ეტყობა მოეწონა, მინადორას მოეხვევა) თქვენ ბრძანდებით, ქალბატონო მინადორა. ყველანი ფეხზე დგანან, მარტო თქვენ ზიხართ.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — ეს სურათი პეტერბურგშია გადაღებული. მაშინ ევგენიზე ფეხმძიმედ ვიყავი; ჩემი ფეხზე დგომა ლამაზი არ იქნებოდა და ამიტომ ვზივარ. მარაოც გაშლილად ამის გამო მიდევს კალთაში.

თ ა მ ა რ ი — რა კარგი სურათია! მომხიბვლელი ღიმილი გაქვთ.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — ვისაც ჩემი ახალგაზრდობა არ უნახავს, იმას ჩემს სიბერეს ნუ ანახვებო, — ხომ გაგიგონიათ?

თ ა მ ა რ ი — (მინადორას კვლავ სიყვარულით მოეხვევა) არ არის მართალი! თქვენ ვინც დაგელაპარაკებათ, ყველა წარმოიდგენს, თუ რა იყავით ახალგაზრდობაში.

კ ა ტ ო — პეტერბურგში სტუმრად ბრძანდებოდით?

მ ი ნ ა დ ო რ ა — მაშინ იქ ვცხოვრობდით, ჩემი ქმარი იქ

მუშაობდა, საყინულეები ჰქონდა იჯარით აღებული. ხესთან რომ დგას, ჩემი ქმარია, მის გვერდით იტალიელი ინჟინერი მორეტი, ჩემი ქმრის მეგობარი; ის მისი მეუღლეა, გოგონები — მათი ქალიშვილები... ყველანი კარგები იყვნენ.

თ ა მ ა რ ი — პეტერბურგში დიდხანს ცხოვრობდით?

მ ი ნ ა დ ო რ ა — არ დაგვცალდა დიდხანს ცხოვრება, რევოლუცია რომ დაიწყო, აქეთ წამოვედით. იქ რაც გვქონდა, ყველაფერი დაგვეკარგა. უკანასკნელად ბოლშევიკები არმავირში შეგვხვდნენ, ბევრი შიში გამოვიარეთ, მაგრამ ჩემმა ქმარმა ნაცნობები გამონახა და დიდხანს აღარ გაგვაჩერეს.

თ ა მ ა რ ი — ძველმა ოჯახებმა ბევრი შევიწროება განიცადეს.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — არა, გენაცვალე. ჩვენ ამ დროით უკმაყოფილო არასდროს არ ვყოფილვართ, ჩემს ქმარს ყველანი პატივისცემით ეპყრობოდნენ.

თ ა მ ა რ ი — ძლიერ სასიამოვნოა, ქალბატონო! მე მინდა, რომ ჩვენს დროში ყველა კარგი ადამიანი გახარებული იყოს.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — მის გარდაცვალებასთან დაკავშირებით დეპეშები, — მერე ოდესმე გაგაცნობ, — დიდი თანამდებობის პირებისაგან მაქვს მიღებული. დიდი პატივი გვცეს; იმ დღეს დაწესებულებებმა აქედან-იქიდან იმდენი მანქანები გამოგზავნეს, რომ... ბევრი ძველი ოჯახი განადგურდა, მართალია, მაგრამ ჩვენთვის, ღვთის წინაშე, არაფერი არ დაუშავებიათ.

თ ა მ ა რ ი — ძლიერ სასიამოვნოა! ნუ გაგიკვირდებათ და, მე ისეთი ქალი ვარ, ქალბატონო მინადორა, რომ ჩვენი დროის შესახებ თუ რამე ცუდს გავიგებ, გულზე ეკალივით მესობა.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — ყველანი ასეთები ვართ, შვილო, აბა როგორ? (შემოდის გოგი, რომელსაც მოყვება ევგენი).

ე ვ გ ე ნ ი — (გოგის დიდი ყურადღებით ეპყრობა) ამ ოთახში გინდა? (გოგი ყურში რაღაცას ჩასჩურჩულებს) არა, ახლა არა, ახლა აქ უნდა ვიყოთ. (ბავშვს სახეზე უკმაყოფილება აღებეჭდება).

მ ი ნ ა დ ო რ ა — (გოგის ალერსით) მოდი, ჩემთან მოდი! (ბავშვს მოეფერება. ევგენი მეორე ოთახში გადის, მინადორა შედის სასადილო ოთახში, რომლის კარების გაღების დროს ჩანს სტუმრებისათვის გაშლილი სუფრა, გამოაქვს შოკოლადის

ფილა, გაუწვდის ბავშვს. ბავშვი უარზეა, ფეხები და ხელები უკან მიაქვს) აიღე, გენაცვალე. ნუ გრცხვენია!

თ ა მ ა რ ი — (გოგის) გამოართვი! თავი ასწიე (ბავშვი შოკოლადის ფილას გამოართმევს. ჯიბეში ჩაიდებს, მეორე ოთახში გადის).

მ ი ნ ა დ ო რ ა — (ბავშვს თვალებს გააყოლებს) რა კარგი ბავშვია, შენ გენაცვალე! თვალები სულ დედისა აქვს. (შემოდის ბაჯი, ქურთული ტანისამოსი აცვია, ხელში ჩვრები უჭირავს, თამარს და კატოს მიუბრუნდება) ხუთივე სართულზე კიბეს მე ვარეცხინებ, თითქოს სხვები არ ცხოვრობენ, თითქოს ამ კიბეზე მარტო ჩვენ დავდივართ, ეს შეიძლება? (კვლავ ბაჯის, რომელიც შუა ოთახში დგას) ჰო, ახლა იქით, იქით მორეცხე! (ბაჯი თამარს შეხედავს, ნიშნის მოგებით გაიღიმებს, მიდის).

კ ა ტ ო — (თამარს კედელზე ჩამოკიდებულ მეორე სურათზე მიუთითებს) ეს კი ევგენია.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — ამ სურათში ევგენი შვიდი წლისაა... ბორჯომშია გადაღებული.

კ ა ტ ო — ხანჯალზე რა ლამაზად უდევს ხელი!

მ ი ნ ა დ ო რ ა — ევგენი ბავშვობაში ძლიერ ლამაზი იყო. მაგრამ ამ ჩერქეზულ ტანისამოსში მაინც მთელ ბორჯომს თვალს სჭრიდა. იმ დროს, არ ვიცი რასთან დაკავშირებით, ფრანგები იყვნენ ჩამოსული. ჩემი ევგენი ისე მოსწონებოდათ, რომ ჩანჩქერთან მიუყვანიათ და იქ გადაუღიათ ეს სურათი. მერე უთქვამთ: ჩვენში გასავრცელებლად გამოვა სურათები: „კავკასიური ტიპები" და ეს სურათიც იმისთვის გვინდაო.

კ ა ტ ო — გარშემო რა ლამაზად ეხვევიან აქაფებული ტალღები! (თამარი ინტერესით, მაგრამ მორცხვად უცქერის ევგენის სურათს) მშვენიერი სურათია (თამარი მათ შორდება; ღია ფანჯრებს მიუახლოვდება).

თ ა მ ა რ ი — (ფანჯრიდან გადაიხედავს, შეჰკივლებს) აქედან რა საშიში გადასახედი ყოფილა! (კატოს ჩამოებღაუჭება, თანაც გადაიხედავს) რა სიმაღლეზეა! თითქოს უფსკრულის წინაშე დგახარ.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — მე კი მიყვარს აქ ჯდომა, სასიამოვნო ნიავი იცის.

კ ა ტ ო — (გადახედავს, თამარი თავს არიდებს) მართლა რა

სიმაღლეზეა, ადამიანს გული გადაგიქანდება (თამარი მრგვალ მაგიდაზე დაწყობილ ჟურნალ-გაზეთებს ათვალიერებს).

მ ი ნ ა დ ო რ ა — (ხალისით აძლევს განმარტებას) ეს არის ძველი ჟურნალი „ნივა", ამაში ბევრ რასმე საინტერესოს შეხვდები. აი მაგალითად, ეს როდზიანკოა, გვერდით რომ ზის, ჩხეიძეა, გარშემო სხვა დეპუტატები. აქ ის მომენტია ალბეჭდილი, როცა სახელმწიფო დუმაში მიიღეს ცნობა ბულგარელების მიერ ადრიანოპოლის აღებისა, მღერიან: „**Шуми, шуми, марица!** (ევგენი ეძახის დედას. მინადორა გადის მეორე ოთახში).

თ ა მ ა რ ი — (კატოს ჩურჩულით) მართლა რომ კარგი ოჯახია!

კ ა ტ ო — (ფანჯრიდან იხედება) ჩვენს სახლს შეხედე. ჩვენს სახლს? (სიცილით) სახურავზე ქვები, აგურები ისე აწყვია, თითქოს ნაჭრებისაგან შეკერილი საბანი ახურავსო. ამ ოჯახში ვინც იცხოვრებს, იმას ნეტავ თუ მოჰკლავს რამე? (შემოდის მინადორა) მხოლოდ ის არის ნაკლი ამ ოჯახისა, რომ რძალი აკლია.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — სულ მაგის ლაპარაკში ვარ, მაგრამ რა ვქნა, არაფერი არ გამოდის. იქნებ თქვენ დამეხმაროთ რამე.

კ ა ტ ო — თითქოს თქვენი მოსაწონი ქალი ვერ აღმოაჩინაო, მართალია?

მ ი ნ ა დ ო რ ა — სულ ტყუილია, ტყუილი! მე ნუ მაბრალებენ. მე არ ვერევი მის საქმეში; ვისაც მოიყვანს, იმას ვემსახურები. (ზარის ხმა. შემოდის ვარლამი, ოთახში აგრეთვე შემოდიან ევგენი, ანთიმოზი, გოგი).

ე ვ გ ე ნ ი — (ვარლამს) შინ არ დაგიხვდნენ?

ვ ა რ ლ ა მ ი — როგორ არა, მალე მოვლენ, იმათაც სტუმრები ჰყავდათ, ჩემი მისვლა გაეხარდათ, იქედან და აქედან შემომძახეს, მაგრამ გაჩერებით არ გავჩერდი.

ე ვ გ ე ნ ი — (საათს დახედავს, ანთიმოზს) ვინც მოვა, მოვა, ჩვენ სრულ სამ საათზე დავსხდებით სადილად. მანამდე, თუ შეიძლება, თათარიახლადო, თბილისურად იტყვიან, მაგრამ რუსებსაც აქვთ ეს წესი. სანამ სუფრას მოუსხდებოდნენ, ფეხზე ცოტა რამეს შეექცევიან...

მ ი ნ ა დ ო რ ა — (მიხვდება შვილის განზრახვას) კი, დე-

და, ახლავე. (გამოაქვს პატარა ჭიქები, სასმელები, მათ წინ სუფრაზე ალაგებს).

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — ჩემ გამო არ შეწუხდეთ, თუ ღმერთი გწამთ, მე ყველაფრით კმაყოფილი ვარ.

ვ ა რ ლ ა მ ი — (შინაურულად, თამამად იქცევა) არ ვიცი, ჩემი თავი როგორ დაგიხასიათეს ან თქვენს თვალში როგორა ვჩანვარ, პატივცემულო ანთიმოზ, მაგრამ მე ჩვენებური სუფრა მართლა მიყვარს, გულით მიყვარს, იმის გამო კი არა, რომ სმაჭამაზე დახარბებული კაცი ვარ, სრულიადაც არა, მე მხიბლავს ადამიანთა დამოკიდებულების ის ფორმა, რომელსაც აქ ვხვდები: მობრძანდით! პალტო გაიხადეთ! დაბრძანდით! რას ინებებთ? მიირთვით! გაამოთ! და ასეთები. სხვაგან: „მიღება სამი საათიდან“, „შესვლა აკრძალულია“, „უსაქმოდ ნუ გაჩერდებით“ და ამგვარები; ჩემთვის ამგვარი დამოკიდებულება ისეთივეა, როგორც სუსხი ყვავილისათვის; იქ ვჭკნები, აქ ვყვავი (სასმისს ილებს) ჩვენს დღევანდელ შეხვედრას გაუმარჯოს! (სვამს)

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — ბედნიერი ყოფილიყოს! (შესვამს).

მ ი ნ ა დ ო რ ა — (მეორე ოთახიდან გამოდის) ტელეფონთან გთხოვენ, პატივცემულო ვარლამ (ვარლამი მიდის ტელეფონთან).

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (მინადორას) ვარლამი სად მუშაობს, ქალბატონო?

მ ი ნ ა დ ო რ ა — ხან აქ, ხან იქ. ვერსად ვერ მოიკიდა ფეხი.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (გაოცებულია) როგორ? კარგი ადამიანის, განათლებული კაცის შთაბეჭდილებას ტოვებს.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — ურიგო კაცი არაა, მცოდნეც არის, მაგრამ არ უმართლებს ცხოვრებაში, რაღაც არ გამოუდის; ცოლი მუშაობს, ბატონო, კიდევ ის, თორემ თვით სულ რაღაცის მოლოდინშია, რაღაც გეგმები აქვს... ჩვენც შევეჩვიეთ და არაფერს აღარ ვეუბნებით.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — ამას კი ვერ წარმოვიდგენდი! (შემოდის ვარლამი) შვილები თუ გყავთ, ბატონო ვარლამ?

ვ ა რ ლ ა მ ი — შვილები მყავს, მაგრამ ამ საქმეში ცოტა დაჩაგრული კაცი ვარ.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — რატომ, ბატონო?

ვ ა რ ლ ა მ ი — არ ისწავლეს, ერთი ჯარშია და მეორე შოფრად მუშაობს.

ე ვ გ ე ნ ი — თვით ვარლამი ძველი, ხარკოვის უნივერსიტეტის სტუდენტია, შემდეგ ოფიცერი გახლდათ და ასე...

ვ ა რ ლ ა მ ი — (თავმომწონედ) ჩემს ოჯახშიაც გადავალთ, ჩემს ოჯახსაც გაგაცნობთ, ბატონო. (ჯერ ზარის ხმა ისმის, შემდეგ შემოდიან დურმიშხანი და კუკური. ორთავეს საგანგებოდ აცვიათ, გარეგნულად ლამაზი ყმაწვილები არიან, ეტყობათ, რომ ნასვამნი არიან. მათი შემოსვლა საერთო მხიარულებას იწვევს)

დ უ რ მ ი შ ხ. — (კარებთან შედგება, სიმღერას წამოიწყებს, კუკური ბანს აძლევს).

აი, შენ ჩემო შავო ბატოო,
ფრთა შაო და ფრთაფარფატო!..

კ ა ტ ო — შავი რათა, ბატონო? შავი ბატი არ გამიგია.

კ უ კ უ რ ი — ეს ჩვენ ვიცით! (ყველას ესალმებიან, მაგრამ განსაკუთრებით და მნიშვნელოვნად თამარს, მას ზედიზედ და ხანგრძლივად კოცნიან ხელზე)

თ ა მ ა რ ი — (კატოს გადაუჩურჩულებს) აქ თავს ისე ვგრძნობ, თითქოს ზღვაში შევედითო, თითქოს წყალი ფეხქვეშ ნიადაგს მაცლისო.

კ ა ტ ო — ასეთ დიდ ოჯახს, ასეთ გულუხვობას, ასეთ დიდ სიხარულს შეუჩვევლები ვართ და იმიტომ... (შემოდის იასონი).

ი ა ს ო ნ ი — (მასაც ემჩნევა, რომ აქაურობა მოსწონს) ცოტა უხერხულობას ვგრძნობ.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — რის გამო, ბატონო?

ი ა ს ო ნ ი — თქვენს ოჯახში პირველად ვარ, იქნებ ხელი შეგიშალეთ.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — ჩვენი ოჯახი კარჩაკეტილი ოჯახი არასდროს არ ყოფილა.

ე ვ გ ე ნ ი — (იასონის სტუმრობით კმაყოფილია) მაგრამ არც ყველასათვის არის ღია! (ყველას ყურადღებას მიიპყრობს) ინგლისელი, თურმე, ყველაზე მეტად თავის ოჯახს აფასებს... შესაძლებელია ინგლისელი ოცი წელი გიცნობდეთ და არც ერთხელ ოჯახში არ მიგიწვიოთ, მაგრამ თუ მიგიწვიათ, ეს

იმას ნიშნავს, რომ თავისი ოჯახის ღირსად გცნოთ, დიდად დაგაფასეთ. ჩემს ოჯახსაც მე ამგვარად ვუყურებ (კუკურისა და დურმიშხანს) იცნობდეთ. იასონ ტურძელაძე! (ღიმილით) არა მგონია, რომ ვაჭრობის საქმეში დიდი გამოცდილება ჰქონდეს, მაგრამ იმდენად პატიოსან ადამიანად თვლიან, რომ ჩვენი რაიონის სავაჭრო ორგანიზაციები თითქმის ყველა მას ჩააბარეს. (ეცნობიან).

მ ი ნ ა დ ო რ ა — (იასონს განსაკუთრებულად მიუალერსებს) ძალიან გვესიამოვნა, შვილო, თქვენი მობრძანება.

კ უ კ უ რ ი — (ჭიქას გაუწვდის იასონს) მიირთვით!

ი ა ს ო ნ ი — (სასმისს გამოართმევს). მე ვგრძნობ, რომ ძვირფას ოჯახს გავეცანი... იცოცხლეთ! (შესვამს).

მ ი ნ ა დ ო რ ა — (იასონს) ხშირად უნდა მობრძანდეთ, ბატონო. ხშირად.

ე ვ გ ე ნ ი — აბა, ვარლამ, დღეს უნდა გვასახელო, თამადა შენ გვეყოლები. (ანთიმოზს) თქვენი ამბავი ყველას გვახსოვს: დიდი სიმწარე გაქვთ გამოვლილი, მაგრამ ჩვენთან მაინც მხიარულად უნდა იყოთ!

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (იმათ შორის ამაყად ჩანს, მტკიცედ წარმოთქვამს) დღეს კუკის სასაფლაოზე ისეთი რამ ვნახე, რომ ბევრი გამიმხნევდა, ძალა მომემატა, წელში გავიმართე...

მ ი ნ ა დ ო რ ა — გასამხნევებელი რამე სასაფლაოზე ვის უნახავს, ბატონო!

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — მე ვნახე! შესავალთან, საფლავზე ტანკი დგას, დიდი, ნამდვილი ტანკი... ის, სურათიდან ჩანს, შევარდნილივით ვაჟკაცი ყოფილა, იმას ვენაცვალე! მე და გოგიმ ქუდები მოვიხადეთ...

გ ო გ ი ა — (გაუბედავად) ბაბუამ დაიჩოქა.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — ჩემი შვილიც ტანკისტი იყო... (ჩაფიქრდება, უცებ წამოიძახებს) სხვა რამეზე ვილაპარაკოთ, ასეთი ომების გახსენება არაა, ბატონო, საჭირო! მარტო მე ხომ არ ვარ? ფრონტზე შვილი ვის არ დაღუპვია!.. ასეთი შვილიშვილი მყავს. ასეთი რძალი მყავს, ამათ ვენაცვალე, მე ბედნიერი კაცი ვარ! ან მკვდარი რატომ უნდა ვუწოდო, როდესაც მის სახელს თქვენისთანა ძვირფას ხალხში ახსენებენ?! მე რომ ცოცხალი ვარ, ვითომ მას ვჯობივარ?! (კუკური და დურმიშხანი ჰკიდევ წამოიწყებენ სიმღერას, კვლავ ახმაურდებიან. მინადორა

სწრაფად გადის სასადილო ოთახში. შემოდის გიგო, საშუალო ტანის კაცია, სუფთად აცვია, ხელში ძველებური მსხვილი ჯოხი უჭირავს).

დ უ რ მ ი შ ხ. — გიგოს გაუმარჯოს, ჩვენს გიგო ზურაბიჩს!

გ ი გ ო — (გაღიმებული სახით იქით-აქით იხედება) კარგ ხასიათზე ხართ, ყმაწვილებო!

კ უ კ უ რ ი — რატომ არ უნდა ვიყოთ? მორჩა, პრეფერანსში მეტს ველარ მოგვიგებთ (იასონს გადახედავს).

გ ი გ ო — (ჩაიხითხითებს) ვნახოთ! ვნახოთ!

ე ვ გ ე ნ ი — (გიგოს ანთიმოზზე მიუთითებს) გაიცანით, თამარის მამამთილი გახლავთ!

გ ი გ ო — ვიცნობ, შორიდან გამიგია! (ჯოხს კედელზე მიაყუდებს, ყველას სათითაოდ შეხედავს, შემდეგ ყველას ხელის ჩამორთმევით ესალმება).

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — ბოდიში, ბატონო, მაგრამ სადაური ბრძანდებით?

გ ი გ ო — იმერელსა ჰკითხეს, სადაური ხარო, კარგი კი ვარ და სადაურიც არ უნდა ვიყოვო.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (დარცხვენილი) ამის გამო არა, ბატონო. რაღაც მეცნობით და იმიტომ შეგეკითხეთ.

კ უ კ უ რ ი — საიდან უნდა გეცნობოდეს, ქალაქელი კაცია.

ე ვ გ ე ნ ი — (ანთიმოზს) მამაჩემის მეგობარი გახლავთ...

გ ი გ ო — ახლა ამათი.

კ უ კ უ რ ი — (ყველას გასაგონად წარმოთქვამს) გიგოს რომ თმა არ ცვივა, არ გიკვირთ?

დ უ რ მ ი შ ხ . — ყველანი მელოტდებიან, ამას კი შეხედეთ!

გ ი გ ო — (თხელი თმით დაფარულ თავზე ხელს თავმომწონედ გადაისვამს) მაშ, რა გგონიათ!

კ უ კ უ რ ი — შენ ნამდვილად რაღაც წამალი იცი, გიგო.

გ ი გ ო — (შეიფერებს) ვიცი! რატომაც არა!

დ უ რ მ ი შ ხ. — (დაინტერესებით) მართლა იცი წამალი?

გ ი გ ო — ვიცი-თქვა, რომ გეუბნები, რატომ არ გჯერა? (სიტყვის ბანზე აგდების მიზნით) კი, მაგრამ... დღეს აქ როგორ არის საქმე?

კ უ კ უ რ ი — (უცებ ევგენის ხელს გადახვევს) ჩემს ევგენის ვენაცვალე... აჰა, შეხედეთ! (ფანჯრისკენ გაიშვერს ხელს)

ეს სახლი კოშკივითაა ამართული, ცათაწვდილია! ყველაფერს ზევიდან დავყურებთ!

ვ ა რ ლ ა მ ი — (შეუმჩნევლად გიტარა აუღია, მთელი ხმით მღერის).

В глубокой теснине Дарьяла,
Где роется Терек во мгле,
Старинная башня стояла,
Черная на черной скале.

В той башне высокой и тесной
Царица Тамара жила:
Прекрасна как ангел небесный,
Как демон коварна и зла.*

მ ი ნ ა დ ო რ ა — (სასადილო ოთახის კარებს ფართოდ აღებს. ჩანს დიდი, ლამაზად გაწყობილი სუფრა) მობრძანდით, ბატონებო! (შედიან სასადილო ოთახში. კუკური ფოტოაპარატს მართავს. კატო დროს იხელთებს, ევგენის სწრაფად მივარდება. გვერდზე გაიხმობს).

კ ა ტ ო — (სხაპასხუპით ეუბნება) ევგენი, შენი ჭირიმე, დარწმუნდი, რომ ეს სხვანაირი გულის ქალია, სხვებს არ ჰგავს...

ე ვ გ ე ნ ი — (გულმოსული მიაჩერდება) მერე?

კ ა ტ ო — ცოლვაა... მოერიდე.

ე ვ გ ე ნ ი — (მტკიცედ) არ შემიძლია!

კ ა ტ ო — (გულწრფელად შემკრთალია) გული უარს მეუბნება... ხომ ხედავ, რა კარგი ადამიანები არიან... რაიმე უბედურებას არ გადავეკიდოთ.

ე ვ გ ე ნ ი — ჩემს გულში ხომ ჩაგახედე! ჩემი დარდი ხომ გაგიმხილე! ხომ დაგავალე გეთქვა რაც...

კ ა ტ ო — (დამნაშავესავით) ვუთხარი, მაგრამ, რა ვქნა, მისმა გულმა არ მიიკარა.

ე ვ გ ე ნ ი — ხვალ მოვლენ მუშები: შენს სახლს სახურავს სულ ახდიან, ახლით გადაგიხურავენ... შუშაბანდშიაც იატაკს ახალს დააგებენ. შეღებავენ.

კ ა ტ ო — (უხერხულ მდგომარეობაში ჩავარდნილი) იცი რა გითხრა...

ე ვ გ ე ნ ი — (შეუტევს) სსუუუ! (ხელს ჰკიდებს, სასადილო ოთახში შეყავს. კუკური ფოტოაპარატს მოიმარჯვებს, ისმის მისი ჩხაკუნი).

---

* მ. ლერმონტოვის ლექსიდან.

მეორე მოქმედება

მესამე სურათი

მაღალ ბოძებზე შემდგარი ოდის ლამაზი, ჩუქურთმებიანი აივანი, ცემენტის განიერი კიბით. კიბეს ორივე მხრივ ვარდის ბუჩქები ეხვევიან, აივნის ერთ მხარეს აულაგებელი ლოგინი ჩანს. აივნის შუაში მაგიდა დგას, რომელზეც წიგნები, რვეულები აწყვია. გაზაფხულის მზიანი დილაა. ხანდახან ისმის ჭრიჭინების ჭრიჭინი.

გ ო გ ი — (თავს წამოყოფს ფანჯარასთან, რომელიც აივანზე გაშლილ ლოგინს დაჰყურებს. ახალი გაღვიძებულია) დედა! (მზის სინათლე თვალს სჭრის, თვალებს ხელებით იფშვნეტს, ლოგინს დახედავს) დედა უკვე ამდგარა?! (იზმორება, ისევ წვება, აღარ ჩანს. რამდენიმე ხნის შემდეგ მისი მკვეთრი სტვენა გაისმის. კიბეზე ამოდის ანთიმოზი, ეტყობა, რომ გოგის სტვენას ყურს უგდებს. აივანზე შედგება. გოგი შენიშნავს, წამოხტება გახარებული. მოეხვევა) ბაბუ, ჩემო ბაბუ! (შეახტება, აწვალებს).

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (მაგიდაზე ჰყინტი სიმინდის ტაროებს დაყრის, ჩამოჯდება) მე და შენ ხომ ყველაფერში შეთანხმებულნი ვართ? ერთმანეთთან ხომ ამხანაგებივით ვართ?

გ ო გ ი — კი!

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — მე ხომ ყველაფერი მომწონს შენი? მე ხომ მუდამ შენს მხარეზე ვარ?

გ ო გ ი — კი!

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — მე შენი მარტო ის არ მომწონს, რომ სტვენა გიყვარს. რამდენჯერ გითხარი, ბაბუ, სახლში სტვენა არ შეიძლება, არა! სტვენენ ტყეში, სახლში არ უხდება.

გ ო გ ი — ტყეში თუ შეიძლება, სახლში რატომ არ შეიძლება?

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — ძველი ნათქვამია, ალბათ, არ ვარგა.

გ ო გ ი — რატომ? რატომ?

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — რატომ და, შორს აქაურობას და, ის სახლი გამოყრუვდებაო. (ხელს შემოჰკრავს) წადი და პირი დაიბანე.

გ ო გ ი — (ოთახიდან გამოაქვს ხელსაბანი საპონი, პირსახოცი) კბილის ფხვნილიც წავიღო?

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — ასეთები მე არ ვიცი. მხოლოდ კისერი კარგად დაიბანე, ყურის ძირებიც.

გ ო გ ი — (შენიშნავს მაგიდაზე დაყრილ ჰყინტი სიმინდის ტაროებს) ო, როგორ მიყვარს ამათი ულვაშების სუნი! (მოგლეჯს, ყნოსავს, კიბეზე ჩარბის).

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (სტვენას წამოიწყებს. შეკრთება) ღმერთო მომკალი! ბავშვს ვუკრძალავ და მე წამოვიწყე?! სიხარულისაგან მომდის (თამარს ეგებება) მობრძანდით, ჩემო ბატონო, მობრძანდით!

თ ა მ ა რ ი — (კიბეზე ამოდის, ჩვეულებრივად შავი კაბა აცვია, შიშველი ფეხები ფოსტლებში ჩაუდგამს) ადრე დაბრუნებულხართ, მამა.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — სიმინდები მოვიტანე.

თ ა მ ა რ ი — (გაეხარდება) უკვე შემოვიდა?

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — აწი ჩვენს სოფელს არაფერი არ შეედრება; ჰყინტი სიმინდი, ლელვი, ყურძენი, სხვა ბევრი რამეც... ხურმამ წელს იმდენი მოისხა. რომ ტოტებს ხუთ ადგილას შევუყენე ჯოხები. წელს შარშანდელზე უკეთეს ჩირს დავამზადებ. (სმენას გაიმახვილებს) გესმის? მოლაღურის ხმაა! ჰო, წელს თბილისში ხურმის ისეთ ჩირს ჩამოგიტან საახალწლოდ, რომ სასახელოს! (თამარს აკვირდება) მეჩვენება თუ მართლა რამე გაწუხებს?

თ ა მ ა რ ი — (ჩაფიქრების შემდეგ) თბილისზე გული ამივარდა.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (მოულოდნელი პასუხი გააოცებს) რატომ, შვილო? მე იქ გულით გავიხარე. აქ ყველას ვეუბნები:

ისე მოეწყო ჩემი რძალი თბილისში, რომ უკეთესი არ იქნებამეთქი. სამსახურში ხომ არ გეპყრობიან ცუდად?

თ ა მ ა რ ი — პირიქით, ყველანი კარგად: ყველანი პატივს რომ მცემენ, იმის გამო გამიშვეს ასეთ კარგ დროს შვებულებაში.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (დაღონდება) მე ვიცი რაშიც არის საქმე. ბავშვის წაყვანა გინდა, მარტო ველარ ძლებ.

თ ა მ ა რ ი — ბავშვი წალკოტში მყავს, აქაურობას არ მოვაშორებ... აქეთ ნესტიანი ჰავა არისო, ვინ თქვა, ვინ? მე აქაურ ჰავას ისე ხარბად ვსუნთქავ, რომ... (ფეხზე დაიხედავს) ჰო, რა სასიამოვნო იყო, ამ დილით ცვრიანი ბალახი რომ მხვდებოდა ფეხებზე, ტანში ჟრუანტელი მივლიდა.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (გაეხარდება, გამხნევდება) ასეთი რამეები მითხარი, გული გამიხარე. (მოეხვევა).

თ ა მ ა რ ი — ლელვებშიაც შევიჭვრიტე. ბევრი ვათვალიერე, ერთი უკვე დამწიფებულიყო. რა ლამაზად ჩანდა! ჯოხით გადმოვიწოდე, ტანზე იმდენი ცვარი მეფრქვეოდა, იმდენი რომ... ო, რა სასიამოვნო იყო!

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (მოლაღურის ხმას ყურს უგდებს) რა გარკვევით ამბობს; „შვილო, გოგია!“ „შვილო, გოგია!“ (თამარს გვერდით მოიყენებს) ამ ჩვენს სოფელში, ამ დიდ შარაზე რომ მივდივარ! ეზოებიდან მომძახიან: „რძალი ჩამოგივიდა, ანთიმოზ!“ „რძალი ჩამოგივიდა!“ მეც ვუპასუხებ, „მადლობა, ჩემო ბატონო!“ „მადლობა, ჩემო ბატონო!“ და ისე შევდივარ ყანაში. (ჩაფიქრდება) ისე, კოლმეურნეობაში ისეთი დაფასება მაქვს, რომ გესიამოვნება, შვილო. მაჯილდოებენ, მაქებენ, საუკეთესო მთოხნელიაო; ჩემი სურათი, მინდორზე რომ დიდი ცაცხვი დგას, იმაზე არის მიკრული... ამ დილით მანქანით ჩამოგვიარეს რაიკომიდან. ერთმა, არ ვიცი ვინ იყო, მაგრამ კაი შესახედავი ყმაწვილი იყო, ჩემზე უთხრა სხვებს: გიორგი ტორონჯაძის მამა არისო, ნამდვილი ვაჟკაცი იყოო, მისმა ტანკმა ქვეყანა გააკვირვაო. მერე დაბალი ხმით დასძინა, დაიღუპაო. მე არაფერი არ მითქვამს, ჩემთვის ვიდექი, სხვები კი აქედან-იქიდან მაკვირდებოდნენ. (შემორბის გოგი).

თ ა მ ა რ ი — საპონი რა უყავი?

გ ო გ ი — იხვებმა წამართვეს.

თ ა მ ა რ ი — შენ რომ რაიმე მარცხი არ მოგივიდეს, ისე ხომ არ შეიძლება.

გ ო გ ი — უცებ მომტაცეს, ღელეში ჩაითრიეს და მე რა უნდა მექნა?

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — ხომ ასე, იმათ მალე სულ ყველას დავჭრი თავებს (გოგი შედის ოთახში).

თ ა მ ა რ ი — წელს გამოცდა იმიტომ გამოჰყვა, რომ მე არ ვადექი თავზე, (გოგის, რომელიც ოთახიდან უკვე გამოვიდა) გულს არ უდებ, თორემ რუსულში როგორ გაგიჭირდება! სირცხვილი არ არის?

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (გოგის ეფერება) არაფერია, გამოასწორებს.

თ ა მ ა რ ი — არა, არა! მე ბავშვის სიზარმაცეს ვერ ავიტან! (მაგიდას მიუჯდება, წიგნს გადაშლის, თვალს გადაავლებს) ორმოცდამეოთხე გვერდიდან დაგეწყოთ ხომ? (ანთიმოზი მათ თავზე წაადგება).

გ ო გ ი — (წიგნში ჩაიხედავს) არა, აქედან..

თ ა მ ა რ ი — კარგი. (გადაათვალიერებს) როგორ იქნება რუსულად მდინარე?

გ ო გ ი — **Река**

თ ა მ ა რ ი — როგორ იქნება მთის მდინარე?

გ ო გ ი — **Горная река**. (ანთიმოზს სიამოვნებს რომ, სწორად პასუხობს).

თ ა მ ა რ ი — როგორ იქნება მთვარე?

გ ო გ ი — (უცებ ვერ პასუხობს, პაპას შეხედავს, ანთიმოზს სურს უკარნახოს. მასაც არ აგონდება და წუხს. უცებ ბავშვი უპასუხებს) **Луна**.

თ ა მ ა რ ი — როგორ იქნება ქათამი? (გოგის არ აგონდება. ქვლავ ბაბუამისს გადახედავს) მთვარე იცი და ქათამი დაგავიწყდა?

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (ეჩურჩულება) პეტუხ, ბაბუ, პეტუხ.

გ ო გ ი — **Курица!..** (ბაბუამისს ირონიით გადახედავს. სხაპასხუპით წარმოთქვამს) **Во дворе ходит красивая курица, а жучка за ней...**

თ ა მ ა რ ი — (გაუწყრება) შენ რასაც არ გეკითხებიან, იმას ნუ ამბობ. აბა ეს ლექსი მითხარი ზეპირად.

გ ო გ ი — (წიგნში ჩაიხედავს) რომელი?

თ ა მ ა რ ი — აი ეს.

გ ო გ ი — (გაბედულად დაიწყებს, მაგრამ მერე ცალი თვალით წიგნში იხედება).

Чижа захлопнула
Бедняжку западня...

(ნერვიულობს. ეტყობა არ იცის. რამდენიმეჯერ იმეორებს. ველარ აგრძელებს. ანთიმოზმა არ იცის, რითი უშველოს).

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — დღეს კვირა დღეა, ყანაში წაგიყვან-მეთქი დავპირდი ბავშვს.

თ ა მ ა რ ი — (მტკიცედ) ვერსად ვერ წავა! სანამ გაკვეთილს არ ისწავლის, ვერსად ვერ წავა: (გადაფურცლავს წიგნს. მოულოდნელად ისმის მანქანის საყვირის ხმა).

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — ჩვენს ჭიშკართან შეჩერდა?! გადმოვიდნენ! ჩვენკენ მოდიან, მაგრამ უცნობები არიან.

გ ო გ ი — (სწრაფად წამოხტება) ბიძია ევგენი! (ყვირილით გარბის).

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — ვარლამიც მოჰყვება! (კიბეზე ჩარბიან ანთიმოზი და გოგი. შემდეგ ევგენსა და ვარლამთან ერთად კიბეზე ამოდიან. თამარი მათ ცივად ხვდება) საიდან? როგორ მოხდა?! (ევგენი და ვარლამი თამარს ესალმებიან).

ე ვ გ ე ნ ი — მივლინებაში ვარ, თქვენს რაიონში გამომგზავნეს.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — ძლიერ სასიამოვნოა! ასმათი რომ ცოცხალი მყავდეს, მე ვიცი როგორც დაგხვდებოდით, მაგრამ არც ახლა შევირცხვენ თავს.

ვ ა რ ლ ა მ ი — ოცდაორი წელია რაც აქეთ არ ვყოფილვარ, ოცდაორი! ო, დღეს როგორ გავიხარე! რა ეზოებია, რა სახლები, რა ჰაერი! გაფრენა მინდა!

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — თქვენ რომ ჩვენს ოჯახში გხედავთ, ვერ წარმოიდგენთ, როგორ მიხარია, ბატონო ვარლამ.

ე ვ გ ე ნ ი — რომ გაიგო აქეთ მგზავნიან, მეც წამოგყვები, მითხრა...

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — კარგად მოქცეულხართ, რომ აქეთ წამობრძანდით, მაგრამ ის კიდევ უკეთესი, რომ პირდაპირ ჩვენთან მობრძანდით.

ე ვ გ ე ნ ი — ამა და ამ ადგილას ცხოვრობსო. თქვენზე გვითხრეს თქვენი სახლის წინ გავიარეთ და...

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — როგორ, გვერდის ავლას აპირებდით თუ?

ვ ა რ ლ ა მ ი — (სიხარულს შეუპყრია) რა ცაა! გეფიცებით, ასეთი რამ ყმაწვილობის შემდეგ არ ჩამიდენია. წინათ „ფაიტონიდან" გადმოვხტებოდი, დღეს მანქანიდან გადმოვხტი, შევედი უცხო კაცის ეზოში, მოვწყვიტე ჩაის ვარდი და გულზე მივიბნიე.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — ღმერთო მომკალი! როგორ დავიბენით! (თამარს) ჩამოართვით სტუმრებს ბარგი! (თამარი ევგენის საზაფხულო პალტოს, პორტფელს, ვარლამს პატარა ჩემოდანს ჩამოართმევს, ოთახში შეაქვს).

ე ვ გ ე ნ ი — (ანთიმოზს) თქვენს რძალს არ სიამოვნებს ჩვენი სტუმრობა.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — ამას როგორ გაიფიქრებ, მაგრამ სტუმრების მიღება უკეთ იცოდა და დღეს რა მოუვიდა? (ვარლამს) ისე ხომ კარგად იმგზავრეთ? დაღლილები ხომ არა ბრძანდებით?

ვ ა რ ლ ა მ ი — მშვენივრად ვიმგზავრეთ ბატონო, ისე რომ უკეთესი არ იქნება! რიონში, მაინც, რა ლამაზად გათენდა აქედან რომ ლეჩხუმის მთებმა მომანათეს და იქიდან ჯვრისა, გულმა სულ ბაგაბუგი დამიწყო.. მშვენივრად ვიმგზავრეთ, მშვენივრად! შემდეგ ძველებურად კონიაკის ბოთლი გავხსენით.

გ ო გ ი — (ევგენის ებლაუჭება) წავიდეთ, ბიძია ევგენი, ჩიტის ბუდეს ისეთ ადგილას განახვებ, რომ გაგიკვირდება.

ე ვ გ ე ნ ი — სიამოვნებით! შენთან ყოფნა არ მომწყინდება.

გ ო გ ი — ბარტყები უკვე დაფრენილები არიან. მაგრამ ბუდეს რომ დაინახავ, მაინც გაგიხარდება.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — აბა, ცოტა მიიხედ-მოიხედეთ, კარგი ეზო მაქვს, ცოტა ხანი არ მოიწყინოთ, თქვენი ჭირიმე, და მერე მე ვიცი.

ვ ა რ ლ ა მ ი — მშვენიერი ეზოა! დახატული! (კრებს შემოხვეულ ყვავილებს შორის ხელებს გაშლის) აი ეს მესმის; ვარდების ქვეყანაში ვარ! აქ სულით და გულით შევხარი ყვავილებს, თბილისში კი ამათი დანახვაც არ მინდა. იქ ისე შემაძულეს, რომ...

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — რამ შეგაძულათ, ბატონო?

ვ ა რ ლ ა მ ი — გვირგვინებმა! რა საშინელი შესახედავია. იმის შემდეგ მაინც, როცა დაამტვრევენ, დალეწავენ და საფლავზე მთასავით ამართავენ, მით უმეტეს ისეთ ამინდში, როცა წვიმს და თოვს. როგორ შეიძლება ყვავილების ასეთ მდგომარეობაში ჩაყენება?!

ე ვ გ ე ნ ი — (გოგი ხელს გადახვევს) ჩვენ მივდივართ! (კიბეს ჩაირბენენ, მათ ვარლამიც მიჰყვება).

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (თამარს) აბა შენ იცი! უჩემობა არ დაეტყოს აქაურობას, ჩემს მოსვლამდე, რაც საჭიროა, ყველაფერს გააკეთებ (თამარის მოწყენას მისი წასვლის განზრახვით ხსნის, ამის გამო ნახევრად ბოდიშის მოხდის კილოთი მიმართავს) მე რომ დღეს სამუშაოდ არ გავიდე, არ ივარგებს... არც ერთი შრომადღე არ მაქვს გამცდარი და მინდა ამნაირად ვიყო. მერე კიდევ, იცი რა (დამნაშავესავით) გულში მაქვს ჩათქმული, ჩუმად, ჩემს გუნებაში ფიცი მაქვს მიცემული, ისე ვიცხოვრო, როგორც ჩემი გიორგის სახელს შეჰფეროდა, რაც მას უყვარდა, ის გავაკეთო. (უცებ ხმამაღლა დაიწყებს ძახილს) ევა!.. ევა!.. (თამარს მიუბრუნდება) ყველაფერს ევას დავავალებ. შენ ისე, მსუბუქად, სადილის მომზადებამდე რაც საჭირო იყოს... (ოთახიდან გამოდის ევა, ეტყობა უკანა კარებიდან შემოსულა) სად ხართ მეზობლები? ასე უნდა?! ხომ ხედავთ, რომ სტუმრები ჩამომივიდნენ.

ე ვ ა — ვხედავთ, როგორ არ ვხედავთ.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — მერე სად ხარ?

ე ვ ა — ღობეზე ვიყავი მოფარებული, აბა, ასეთ სტუმრებთან უცებ ხომ არ გამოვხტებოდი.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — გოჭის შეწვას, იცოდე, შენ გავალებ, სხვა რამესაც. წამომყევით! ყველაფერს მოგიმზადებთ (გადიან უკან კარებიდან. რამდენიმე ხნის შემდეგ შემოდის ევა, მოჰყვება ანთიმოზი).

ე ვ ა — (ანთიმოზს) ყველაფერი იქნება, ბატონო, ყველაფერი! შენ წადი ახლა შენს საქმეზე.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (წასვლას აპირებს, მაგრამ შეჩერდება) ევა, როგორ ატყობ, რატომ არის თამარი მოწყენილი?

ე ვ ა — (დაუფიქრებლად მიაყრის სიტყვებს) მოწყინდა სოფელში, ბატონო, მოწყინდა! რომ გამოუარა იმ საუკეთესო

ხალხმა და ეხვეწებოდნენ გაგრაში წამოგვყევიო, უნდა გაგე-შვა.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — გაგრა რა ჩემი რძლის ადგილია!

ე ვ ა — რატომ? გაერთობოდა.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — როგორ? იმ შიშველ ხალხში გარეულიყო ზღვის პირზე?

ე ვ ა — აბა, სანამდე უნდა იყოს შავებში გახვეული? ერთხელ მაინც შეხედოს მზის სხივებმა მის თეთრ ტანს. ახლა ლაპარაკის დრო არ არის, ანთიმოზ. არა!

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — კარგი! კარგი! (მიდის, თან ამბობს) შეშა. დაპობილი. ბოსტანში აწყვია, იცოდე (შემოდის თამარი).

თ ა მ ა რ ი — წყალი შევდგი ცეცხლზე, გობი მოვრეცხე.

ე ვ ა — (შეუტევს) არაფერი არ მინდა მე შენი, არაფერი. ტყვილა ხელს ნუ მიშლი! (ოთახში ფუსფუსებს) ცერეცო დამიკრიფე შენ. ცერეცო. სხვა არაფერი არ მინდა! (ოთახიდან გამოდის) რა „პლაშჩი“ ჰქონია! სარჩული ნახე, სარჩული? (უცებ რაღაც მიიპყრობს მის ყურადღებას) გოგია მხარზე შეუსვამს და დაარბენინებს! (წამოიძახებს ჩუმად, მაგრამ წყრომით) ჩამოდი. ბიჭო, სირცხვილია! ამ ჭრიჭინებმა კიდევ უფრო მოუმატეს ჭრიჭინს, დღეს უფრო დიდი სიცხე იქნება. წავედი ახლა მე, თორემ შევრჩი ლაპარაკს.

თ ა მ ა რ ი — მეც წამოგყვები.

ე ვ ა — რათ მინდიხარ! ტყვილა გაიჭვარტლები ცეცხლთან. შენ ახლა შენს თავს მიხედე, როცა საჭირო იქნები, მე თვითონ დაგიძახებ. (მიდის. თამარი ტახტზე ჩამოჯდება, ფიქრებს მიეცემა. რამდენიმე ხნის შემდეგ კიბეზე ამოდის ევგენი, თამარს შეუმჩნევლად უახლოვდება. თამარი უცებ შეკრთება, უხერხულობას გრძნობს, თითქოს იმის გამო, რომ ფეხებზე წინდები არ აცვია).

ე ვ გ ე ნ ი — არა უშავს, უხერხულობას ნუ გრძნობ. ლამაზი ფეხები გქონია, წვივები თეთრი, ქუსლები წითელი, ისე წითელი, თითქოს ფეხები ვარდებზე დაგიბიჯებიაო.

თ ა მ ა რ ი — (წარბებს შეიკრავს, მწყრალად შეხედავს) მე თქვენთვის არასოდეს არავითარი საბაბი არ მომიცია, რომ ასე თამამად მომეპყრათ.

ე ვ გ ე ნ ი — ვინ იფიქრებს, რომ ისეთი სათნო სახის ადამიანს, როგორიც შენ ხარ, ქვის გული აქვს.

თ ა მ ა რ ი — (უკმეხად) ასეთი სიტყვების მოსმენა რომ არ მსურდა, იმიტომ გადმოვვარდი თბილისიდან.

ე ვ გ ე ნ ი — (შეუპოვრად) ქვესკნელში რომ ჩახვიდე, იქაც ჩავალ. ზღვის ფსკერზე გიპოვი და იქაც იმასვე გეტყვი. ასაც ასე შორს გაურბიხარ! (თამარი წასვლას აპირებს, რადგან ევგენის თავგამოდება შეაკრთობს, ევგენი გზას გადაუღობავს)

თ ა მ ა რ ი — რა გინდა ჩემგან?

ე ვ გ ე ნ ი — ისე ძლიერად, როგორც შენი ბედნიერება, შენი გახარება, შენი კარგად ყოფნა, მე სხვა არაფერი არ მსურს ამქვეყნად!

თ ა მ ა რ ი — (მტკიცედ) მართალი არ არის! შენ მხოლოდ გსურს წამართვა ის ერთადერთი სიმდიდრე, რომელიც გამაჩნია. ღირსება ახალგაზრდა ქვრივი ქალისა! რატომ? ნუთუ ის, რომელიც დაიღუპა იმისათვის რომ შენისთანებმა ბედნიერად იცხოვრონ, ღირსი არ არის, რომ მისმა მეუღლემ მისი სახელი სიკვდილის კარამდე ატაროს?

ე ვ გ ე ნ ი — (გახარებულია იმის გამო, რომ თამარმა ასე ვრცელი განმარტება მისცა) მე რომ დარწმუნებული ვიყო იმაში, რომ თქვენ ქვეყნად ისე იცხოვრებთ, როგორც განგიზრახავთ, მაშინ თქვენს მიმართ ჩრდილივით მოკრძალებული და მორიდებული ვიქნებოდი, მაგრამ ვიცი, ასე არ გამყოფებენ... თქვენს თავს კი ვერავის დავუთმობ! მთელი ქვეყანა რომ წინ აღმიდგეს — შევებრძოლები! (თამარს აკვირდება, იმედი მიეცემა) მე გთხოვთ, ჩემს ნათქვამს კარგად დაუფიქრდეთ, მშვიდად განსაჯოთ!

თ ა მ ა რ ი — ჩემი თქვენდამი დამოკიდებულება იგივეა, რაც იყო.

ე ვ გ ე ნ ი — (ჩამოჯდება, თავდახრილი ზის) მაშ კარგი, შემდეგ არ ინანო!

თ ა მ ა რ ი — (ევგენის ნათქვამი დააინტერესებს) რა უნდა ვინანო?

ე ვ გ ე ნ ი — (წაილუღლუღებს) თავს რომ მოვიკლავ მაშინ...

თ ა მ ა რ ი — (ოდნავ ირონიაშერეული ხმით) თავს მოიკლავ?!

ე ვ გ ე ნ ი — არ გჯერა, მაგრამ, როგორმე, მეც შევძლებ ჩემი თვისებების გამომჟღავნებას, (ჩაფიქრების შემდეგ) ბოლოს და ბოლოს იმას მაინც რატომ არ გაუწევ ანგარიშს, რომ ამ ხნის კაცი ვარ, გარშემო ქალიშვილები ისე არიან შემოჯარულნი, როგორც ბაღში ყვავილები: არც ერთისათვის ყურადღება არ მიმიქცევია, თითქოს არც არიანო ამქვეყნად. არ გჯერა? არ გჯერა იმიტომ, რომ არ იცნობ ევგენი ამაშუკელს!.. შენი თბილისიდან წასვლა ისე განვიცადე, თითქოს ბნელი ოთახიდან ანთებული შანდალი გაიტანესო... (თამარს აკვირდება) მეჩვენება თუ ნამდვილად შევნიშნე იმედის მომგვრელი ღიმილი თქვენს სახეზე? აგრე, გამიღიმე, ჩემო ანგელოზო! (თამარი კვლავ წარბებს შეიკრავს, კვლავ წყნარად დგას) მაშ ნამდვილად უბედური ვარ? (შემოვარდება გოგი).

გ ო გ ი — ბიძია ევგენი, ღელე უკვე გავიყვანეთ, პატარა, პატარა თევზები მოდიან... წავიდეთ! აქ რა არის საინტერესო? (ვარლამს გადასძახებს) მანდ იყავით, ბიძია ვარლამ, მოვდივართ! (ევგენის) წავიდეთ! (ევგენი ყურადღებას არ აქცევს. გოგი გარბის. ისმის დასაკლავი გოჭის ჭყვირილი. რამდენიმე ხნის შემდეგ ოთახში შემოდის ევა, აივანზე მჯდომ ევგენის ვერ ამჩნევს).

ე ვ ა — (თამარს უყვირის) ჩაიცვი ახლა შენ! ერთი კოხტად აჩვენე იმ ხალხს (აივანზე გამოდის, ევგენის დანახვაზე შეჰკივლებს) ღმერთო მომკალი! (წასვლას დააპირებს, მაგრამ ევგენი სწრაფად წამოდგება, თავმდაბლად ესალმება, ევა მანჭვა-გრეხით უახლოვდება).

თ ა მ ა რ ი — (ევგენის) გაიცანით! ჩვენი საუკეთესო მეზობელი გახლავთ, ამ ოჯახის ჭირისა და ლხინის მოზიარე.

ე ვ ა — (ევგენის) ლობე კი გვყოფს, ბატონო, მაგრამ გაყოფილი არაფერი არ გვაქვს... გოჭი აწი შეიწვება. მაგრამ მანამდე ყველაფრით მზად ვარ და სანამდე ყველანი შევიკრიბებოდეთ მანამდე ისე. თქვენი ჭირიმე, (სუფრის გაშლას იწყებს) ცოტა წაიხემსეთ.

ე ვ გ ე ნ ი — საჭირო არ არის, ნუ სწუხდებით! (პაპიროსს ამოიღებს, ეწევა).

ე ვ ა — (ოთახიდან მრგვალი მაგიდა შემოაქვს) სანამდე იმ

დიდს ვაშლიდეთ, მანამდე, აგერ, ამ პატარა მაგიდაზე, ცოტა რამე... (ენერგიულად მოძრაობს, პატარა მაგიდასთან ერთად დიდ სუფრასაც შლის, ამ ხნის განმავლობაში თამარი ოთახში შედის. ფეხზე წინდები ჩაუცვამს, ოდნავ შეცვლილა)

ე ვ გ ე ნ ი — თითქოს სადღაც შევხვედრივართო, ქალბატონო ევა.

ე ვ ა — (საქმიანობას განაგრძობს) შეიძლება, შეიძლება! ჩვენკენ ხშირად ბრძანდებით?

ე ვ გ ე ნ ი — თქვენ წარმოიდგინეთ, არა! ასე, საქმემ თუ გამოიწვია და მივლინებაში თუ გამგზავნეს, თორემ ისე, იშვიათად გავდივარ თბილისიდან... თბილისში თუ გიხდებათ ჩამოსვლა, ქალბატონო ევა?

ე ვ ა — ხშირად, ბატონო! მარწყვი ვერის ბაზარზე პირველად მე შემომაქვს, სხვა რამეებიც, როგორ არა, ხშირადა ვარ.

ე ვ გ ე ნ ი — (ხასიათი გამოუსწორდება, გამოცოცხლდება) ცოტა ხნით ბავშვთან მივირბენ, თორემ გული დაწყდება (მიდის).

ე ვ ა — (თამარს) პაპიროსს რა ლამაზად ეწევა, დააკვირდი? ამდენი ხნის ქალი ვარ და კაცი რომ ასე ლამაზად პაპიროსს ეწეოდეს, ჯერ არ მინახავს (შემოვარდება ანთიმოზი).

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — როგორაა საქმეები? (ოფლიან სახეს იმშრალებს).

ე ვ ა — ყველაფერი ისეა, როგორც შენ გინდა! სანამ შენ შენი სტუმრებით მოხვიდოდე, მანამდე მინდა ამათ ცოტა პატივი ვცე.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — კარგია, ძალიან კარგი! (სტუმრებს გასძახის) ერთი წუთით, თქვენი ჭირიმე, ერთი წუთით მობრძანდით!.. ვარლამ, ბატონო... ჰო, ასე, აქეთ წამობრძანდით! (მათკენ მომავალ სტუმრებს უღიმის; ეგებება, ამოჰყავს აივანზე).

ვ ა რ ლ ა მ ი — (თამარს) ისეთი მშვილდ-ისარი გამოვუთალე თქვენს ვაჟიშვილს, ქალბატონო, რომ საუკეთესო... ო, ჰო, ჰო, როგორ დასდევს ჩიტებს!

თ ა მ ა რ ი — ცელქია, ბატონო, ცელქი! ახლა მაინც, თქვენ რომ გხედავთ, სულ გადაირია.

ე ვ გ ე ნ ი — (სწრაფად შედის ოთახში, გამოაქვს პორტ-

ფელი) პატივცემული ანთიმოზ, დედაჩემმა თქვენთან საჩუქარი გამომატანა (პორტფელს ხსნის. ყველანი გაოცებულნი მისჩერებიან. ამოაქვს ქაღალდის ფართო შეკვრა, რომელიც წითელი ლენტითაა შეკრული. გადასცემს ანთიმოზს. ანთიმოზი დაიბნევა, არ იცის რასთან აქვს საქმე. ვარლამი სწრაფად გახსნის. გადმოცვივა სურათები) კუკურის გადაღებული სურათებია. (ყველანი დაეხვევიან, ხარბად ათვალიერებენ).

თ ა მ ა რ ი — (ევას, რომელსაც ხელში სურათი უჭირავს, ეჩურჩულება) ეს დედამისია.

ე ვ ა — კარგი ქალი ყოფილა.

თ ა მ ა რ ი — არა, დედა მართლა კარგი ჰყავს.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (სიცილი აუტყდება) ეს სურათი ავტომობილში რომ ვჯდებოდით, იმ დროს არის გადაღებული?

ე ვ გ ე ნ ი — (სურათს დახედავს) დიახ!

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (ევას) აი, ეს გიგოა, გიგო! მე რომ გეუბნებოდი. (ეცინება) კარგი კაცია! აი აგერ, ხელში ღვინითსავსე ჭიქა რომ უჭირავს, სულ ანდაზებით იცის ლაპარაკი. (ევგენის) დედათქვენს დიდ მადლობას მოვახსენებ, კუკურისაც! კუკური ხომ თმახუჭუჭა რომ არის, მაღალ-მაღალი, იმას ჰქვია? კარგი ყმაწვილია! ახლა ერთი რამე უნდა მოგახსენოთ! ჩემი მეზობლები ცოტა გვიან გადმოვლენ და, მანამდე, თუ შეიძლება, ბევრი არა, ცოტა რამე... ევა, აბა შენებურად! (ვარლამი განსაკუთრებულად მხიარულ გუნებაზეა, ხან წაიღიღინებს, ხან სუფრას აკვირდება, ხან ეზო-ბაღს ათვალიერებს).

ე ვ გ ე ნ ი — ახლა საჭირო არ არის, ზედმეტია.

ვ ა რ ლ ა მ ი — ანთიმოზს ნუ ვაწყენინებთ, ისე მოვიქცეთ, როგორც მასპინძელს ესიამოვნება! (კვლავ ბუნებას მოჰყავს აღტაცებაში) ამას რას ვხედავ! სად ვარ! აქაურობას რამე სჯობს!? (უცებ თავზე ხელს შემოიკრავს) დიდი შეცდომა დავუშვი, ვიდო, ჩემი თავისათვის ვერ მიპატიებია!

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — რაზე შეწუხდით, ბატონო?

ვ ა რ ლ ა მ ი — ცოლის ნათესავები მეუბნებოდნენ, აქ იყავი. აქ დასახლდით, არ ვქენი!

ე ვ ა — აქაური ქალი გყავთ, ბატონო?

ვ ა რ ლ ა მ ი — დიახ! მე რომ აქეთ სიამოვნება მახსოვს, ისეთი ტკბილია!

ე ვ ა — (დოქით ღვინო შემოაქვს, ვარლამს მიართმევს) ამაზე რას იტყვით, ბატონო? (ღვინოს პატარა ჭიქებში ასხამს. ვარლამს მიაწვდის).

ვ ა რ ლ ა მ ი — (მოსვამს) სასიამოვნო სასმელია, საუკეთესო ღვინოა!

ე ვ ა — აგაშენოთ ღმერთმა! ანთიმოზმა კი მითხრა, ცოტა ჭვანგი დაჰკრავსო...

ვ ა რ ლ ა მ ი — (დაჟინებით) ეს ღვინო არის საუკეთესო ღვინო! რამდენიც არ უნდა სვა, არც გაწყენს, არც თავს გატკენს.

ე ვ ა — მიირთვით ცხელი ხაჭაპურები: ეს ვარიაა, ეს კიდევ იხვი: ჩვენებური იხვი გემრიელია, მოგეწონებათ.

ვ ა რ ლ ა მ ი — თითო-თითო ნაჭერს გეახლებით, თითო ჭიქასაც დავლევთ. მეტს არა! (სუფრას მიუჯდებიან, ვარლამი ჩაის ჭიქას ავსებს ღვინით) სანამ სუფრა გაიშლებოდეს, ერთ სადღეგრძელოს ვიტყვი, ამას გული მთხოვს და ნუ დამიშლით. ამ კუთხეს გაუმარჯოს' ამ სოფლებს გაუმარჯოს! ეს მხარე მუდამ მომწონდა, მისი პატივისმცემელი ვიყავი და ვიქნები (შესვამს. გახარებულია, აღგზნებულია. რაღაცის თქმას კიდევ აპირებს, ვერ ბედავს, სხვებიც დაცლიან ჭიქებს) სხვათა შორის უნდა მოგახსენოთ, რომ მე მწერალი არასოდეს არ ვყოფილვარ, არც მქონია ამის სურვილი, ჩემს ორ ბავშვს გეფიცებით. მაგრამ ერთი ლექსი, როცა მე ახალი სიძე ვიყავი, მაშინ დავწერე; მაშინ აქ ყველას მოწონდა, ბევრ ადგილას წამაკითხეს და ახლაც მსურს წავიკითხო.

თ ა მ ა რ ი — გულით გთხოვთ, ბატონო ვარლამ, მე პირადად დიდად დამავალებთ.

ვ ა რ ლ ა მ ი — (თამარის გულწრფელი თხოვნა უფრო გაახარებს, კითხულობს):

ო, ჯერ კიდევ ბავშვობაში,
და, აგრეთვე, შემდეგ, გვიან,
მე ხონზე და ხონელებზე
ბევრი ცუდი გამიგია.

მაგრამ აქ კი, აქ რას ვხედავ!..
ოჯახში თუ მინდორ-ველად,
ტკბილი სიტყვით, ღიმებით,
მოკრძალებით მხვდება ყველა.

და შენს ძალას, შენს ღირსებას
[illegible], კარგად გრძნობენ,
[illegible] ღვინის და წითელ ვარდს
[illegible] გულით გთავაზობენ.

და ერთი რამე ტკბილი გითხრან
[illegible] ხეთა ლანდებს...
[illegible] „[illegible]“ ამას ჰქვია,
და [illegible] სიკვდილამდე!

(საერთო აღტაცება. ყველანი კმაყოფილნი არიან).

თ ა მ ა რ ი — ხონელებს ძალიან მოეწონებოდათ, გაეხარდებოდათ...

ე ვ ა — ეს ლექსი ვის არ მოეწონება!

ვ ა რ ლ ა მ ი — ძალიან, ბატონო, ძალიან მოეწონათ (ჩაფიქრდება) მაგრამ მერე ერთი რამ მე თვით არ მომეწონა...

თ ა მ ა რ ი — რა არ მოგეწონათ?

ვ ა რ ლ ა მ ი — რა და, ხონიდან რომ გამოვედით, ფაეტონზე [illegible] მივებამთ. ისე საშინლად რახრახებდა...

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — ღმერთო მომკალი! ეს რა უქნიათ!

ვ ა რ ლ ა მ ი — თუმცა ჩემს თავზე რატომ უნდა მიმეღო, [illegible]ში ხუთი კაცი ვიჯექით.

ე ვ ა — (უცებ საშინელი ხმით დაიკივლებს) დიდუუ, დაიწვა! (ყველანი, შეშფოთდებიან, ევა კივილით გარბის, სხვებიც მისდევენ)

ე ვ გ ე ნ ი — ვისი სახლი იწვის?

თ ა მ ა რ ი — (ძლიერ შეშფოთებულია) ევასი!

ე ვ გ ე ნ ი — ევასი?! (სწრაფად გაიჭრება იმ მიმართულებით. [illegible] სხვები გარბიან. ისმის ყვირილი, საერთო აურზაური. სახლშიაც შემორბიან ქალი თუ კაცი, მიარბენინებენ წყლით ჯურღლებს, ჩვრებს, კიბეს. ისმის ხმები: „ფანჯრები შეამტვრიეთ, ფანჯრები!“ „ცეცხლის ალი გამოვარდა!“ „ყავარს წყალი ასხით, არ არის საჭირო“. ჯერ ევას კივილი შეწყდება, შემდეგ კიბეზე ამოყვანთ ევგენი, სახეგაჭვარტლული. კოსტიუმი [illegible] გამომწვარა, თვით დაშავებულია, თუ ღონემიხდილი, [illegible] ჩამოჯდება, თავზე დაადგებიან ანთიმოზი და ევა. [illegible] ევგენის აკვირდებიან. შემოვარდა

ე ვ ა — ეს რა მოგვივიდა!

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (გულმოსული ეკითხება) საიდან გაჩნდა ეს ცეცხლი?

ე ვ ა — უთოდან... უთო დამრჩა მე ღმერთგამწყრალს, ღმერთო მომკალი! კოსტიუმს რა მოსვლია, ხედავთ?

ე ვ გ ე ნ ი — სახლი ხომ გადარჩა? სხვა რამეზე ნუ წუხართ.

ე ვ ა — ჩვენ კი გადავრჩით, მაგრამ თქვენ რა მოგივიდათ!

ე ვ გ ე ნ ი — ჩემზე ნუ წუხართ, მე კარგად ვარ.

ე ვ ა — შუაგულ ცეცხლში შევარდა, მთელი სოფელი გაკვირვებულია.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (სინანულით) დაიბნა, ალბათ, თორემ კოსტიუმი რომ გაეხადა. ეს არ მოუვიდოდა.

ე ვ გ ე ნ ი — ნუ წუხართ, ბატონო, ეგ არაფერია, თქვენი ჭირი წაუღია, ოღონდ, თუ შეიძლება, ცოტას მოვისვენებ...

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — კი, შენი ჭირიმე, როგორც გესიამოვნება! (პიჯაკს გახდიან, თამარის ლოგინში აწვენენ, ევგენი სწრაფად მიდებს თავს, გაინაბება).

ე ვ ა — (ანთიმოზს, ჩურჩულით) თუ ჩაეძინება, უკეთესია. რაკი ასე მოხდა, ვახშმად დავჯდეთ, ამის შემდეგ მეზობლებიც ხომ უნდა მოვიწვიოთ? ბარგი შეაქვთ სახლში, ვარლამიც შველის. მაშინ არაფერი არ მესმოდა, ახლა ვხედავ, რამდენი შეგროვილა! ვენაცვალე ჩემს მეზობლებს, დიდი პატივი მცეს, ვერავის ვერ გავუშვებ! (თამარს) ჩვენ წავალთ, შენ არ მოშორდე. (მიდის. ევგენი მათი წასვლისთანავე შეირხევა, ბორგავს).

თ ა მ ა რ ი — ცუდად ხომ არა ხართ? (ევგენი არ პასუხობს) ცეცხლში რომ შევარდით, როგორ შემეშინდა!

ე ვ გ ე ნ ი — (ნაღვლიანი ხმით) ნეტავ არ გამოვსულიყავი, ჯობდა იქ ჩავფერფლილიყავი.

თ ა მ ა რ ი — რატომ? (ევგენი ხელს გამოყოფს, თამარის ხელს მიიზიდავს, დიდხანს სდუმს. უცებ სწრაფად წამოხტება; თამარს მკლავებში მოიგდებს, მის ტუჩებს ხარბად დააცხრება, ოთახიდან ისმის გოგის ძახილი: დედა! თამარი სწრაფად წამოვარდება, ევგენი გაინაბება. თამარი ოთახისაკენ არ იხედება, კედელს ზურგით ეკვრის, შეშფოთებულია, ძლივს წარმოთქვამს) რა იყო, დედა? (შემოდის გოგი. დედას შემკრთალი შეჰყურებს).

გ ო გ ი — (ნელი ხმით) არაფერი.

მესამე მოქმედება

მეოთხე სურათი

სანახევროდ ძველებურად მორთული ოთახი ანთიმოზის სახლში. ფანჯრებიდან ჩანს დათოვლილი ხის ტოტები. ანთიმოზი ბუხარში ცეცხლს უკეთებს. კარებთან ზის ევა. ფანჯარასთან მდგომი გოგი უხალისოდ უცქერის თოვლის სცენას.

ანთიმოზი — (ცეცხლის გაჩაღების შემდეგ გოგის გადახედავს) შენ მაინც რა მოგივიდა, ბიჭო? (წამოდგება, ფანჯარასთან მიდის) ხომ ხედავ, როგორ ეხვევიან ჩიტები მახეს, გამოსწორე ბაწარი.

გოგი — არ მინდა, ბაბუ.

ანთიმოზი — რატომ? ჩიტები გეცოდება?

გოგი — გუშინდელი ჩიტი მომიკვდა. იმის მერე მეცოდება.

ანთიმოზი — კარგი, გენაცვალე. სულ მოუშვი მაგ მახეს, მე შენს სასიამოვნებლად გავაკეთე.

გოგი — (გამოცოცხლდება) ხელ-პირის თოვლით დაბანა უყვარდა მამაჩემსო, რომ მეუბნებოდი. მეც დავიბან, კარგი?

ანთიმოზი — იმიტომაც იყო ჯანმრთელი, სურდო რომ სურდოა, ის არ შეყრია მამაშენს (გოგი გარეთ გარბის. ანთიმოზი ევას აკვირდება) ვატყობ, რომ გაწყენინე, ევა, მაგრამ...

ევა — მე რაც ვნახე, ის ვთქვი.

ანთიმოზი — ბედში ჩავარდაო, ეს მაინც არ უნდა გეთქვა ჩემთვის. მე უსწავლელი კაცი ვარ, მაგრამ შეუგნებელი კი არა ვარ... ქვრივი ქალი რომ გათხოვილიყო, ახლანდელ დროში კი არა, ძველად არ მიაჩნდათ სამარცხვინოდ, მაგრამ (ყვირილით) იმათი ოჯახი რომ ჩემს ოჯახზე მაღლა ვინმემ დააყენოს, ამის უფლებას არავის არ მივცემ.

ევა — რატომ?

ანთიმოზი — იმიტომ, რომ ჩემი ოჯახი პატიოსანი კაცის ოჯახია! ომში დაღუპული გმირის ოჯახია! ისინი ვინ არიან?

ევა — შენ კი ამბობ ასე, მაგრამ ცხოვრება იმათ აქვთ, ტელეფონი იმათ უდგათ და მანქანა იმათ მოუდით.

ანთიმოზი — (ჩაფიქრდება) თუ შვილი ასე გიყვარდა, ომში რატომ გაუშვი. ქრთამი დაგეხარჯა და გადაგერჩინა, ეს რომ მითხრეს, იმის შემდეგ მივხვდი, რა ადამიანებიც არიან, მე უკვე ვიცი, რა ოჯახიც არის!

ევა — არა, ოჯახი, კარგი ოჯახია, ამას ნუ იტყვი. რაც მე იქ ვნახე!..

ანთიმოზი — რა ნახე?

ევა — ორმოცამდე ცალი მარტო ზეწარი გაფინა. ამ თოვლს არ გადაუთეთრებია ეგ ეზო ისე, როგორც მისმა ზეწრებმა... რას ამბობ! მერე, როცა ჩაი დამისხეს, დაუქროლა ქარმა და იმ ზეწრების ტკაცუნი ახლაც მესმის. იმის ფასი აქ რა უნახავს!

ანთიმოზი — (გულმოსული) კარგი ახლა, მოთმინებიდან ნუ გამომიყვან! (შემოდის გოგი) რა მოგარბენინებდა, ყინვას შეუშინდი?

გოგი — არა, ბაბუ კი არ შევუშინდი... ტანში რაღაც მაჟრჟოლებს.

ანთიმოზი — ჰაიტ. შე გლახა! (ხელს შემოჰკრავს) წადი, პირი შეიმშრალე! (გოგი შედის მეორე ოთახში, ღია კარებიდან ჩანს, რომ კედლიდან პირსახოცი ჩამოხსნა, სახეს, გულმკერდს იმშრალებს).

ევა — მე დედა არ მყავსო, გუშინ მითხრა ბავშვმა. ეს არ არის სწორი. ეს რატომ უნდა თქვას ბავშვმა? ამას არავინ არ მოგიწონებს. ანთიმოზ, რაც უნდა იყოს, დედაა.

ანთიმოზი — მე ხომ არ ჩამიგონებია, ასეთ ცოდვას როგორ დავიდებ, ბავშვი თვითონაა მაგ აზრის...

ევა — (გოგის აკვირდება) ისე, სულ დედამისს ჰგავს.

ანთიმოზი — აქამდე მეუბნებოდი მამამისს ჰგავსო.

ევა — ჰგავს, ანთიმოზ, ჰგავს, ვაშლი რომ შუაში გაჭრა ისე ჰგავს! (შემოდის გოგი) აბა, შეხედე!

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (გოგის აკვირდება) ხალათი რატომ დაგისვრელებია?

გ ო გ ი — რატომღაც გული მეწვის და თოვლი უბეში ჩავიყარე.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (შეშფოთდება) ამ ბავშვს სიცხე ხომ არ აქვს?

ე ვ ა — გუშინ სახეზე შევატყვე, რომ კარგად არ იყო. მოიტანე „გრადუსი", გავუსინჯოთ.

გ ო გ ი — არა, ბაბუ, ისე ვერ ვარ კარგად, თორემ სიცხე არ მაქვს.

ე ვ ა — გავუსინჯოთ! გავუსინჯოთ!

გ ო გ ი — არა, არ გავისინჯავ!

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (ყოყმანობს. შედის მეორე ოთახში, გამოაქვს თერმომეტრი, ბერტყავს) ეს დარჩა დედამისს მარტო და რამდენიმე წამლის შუშა... აწყვია აგერ, კამოდის თავზე...

ე ვ ა — ჩვენში რომ მუშაობდა, სახელი კარგი ჰქონდა, ანთიმოზ, მისი დამზადებული წამალი ყველას უხდებოდა, ამ მხრივ იმაზე ცუდს ვერ იტყვი.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (თერმომეტრს გოგის აწვდის) ა, ბაბუ, გაისინჯე.

გ ო გ ი — (თერმომეტრს დახედავს) დედაჩემისა არის? მომეცით

(გამოართმევს, ცეცხლის პირას აპირებს ჩამოჯდომას).

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — ო, ასე! ცეცხლის პირას ჩამოჯექი (გოგი ცეცხლის პირას ჩამოჯდება, თეთმომეტრს იკეთებს).

ე ვ ა — (გოგის აკვირდება) არა, სიცხე სრულებით არა აქვს.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — რა იცი?

ე ვ ა — სახეზე ვატყობ. (სიჩუმე ჩამოვარდება).

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — თბილისში კიდევ როდის აპირებ?

ე ვ ა — არ ვიცი, არ ვიცი, ხომ ხედავ, რა მარცხიანი წელიწადია... საწყალი შაბათა, გუშინ ვნახე. ძალიან შემეცოდა.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (გამოცოცხლდება) რომელი შაბათა?

ე ვ ა — ჩვენთან რომ მუშაობდა კოოპერატივში.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — რა მოუვიდა?

ე ვ ა — არ გაგიგია? ძმა დაეღუპა.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — რანაირად?

ე ვ ა — ის უბედური, მაინც, ნამეტანს შვრებოდა, სულ მოგზაურობაში იყო. მერე მატარებლით კი არა. სულ აეროპლანით დაფრინავდა: ხან მოსკოვში იყო, ხან ბაქოში, ხან როსტოვში და...

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — მერე?

ე ვ ა — მერე და, კოკა ყოველთვის კი არ მოიტანს წყალს, გაუსკდა გული აეროპლანში და მოკვდა... ხვალ ასაფლავებენ კუკიაში.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — უნდა წავიდე, შაბათას ახლოს ვიცნობდი.

ე ვ ა — შენ კი არა, ყველა აპირებს წასვლას.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — ახალგაზრდა კაცი იყო. არა? ხალხი ძალიან შეწუხებული იქნება.

ე ვ ა — შეწუხებული კი არიან, მაგრამ ხალხმა რომ მაინც თავისი არ ჰქნას, არ იქნება.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — რა იყო, რა მოხდა?

ე ვ ა — იმ უბედურზე ლექსი გამოუთქვამთ.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — რა ლექსია?

ე ვ ა — (გოგიასთან მიდის, თერმომეტრს ართმევს) რა ლექსია და...

უბედურო ელო, ელო,
არ გერჩია ფეხით-გევლო?

ეს რა ამბავია! იწვის ბავშვი.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (შეკრთება) რამდენი აქვს?

ე ვ ა — ორმოცდაორამდე ასულა.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (ხმა უკანკალებს) ავად ხარ, ბაბუ?

მეხუთე სურათი

სასტუმრო ოთახი ამაშუკელთა ბინაში. გარეთ თოვს. სუფრა ნახევარზე გაშლილია რამდენიმე კაცისათვის. მაგიდაზე დევს ღვინით სავსე ორი გრაფინი, ერთში თეთრი, მეორეში წითელი ღვინოა. ყველაფერი ხელუხლებელია. შემოდის ბაჯი, მეორე ოთახის კარებს ფეხაკრეფით მიუახლოვდება, შეაღებს, იჰყიტება. მოპირდაპირე ოთახიდან გამოდის მინადორა, ეტყობა ახალი გაღვიძებულია.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — (თმას ისწორებს. ბაჯის, რომელიც კარებში იჭყიტება. ჩურჩულით ეკითხება) რა ამბავია!

ბ ა ჯ ი — კიდევ თამაშობენ.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — (საათს შეხედავს) ხუთი საათი სრულდება: თამარი სად არის?

ბ ა ჯ ი — სადღაც გავიყლიო... დედა სანამ გაიღვიძებს, მოვალო.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — ორ საათამდე ვტრიალებდი, მერე ცოტახნით თავს მივდებ-მეთქი და ჩამძინებია (მოუსვენრობას იჩენს. უცებ ბაჯის მიუბრუნდება) შენ რა გაცინებს?

ბ ა ჯ ი — (უბიდან ქაღალდის ფულები ამოაქვს) აი, რამდენი მაჩუქეს!

მ ი ნ ა დ ო რ ა — ცეცხლი რატომ ჩაგიქვრია? ცივა ოთახში. (ბაჯის შეშა შემოაქვს, ბუხარში უკეთებს) ყველანი აქ არიან?

ბ ა ჯ ი — ის ორი, სქელი კისრები რომ ჰქონდათ, წავიდნენ.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — ნაწყენები ხომ არ იყვნენ?

ბ ა ჯ ი — არ ვიცი, „კაშნეები" კარგად გაიკეთეს. თამარს ხელზე აკოცეს და...

მ ი ნ ა დ ო რ ა — (სუფრას დახედავს) არაფეზე პირი არ მიუკარებიათ. ეს როგორ შეიძლება, რაშია საქმე?

ბ ა ჯ ი — ქაღები სამჯერ გამაცხელებინეს, მაგრამ მერე მაინც არ გამოვიდნენ. (მინადორაც ცდილობს კარებში შეიჭყიტოს) იქ მარტო ის არის, იასონს რომ ეძახიან, სუსტ-სუსტი. (მეზობელი ოთახიდან გამოდის დურმიშხანი, მოყვება კუკურიც).

მ ი ნ ა დ ო რ ა — (კუკურის) დურმიშხანს არაფერი, დედა. და შენ ნამეტანი დაგტყობია ღამის თევა.

კ უ კ უ რ ი — წყალს რომ შევისხამ სახეზე, მერე ვითომ არაფერი. (გადის. რამდენიმე ხნის შემდეგ გადიან მინადორა და ბაჯი).

ე ვ გ ე ნ ი — (კარს შემოაღებს. დურმიშხანს) შემოდი, კაცო, რას შვრები?

დ უ რ მ ი შ ხ. — ფული აღარ აქვს, სანამდე ვიჯდე.

ე ვ გ ე ნ ი — (შეუტევს) უხერხულია, შემოდი! (ევგენი კარებს მიხურავს. დურმიშხანი ღვინოს ისხამს, ზედიზედ სვამს. საჭმელს მგელივით მივარდება. შემოდის კუკური).

კ უ კ უ რ ი — (მაგიდის უჯრას გამოსწევს, კოსტიუმის ჯიბიდან ამოაქვს ქაღალდის ფულები დიდი რაოდენობით, უჯრაში ჩაალაგებს, სწრაფად მიხურავს) ეს ევგენის! ჩვენ შემდეგ!.. გაიგე?

დ უ რ მ ი შ ხ. — (სიცილით) ესე იგი, შენს გარდა ყველანი წაგებულები ვართ, ხომ?! (ღვინოს უსხამს) ერთხელ მიიტანა ექვი, მაგრამ სწრაფად აურიე კარტი.

კ უ კ უ რ ი — — ეს საწყალია, რას მიხვდება!

დ უ რ მ ი შ ხ. — იმათ არ ამოვაძვრე თვალებში ბეწვი, თუ? (ჯიბიდან ამოიღებს ერთ ცალ ქაღალდს, ცეცხლში შეუძახებს) წითელ ტუზს ვენაცვალე! (ბუხრისკენ მიუთითებს) იწვის, მაგრამ ნაკვერცხალზე უფრო არ ანათებს? (შემოდის მინადორა, შემოაქვს კომბოსტოს წნილი).

კ უ კ უ რ ი — აი, ეს მესმის! (მადიანად შეექცევიან).

დ უ რ მ ი შ ხ. — ტყუილია, ასეთ წნილს სხვაგან ვერ შეხვდები!

მ ი ნ ა დ ო რ ა — კუპატებს ახლავე გავაცხელებ.

კ უ კ უ რ ი — თქვენ ნუ შეწუხდებით, დედა, ჩვენ თვითონ, ჩვენ თვითონ...

ბ ა ჯ ი — (მინადორას დროს შეურჩევს) მე, თუ შეიძლება ახლა წავალ.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — სად მიდიხარ?

ბ ა ჯ ი — უნივერმაღში კარგი ფართალი მოვიდაო.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — ცოტა ხნის მერე გაგიშვებ, ცოტა მოიცადე... (ბაჯი წასვლას აპირებს).

კ უ კ უ რ ი — დაგვლოცე, ბაჯი, დაგვლოცე! (ღვინოს მიაწვდის, უბეში ფულებს ჩაუკუჭავს) ჰა, კიდევ!

მ ი ნ ა დ ო რ ა — ეყოფა, თქვენი ჭირიმე, ნუ გამიფუჭეთ!

ბ ა ჯ ი — (ჭიქას იღებს) სხვისთვის კარგი რომ გინდათ, იმიტომ თქვენ ილოცხლეთ! (ღვინოს არ სვამს, გადის, შემოდიან იასონი, ევგენი, გიგო).

დ უ რ მ ი შ ხ. — იშლებით?

გ ი გ ო — (ჩვეულებრივად მხიარულ გუნებაზეა) მასპინძელი ხომ არ გეტყვის წადითო, ჩვენ უნდა მივხვდეთ თუ არა?

მ ი ნ ა დ ო რ ა — (იასონს, რომელიც ჩაფიქრებული ზის) დღეს მიემგზავრებიან მოსკოვში, საღამოთი ხომ შემოივლით ბატონო იასონ? (იასონი ფიქრებიდან ვერ ერკვევა).

გ ი გ ო — (თითქოს თანაგრძნობით) ქორწილის შემდეგ არც ამას (იასონზე ამბობს) უმართლებს, არც ევგენის.

კ უ კ უ რ ი — ევგენი მაინც ნამეტანი ჩავარდა.

დ უ რ მ ი შ ხ. — რა ვუყოთ მერე, ხან ასე იქნება, ხან ისე... წაგება და მოგება ძმები არიან.

ი ა ს ო ნ ი — ჩემი საქმე სხვა არის.

გ ი გ ო — (თითქოს იასონის დარდის მიზეზს ვერ მიმხვდარა) თუ უგუნებოთა ხარ, შვილო, აი ამას (უბიდან ამოაქვს ქაღალდში გახვეული წამალი) რომ გადაყლაპავ, დაგეძინება და ისეთ კარგ გუნებაზე ადგები, რომ...

ი ა ს ო ნ ი — არა, მე კარგ ხასიათზე არ გამეღვიძება.

გ ი გ ო — ერთი ამას უყურე! მაშ, გიგო ზეპირად ამბობს?! შენთვის რა სჯობს მე არ ვიცი?

ი ა ს ო ნ ი — (საათს შეხედავს) ხუთი საათი გამხდარა, ვინ იცის, როგორ მეძებენ სამსახურში, სად ვიყავი-თქვა, რა უნდა ვუთხრა?

გ ი გ ო — უთხარი. სამინისტროში ვიყავი-თქვა, ჩვენ ვიკითხოთ ცოლ-შვილი ჩხუბს რომ დაგვიწყებს, თორემ თქვენ რა გიჭირთ.

ი ა ს ო ნ ი — (გიგოს ნათქვამი ძლიერ წყინს, მათ ზურგს შეაქცევს. თავისთვის წარმოთქვამს) რა მაკადრა? მე ყველაფრის ღირსი ვარ (თითქოს გული მოსდისო, წაბარბაცდება, თავს შეიმაგრებს, მიდის).

მ ი ნ ა დ ო რ ა — (იასონს კარებში შეაჩერებს) რას შვრებით, რას?! იასონს უშვებთ? (იასონს) თუ ხათრი გაქვთ, ცოტა ხანს დარჩით, შინაური კუპატები მაქვს, გესიამოვნებათ...

ი ა ს ო ნ ი — არაფერი ყელში არ გადავა, მადლობელი ვარ.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — სტუმრის უპატივცემოდ გაშვება როგორ შეიძლება! (იასონი მიდის).

დ უ რ მ ი შ ხ. — (გიგოს) იმ ხალხს რომ უყვირე, ეს კარგი ჰქენი...

ე ვ გ ე ნ ი — იმ დროს გიგოს რომ არ ეყვირა, საქმე ცუდად იყო...

დ უ რ მ ი შ ხ. — (ცხაროზს) მაგრამ მერე, როცა იმათ შეუტიეს, გიგომ უკან დაიხია, ხმა ჩაიკმინდა, ეს არ მომეწონა, აი რას ვამბობ!

კ უ კ უ რ ი — (გიგოს) პირველად რომ უყვირე კარგი იყო, მაგრამ ბოლოს რა მოგივიდა, ბოლოს რატომ გაჩუმდი?

გ ი გ ო — იცით რა გითხრათ? ძაღლსა ჰკითხეს რათ ყეფო, რათა და ხალხს ვაშინებო, მაშ კუდს რად იქნევო, რათა და მეც მეშინიაო. (წასვლას აპირებს).

მ ი ნ ა დ ო რ ა — თქვენ მაინც რატომ იჩქარით?

გ ი გ ო — ჩემი ცოლი წუხელ ღამეს თეთრად გაათენებდა... როცა შინ არა ვარ, არც ძინავს, არც ჭამს... საჭმელზე თეთრი ტილო აქვს გადაფარებული და მელოდება.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — აი, ახალგაზრდებო, მაგალითი ამათგან უნდა აიღოთ... იცით, რა ტკბილი ცოლქმრობა აქვთ?

გ ი გ ო — თქვენ გგონიათ, ჩემს ცოლს მე ვუყვარვარ? არა! ჩემი ფულები უყვარს! (ყველანი საჭმელს შეექცევიან. შემოდის თამარი, პალტოზე თოვლის ფიფქები აყრია, ცოცხალი ვარდების თაიგული უჭირავს, ხალისიანად გამოიყურება. კუკური და დურმიშხანი თამარს სიმღერით ეგებებიან).

აი, შენ ჩემო თეთრო ბატო,
ფრთათეთრო და ფრთაფარფატო...

(თამარს ეღიმება).

კ უ კ უ რ ი — (თამარს) ახლა ხომ მიხვდით, მაშინ რატომ ვმღეროდით „შავო ბატოს?“

ე ვ გ ე ნ ი — (თამარს თოვლს უბერტყავს, პალტოს ხდის) ვენაცვალე საქართველოს! დეკემბერში მაისის ვარდებს გვთავაზობს!

თ ა მ ა რ ი — (თაიგულს აკვირდება) ჩაის ვარდებიც ურევია.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — (თამარს) კარგი ჰქენი, დედა, რომ ვარდები მოიტანე. ამათი დანახვა სულ სხვა გუნებაზე აყენებს ადამიანს,

ე ვ გ ე ნ ი — მატარებელში ფანჯარასთან ჩამოვჯდებით... მერე რა ლამაზია ის ოხერი საერთაშორისო ვაგონი? სადაც ჩამოდგება მატარებელი: როსტოვში, ხარკოვში თუ ორიოლში, როცა ამ ვარდებს მოჰკრავენ თვალს, როცა ამ ჩემს ლამაზ ცოლს დაინახავენ, გაიფიქრებენ: ქართველები მიემგზავრებიან მოსკოვში, ჩემოდნებში ყურძენი, ფორთოხლები, ხვანჭკარა ულაგიათო!

მინადორა — კარგი ახლა, გეყოფა!

ევგენი — რაო? მოკვდეს ბიჭი, თუკი კურსკის ვაგზალზე ჩემი ცოლით უცხოელი ელჩივით არ ჩამოვიდე. როგორ! ვიზე ნაკლები ვარ? ელჩი კი არა, ერთხელ, აი, ეს რომ მეცვა (თავისი ბეწვის საყელოიან ქურქს მხრებზე მოიგდებს) რუსებმა ევგენი ონეგინს შემადარეს...

კუკური — ჩაიცვი, ჩაიცვი, ერთი შემახედე. (იცვამს. ყველანი აკვირდებიან).

დურმიშხ. — აქებდნენ და მართლაც კარგი ყოფილა.

ევგენი — Уж темно: в сани он садится.
Поди! Поди! раздался крик.
Морозной пылью серебрится
Его бобровый воротник.

დურმიშხ. — (ევგენის აკვირდება) მშვენიერი პალტოა! მერე როგორ უხდება!

მინადორა — ამის იმედით ვაგზავნი რუსეთში, აბა როგორ!

გიგო — (თამარს) შენ უკვე ჩემი რძალი ხარ, შვილო; აბა, შენ იცი, ქმარს როგორ შეუწყობ ხელს, როგორ ქალობას გამოიჩენ.

დურმიშხ. — (ღიმილით) ყოველ შემთხვევაში, მე გთხოვ, ჩემო კარგო, ჩვენს ევგენის პაპიროსის წევა მიატოვებინო.

თამარი — ბევრს ეწევა, მაგრამ, რა ვქნა, ჯერ ვერაფერი ვერ მითქვამს.

მინადორა — უნდა უთხრა, უნდა შთააგონო, შვილო! ჩვენ ვერ მოვახერხეთ გავლენა, თქვენ კი, თქვენი ხათრი აქვს, იქნებ დაგემორჩილებათ.

თამარი — (შეიფერებს) ვეცდები.

მინადორა — ოღონდ ეს გამიკეთე, მარტო ამის გამო გცემ თაყვანს. დილით სახლიდან ისე მიდის სამუშაოზე, რომ პირში ლუკმას არ ჩაიდებს, მარტო პაპიროსს ეწევა, არც მთლად ისე გადაყოლილი მუშაობა ვარგა.

გიგო — (თამარს) პურ-მარილს კი ნუ დაუშლი! ვაჟკაცი კაცია, ხელგაშლილი კაცია, სუფრის გაშლა უყვარს, ღმერთმა გაახაროს!

ევგენი — (მოულოდნელად წამოიძახებს) „ქეიფი იმას უყვარდა, გზებზე სუფრის გადაფენა!"

კუკური — ჩემს ევგენის ვენაცვალე! არსენასავით კაცია, არსენას ხასიათი აქვს!

გიგო — (კუკურის შეუტევს) შენც რამეს ამბობ! არსენა ჯერ ვაშლოვანში და პანტიანში შლიდა სუფრებს, ეს კი: ხარკოვში, მოსკოვში, ფრუნზეში, „გდე ევო რაზმახ, გდე არსენა ოძელაშვილი!" (თამარი მათ სიცილს არ აყვება, სხვა ფიქრები გაიტაცებს).

მინადორა — (ჩაფიქრებულ თამარს მიუახლოვდება, ხავერდის ყუთიდან ოქროს სამაჯური ამოაქვს, თამარს გაუწვდის) ეს უკვე საკუთრად ჩემგან არის მოძღვნილი! კარგად დააკვირდი, ძვირფასი სამაჯურია! (ყველას სახეები აღტაცებას გამოთქვამენ, გარდა თამარისა, კუკური და დურმიშხანი ხარბად ათვალიერებენ)

დურმიშხ. — ვაშაა! ესეც ახალი საჩუქარი!

კუკური — (ხელახლა შეათვალიერებს) მშვენიერი „ბრასლეტია!"

მინადორა — ხელზე გაიკეთე, შვილო!

თამარი — (მოკრძალებული ხმით) სხვა საჩუქრებიც არ გამიკეთებია... შეუჩვეველი ვარ, თავს უხერხულად ვგრძნობ.

მინადორა — უნდა შეეჩვიო, შვილო... ამათ ალმაცერად ნუ უყურებ, გამოგადგებათ! მარტო ლამაზი მისწრაფებებითა და სურვილებით ცხოვრება ძნელია ამქვეყნად.

თამარი — (მორიდებით) ადამიანს ნივთები კი არ ამშვენებენ, დედა, არამედ მისი სულიერი ღირსებანი.

მინადორა — (დატუქსვის ნაცვლად მიუალერსებს) შენ ჩემო კარგო, ბევრი რამ არ გესმის, ჯერ კიდევ ახალგაზრდა ხარ... ჩემი დარიგება ნუ გწყინს. ყოველი ოჯახი გემსა ჰგავს, ზოგი ადრე დაღუპულა, ჩვენი კი დღემდე სცურავს, მაშასადამე მას სწორად მართავენ! შენ უკვე ამ გემზე ამოსულხარ, სულ იმის ცდაში უნდა იყო, რომ მან დიდხანს იცუროს ზღვაზე. (ორაზროვანი სიტყვები თამარს ხასიათს შეუცვლიან) რატომ ჩაფიქრდი? არ მოგეწონა ჩემი სიტყვები?

თამარი — (შეაჟრჟოლებს, შეიშმუშნება) რატომღაც შემცივდა. (შემოდის ბაჯი).

მ ი ნ ა დ ო რ ა — ბაჭი, ცეცხლი გაჩაღე! თამარს შეცივდა. (თამარს ნიშნის მოგებით გადახედავს, თამარი თავს უხრის).

კ უ კ უ რ ი — (მინადორას, მას შემდეგ, როცა ბაჭი ბუხარში ცეცხლს გააჩაღებს) ბაჭის წასვლა უნდა, გაუშვით.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — (ბაჭის) შენ წახვალ და აღარ მოხვალ, გამეპარები.

ბ ა ჭ ი — არა, დიბოს მზემ!

კ უ კ უ რ ი — (მინადორას) ვინ არის კაცო, ეს დიბო, სულ მის მზეს რომ ფიცულობს?!

ბ ა ჭ ი — ჩემი ძმა არის, ძალიან კარგი კაცია, სანიტრად მუშაობს საავადმყოფოში.

კ უ კ უ რ ი — (ბაჭის, რომელიც წასასვლელად შემოტრიალებულა) ბაჭი, მართალი მითხარი, რამდენად გიყიდა შენმა ქმარმა?

(ბაჭი იცინის, მიდის. კუკური მღერის)

იმას ამახობაში
შევალ თათრის ოდაშიო,
თათრის გოგოს მოვიტაცებ,
მე ჩავდგები ცოლებშიო...

(შემოდის ვარლამი, თოვლს იბერტყავს).

მ ი ნ ა დ ო რ ა — ეს რა ამბავია! მეხუთე დღეა გადაუღებლად თოვს.

ვ ა რ ლ ა მ ი — (ჩვეულებრივად ხალისიანად არ გამოიყურება, ამჯერად სიტყვაძუნწია) თოვლს კიდევ რა უჭირს, ისეთი ქარი ამოვარდა, რომ ჩიტი აქეთ რომ მოფრინავს, ქარს იქით მიაქვს... ვერის ხიდზე ძლივს ამოველი.

გ ი გ ო — (ფანჯრისკენ ხელს გაიშვერს) ეს რა ბაიყუში დღეა! (ფანჯარას ქარი აწყდება).

მ ი ნ ა დ ო რ ა — ხედავთ, რა ამბავია?

გ ი გ ო — სუბსარქისია, აბა როგორ გინდათ (წასასვლელად ემზადება).

კ უ კ უ რ ი — მაგ სუბსარქისმა რომ რაიმე ზიანი არ მომაყენოს, არ იქნება! ქუდი თუ არ წამართვა, გაზეთი მაინც უნდა გამომგლიჯოს ხელიდან.

ე ვ გ ე ნ ი — გიგო!..

გ ი გ ო — ვიცი, ვიცი, თქმა არ გინდა, პირდაპირ ვაგზალში მივალ. (გიგო პალტოს ჩაიცვამს. უცებ ჯიბეში რაღაცას შენიშნავს, ამოაქვს, ხელისგულზე უწყვია) აი, ჩემს ცოლს ჯიბეებში რა ჩაუყრია! წინათ, როცა ახალგაზრდა ვიყავი, ჯიბეებში ვარდის ფურცლებს მიყრიდა... ახლა, ნახეთ, ახალ მოდის კამფეტი „ჩალატონ კლუბ!" (ყველას მიაწოდებს) გამომართვით, თუ გიყვარდეთ, გამომართვით! (მიდის).

ე ვ გ ე ნ ი — (თამარს ხელს მოხვევს) ჩემს თამარს კი უყვარს ზამთარი.

თ ა მ ა რ ი — (აღტაცებით) მართალია! არაფერი ისე არ მხიბლავს და მაოცებს, როგორც თოვლის ცვენა... ბუნების საკვირველება ყველაზე მეტად, მე ვგონებ, თოვლის ცვენაში გამოიხატება. მხოლოდ ის არ მიყვარს, როდესაც მანქანები ტალახით სვრიან. ო, როგორ მეცოდება თოვლი!

ე ვ გ ე ნ ი — სულ დათოვლილ ველზე იქროლებს ჩვენი მატარებელი, ღამითაც შეგიძლია უცქირო, ვინაიდან მთვარიან ღამეებში გვიხდება მგზავრობა.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — წასვლის დრო ახლოვდება, რას შვრებით?

ე ვ გ ე ნ ი — რა ვქნათ?

მ ი ნ ა დ ო რ ა — სუფრა ტყვილა გავშალე? ჭამეთ, სვით, იმხიარულეთ.

თ ა მ ა რ ი — არაფერი ყელში არ გადადის, დედა.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — შენ, ვიცი, გული ახლა ჩიტივით გიფრთხიალებს. მეც ასე ვიყავი პირველად პეტერბურგისკენ რომ წამიყვანეს. (ვარლამს) ვარლამ, შენი ჭირიმე, გამხიარულდი (გამოაქვს გიტარა, ვარლამს გადასცემს).

ვ ა რ ლ ა მ ი — (გიტარას მართავს) დავბერდი, მაგრამ ჭკუა მაინც ვერ ვისწავლე.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — ეს რატომ თქვი?

ვ ა რ ლ ა მ ი — რაც არ უნდა ცუდად მქონდეს საქმე, ამ ვარდებს რომ დავინახავ (თამარის მიერ მოტანილ ვარდებს აკვირდება, რომელიც ვაზაში ჩაუწყვიათ) გული მეც ვარდივით გადამეშლება.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — ცუდად რატომ უნდა გქონდეს საქმე?

ვ ა რ ლ ა მ ი — (დურმიშხანსა და კუკურიზე მიუთითებს, რომელთაც ჩაუთვლემიათ) ამათ მაწყენინეს.
მ ი ნ ა დ ო რ ა — როგორ, ვარლამ?! პირველი გაგონებაა.
ვ ა რ ლ ა მ ი — (წამით შეაჩერებს გიტარის მართვას, წყრომით წარმოთქვამს) რა ვუყოთ, რომ ხელმოკლედ ვცხოვრობ! აბუჩად აგდების უფლებას არავის მივცემ.
ე ვ გ ე ნ ი — (სიცილით) ქორწილში რომ შელაპარაკება მოუხდათ, იმაზე ამბობს.
მ ი ნ ა დ ო რ ა — (ვარლამს) კარგი ერთი. რა დროს ესენია. გაუმხიარულდით! (კუკურისა და დურმიშხანს აღვიძებს) წასვლის დრო მოვიდა, რა დროს ძილია.
ვ ა რ ლ ა მ ი — (მოულოდნელად წამოიწყებს სიმღერას. ყველანი გაინაბებიან).

აი, ის მაღლა, ის ხეივანი,
ადგილი შენთან მივიწყებული!..
აქ შევხვედრივარ მჯდარხარ ჩემს გვერდით ღამით,
შენ მთვარესავით გაბრწყინებული;
აქ ჩვენ სიყვარულს ვეფიცებოდით,
ტკბილ მომავალზე ფიქრებს ვწყვეტდით,
ახლა მარტო ვარ... ვინ იფიქრებდა,
რომ შენ ოდესმე დამივიწყებდი.

(ზღურბლზე ისმის მანქანის საყვირის ხმა).

ე ვ გ ე ნ ი — რა შეუმჩნევლად გასულა დრო! ვიჩქაროთ, თორემ დაგვიგვიანდება. (ყველანი აფუსფუსდებიან, გასამგზავრებლად ემზადებიან).
თ ა მ ა რ ი — (უკვე გასამგზავრებლად მორთული კარებთან შეჩერდება. თავშალი მკერდზე მიუხუტებია) გული მწყდება, რომ სახლს ვტოვებ... რა ლამაზად გიზგიზებს ჩვენი ბუხარი! აქედან ადამიანი წავა?
ე ვ გ ე ნ ი — ამას ახლა, გამგზავრების წინ ამბობ, თორემ შემდეგ სულ არ მოგაგონდება აქაურობა.
მ ი ნ ა დ ო რ ა — ისეთ განცხრომაში იქნები! აბა როგორ ეგონა. (თამარი უცებ შეკრთება რაღაც მოაგონდება, სწრაფად შეტრიალდება და ბარგის თავისი ოთახისაკენ, ევგენი დაინტერესდება თამარის ქცევით. მაგრამ ამ დროს ისმის ზარის ხმა. ევგენი კარებს აღებს, ეჩვენება, რომ გარეთ ვიღაც დგას. ევგენი

ოთახში შემოდის, შემოაქვს დეპეშა, კითხულობს. ჩაფიქრდება. ყველანი შეშფოთდებიან).
მ ი ნ ა დ ო რ ა — რა იყო, დედა, მითხარი!
დ უ რ მ ი შ ხ. — (დეპეშას გამოართმევს, თვალს გადაავლებს, გადაიხარხარებს) მე სხვა რამე მეგონა! (ხმამაღლა კითხულობს) „ბაშვი ავად არის, დედას ნატრულობს. ეკა".
მ ი ნ ა დ ო რ ა — რამდენი რამ არ გავიფიქრე, როგორ შემეშინდა.
ე ვ გ ე ნ ი — მაინც რა დროს მოვიდა ეს დეპეშა!
მ ი ნ ა დ ო რ ა — (ევგენის) თუ ხვდები, რაშია არის საქმე? ჯერ თამარის მიტყუება უნდათ სოფელში. მერე შენი. ეს ხერხია.
კ უ კ უ რ ი — ერთი სიტყვით, შერიგება უნდათ!
მ ი ნ ა დ ო რ ა — რა თქმა უნდა! (ჩაფიქრდება) თუ გინდათ, ერთი ორი დღით გადადეგით გამგზავრება.
დ უ რ მ ი შ ხ. — რატომ არა, კარგი იქნება!
ე ვ გ ე ნ ი — თქვენ მართლა ხომ არ გგონიათ, რომ დროის გასატარებლად მივემგზავრები?! ერთი ვაგონი ხილი რომ ხელმეტად გავაყოლე, იმას პატრონობა უნდა თუ არა?! შარშან რომ ჩავვარდი, ის არ მეყოფა?!
მ ი ნ ა დ ო რ ა — ქორწილი, აგერ, ათი დღეა გრძელდება, ამის შემდეგ საქმეს უნდა მიხედოთ, რა თქმა უნდა!
ვ ა რ ლ ა მ ი — (შექმნილი მდგომარეობით შეწუხებულია) სოფელში იქნებ სერიოზული რამ ხდება და მაშინ?
მ ი ნ ა დ ო რ ა — მე გეტყვით: დეპეშაში ხომ არ წერია ბავშვი მძიმე ავად არისო. ამის შემდეგ თუკი იქ სერიოზული რამე მოხდა, ხომ გვაცნობებენ? ჩვენც მაშინვე გიდეპეშებთ და გზიდან დაბრუნდით. თორემ რა გამოდის! ასეთ მგზავრობას რომ ტყუილ-უბრალოდ ხელი შევუშალოთ, შეიძლება?!
დ უ რ მ ი შ ხ. — ჭკვიანური აზრია! ამას მე ვიღებ ჩემს თავზე (მოდის თამარი, ხელჩანთაში რაღაცას დებს, სიჩქარის გამო დაკეტვა უძნელდება).
ე ვ გ ე ნ ი — თამარს ნურაფერს ნუ ეტყვით' (თამარს) ოთახში რისთვის წახვედი? (თამარი შეკრთალია, ელმება. ევგენი ხელჩანთას ხელს ჰკიდებს) რა ჩადე?
თ ა მ ა რ ი — არაფერი!

ე ვ გ ე ნ ი — მაჩვენე! (ხელჩანთას გახსნის, ამოაქვს ფოტოსურათი) ბავშვის სურათია! (სურათს ყველანი თვალს გადაავლებენ, თამარი დამნაშავესავით დგას).

მ ი ნ ა დ ო რ ა — ძალიან კარგი, შვილო! (თამარს მოეხვევა) რატომ გერიდება! ჩვენი ოჯახისათვის უცხო ადამიანებად ვინც მიგვაჩნდა, იმათ დავუმალეთ, თორემ ჩვენ ხომ ყველამ ვიცით, რომ ნაქმარევი ქალი ხარ, რომ შვილი გყავს, რა ვუყოთ მერე, მაგის გამო უხერხულობას ნუ გრძნობ! რომ ჩამოხვალ, სოფელში წახვალ. საჩუქრებსაც ჩაუტან, აბა როგორ? (თამარი კმაყოფილების ნიშნად მინადორას გულში ეკვრის, აკოცებს).

ე ვ გ ე ნ ი — (ევგენის სახე უკმაყოფილებას გამოხატავს) ნუღარ ვიგვიანებთ! (ვარლამი წუხს, მაგრამ ხმა ვერ ამოუღია, ჩემოდნები გააქვთ. ევგენი დურმიშხანს კარებში შეაჩერებს) შენ ღმერთი არ გაგიწყრეს, ისეთი რამ არ გვაცნობო, რომ გზიდან დასაბრუნებელი შევიქნეთ.

დ უ რ მ ი შ ხ. — ხომ არ გადაირიე, კაცო!

მეექვსე სურათი

ლოგინზე ავადმყოფი გოგი წევს. გარშემო წამლის შუშები აწყვია. ანთიმოზი ავადმყოფს სასთუმალთან უზის. ბუხარს უსხედან ევა და ვენერა, დაღონებულნი. გარეთ ქარი ზუზუნებს.

ე ვ ა — ახლა კი იქნება შენი წასვლის დრო, ანთიმოზ.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (სწრაფად წამოდგება) წავალ, მაგრამ...

ე ვ ა — ვიდრე ნამდვილად ჩამოვა, არ უნდა ამას ლაპარაკი.

ვ ე ნ ე რ ა — ამდენი ხანი რატომ დაიგვიანა, მიკვირს.

ე ვ ა — ვერ ხედავ, რა ზამთარია? მარელისში სამი დღე იდგა მატარებელი (ანთიმოზი ფარანს ანთებს, წასასვლელად მოემზადებულა).

ვ ე ნ ე რ ა — იქნებ სწორი მისამართით არ მიეცით დეპეშა.

ე ვ ა — წაიქცია ქარმა ტელეგრაფის ბოძები და თავის დროზე არ მიიღოდა, მაგრამ ის, ბატონო, ამ საღამოს აქ გაჩნდება, არ უნდა ამაზე ლაპარაკი! (ანთიმოზს) წადი ახლა შენ, ნუ იგვიანებ (ანთიმოზი მიდის) სულ ამის ბრალია, ბატონო! რომ გათხო-

ვდა, შეუთვალა, ჩემმა თვალებმა არ დაგინახოსო, ახლა გზაზე უხვდება, მაგრამ ვინ მოდის.

ვ ე ნ ე რ ა — გზაზე რატომ უხვდება?

ე ვ ა — მოსახვევთან გზაა გაფუჭებული; იქ თუ ვინმე არ დაგიხვდა კი ვერ გამოხვალ... მეშვიდე დღეა, მაგ უბედური, იმ მინდორზე ანთებული ფარნით დგას, მაგრამ მოდის ვინმე? მეტი არაა ჩემი მტერი! აჩქარებით კაცმა არაფერი არ უნდა გააკეთოს, არა; რატომ აწყენინა იმათ? კარგი ქნა? არა! მერე რა ოჯახში ჩავარდა, რა ქმარი ჰყავს, ვენერა, ვერ აგიწერ...

ვ ე ნ ე რ ა — აქაც კარგი ცხოვრება ჰქონდაო.

ე ვ ა — გაჩერდი ერთი, თუ ქალი ხარ, მთვარესავით ქალი ნეხევარჯერ ლობიოზე იყო.

ვ ე ნ ე რ ა — ესე იგი, შენი აზრით, არ გამოუშვებენ.

ე ვ ა — ისიც კი შეიძლება, რომ ქმარს არ ეწყინოსო და თვითონ არ წამოვიდეს.

ვ ე ნ ე რ ა — მერე ქალმა ქმარი უნდა დაიყენოს წინ თუ შვილი?

ე ვ ა — მაგას ნუ მეტყვი, ვენერა, გენაცვალე, ქალისთვის ყველაფერი ქმარია! როგორ? მე არ მყავს შვილები თუ? მოეწყვენ თავიანთთვის კარგად და, ნუ გეშინია, ჩემთვის არავინ არ იწუხებს თავს.

ვ ე ნ ე რ ა — შენ კარგად რომ ხარ იციან და ამიტომ.

ე ვ ა — ქმარი რომ მყავდეს, კიდევ უკეთ ვიქნები, რატომ უნდა დავწანწალებდე თბილისში კალათებით? სხვები აგარაკებზე თუ დადიან და გრძელი ხალათები აცვიათ, მე ვიზე ნაკლები ვარ? ქმარზე უკეთესი ქალისთვის არავინ არ არის, არა! (ვენერას თბილი წამოსასხამის ქვეშ ახალ ხალათს შენიშნავს, ხელით გამოწევს) ეს როდის შეაკერინე შენ? მშვიდობაში! პირველ რიგში ქალმა ქმარი უნდა დააფასოს.

ვ ე ნ ე რ ა — ქმარს გააჩნია.

ე ვ ა — ეს კია მართალი.

ვ ე ნ ე რ ა — მე რომ გათხოვება არ გამიჭირდება, ამაში დარწმუნებული იქნები, ევა, მაგრამ შესაფერი რომ არ შემხვდა, იმიტომ ვარ ასე.

ე ვ ა — უქმრობას მაინც გლახა ქმრის ხელში რომ იყო, ის სჯობს, იცოდე შენ (ვენერას ახედ-დახედავს. ფეხებზე აკვირდება) ხომ გაქვს კიდევ ფეხსაცმელები შენ?

ვ ე ნ ე რ ა — კი, როგორ არა, ორი წყვილი მაქვს. მაგრამ ასეთ ამინდში...

ე ვ ა — ისეთი ტუფლები აცვიათ ახლა თბილისში, მერე ვის, სულ კარგ ქალებს, ისეთი, რომ თვალს ვერ მოაშორებ!

ვ ე ნ ე რ ა — რა ტუფლებია?

ე ვ ა — ხვლიკის ტყავისგან კერავენ თურმე, ისეთი ლამაზებია სულ გინდა უყურო.

ვ ე ნ ე რ ა — მე ვინ მაღირსებს.

ე ვ ა — სხვებისთვის თუკი იშოვება, შენთვის გაწყდა ხელიკები თუ! (შემოდის ანთიმოზი) ასე ადრე რატომ დაბრუნდი?

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (ფარანს კედელზე ჰკიდებს, ქუდს თოვლისგან ბერტყავს) იმ მატარებლის მგზავრებმა კაი ხანია ჩაიარეს. (ავადმყოფს აკვირდება)

ე ვ ა — ბავშვი კარგადაა... გამოკეთება დაიწყო, თავზე ნუ დაადგები, იძინოს.

ვ ე ნ ე რ ა — ძილი ყველაზე კარგი წამალია... არა, წამალს მაინც დავალევინებ, ისე არ წავალ.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (მუდარით) დღეს, თუ ხათრი გაქვთ, ნემსს ნუ გაუკეთებთ.

ვ ე ნ ე რ ა — (წყრომით) ექიმის განკარგულება არ შევასრულო? ხვალ დილით რომ შემოივლის, რა ვუთხრა?

ე ვ ა — ვენერას კარგი ხელი აქვს, ძალიან კარგი! ყველა უმადლის (ოთახში სიჩუმე ჩამოვარდება. ყველანი მოიწყენენ. ისმის ძახილი, გახარებული წამოიჭრება) ეს თავმჯდომარის ხმაა (შემოდის პავლე, ადრე შეჭაღარავებული, მიმზიდველი სახის კაცი).

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (პავლეს დანახვა ანთიმოზს ძლიერ სიამოვნებს, მაგრამ მაინც საყვედურით მიმართავს) ღმერთო მოწყალე! ასე გვიან რატომ შეწუხდით, როგორ შეიძლება?

ე ვ ა — სახვაა იყურებს მამალი.

პ ა ვ ლ ე — უფრო ადრე უნდა მოვსულიყავი, მაგრამ დღისით — საქმე, მერე: აქეთ კრება, იქით თათბირი... ხომ მშვიდობაა?

ე ვ ა — გამოკეთება დაიწყო ბავშვმა. ახლა კარგად ვართ.

პ ა ვ ლ ე — დღეს, ვინ მოსთვლის, რამდენ ადგილას ვიყავი, მაგრამ გულისყური სულ აქეთ მქონდა... მნახველები ხომ მოდიოდნენ?

ე ვ ა — ბევრი, ბატონო, ბევრი... ხალხს ვენაცვალე, ყველას კარგი უნდა ჩვენთვის, გათენდება თუ არა, ამ სახლს ფუტკრებივით ეხვევიან.

პ ა ვ ლ ე — (ჯიბიდან ამოაქვს რამდენიმე პატარა შუშა). ამხანაგმა გედეონმა გამოგიგზავნა. (მაგიდაზე აწყობს) იქნებ შემოაკლდათო და მეორედ გაგზავნა კაცი თბილისში.

ვ ე ნ ე რ ა — (წამლის შუშას დახედავს. ევა წამლის შუშას აკვირდება) კარგ დროზე მივიღე. სწორედ ახლა არის საჭირო.

პ ა ვ ლ ე — (ანთიმოზს) შუქი ხომ მუდმივი გაქვთ? ელექტრონის სადგური ცოტა შესაკეთებელია და, აქ თქვენს გაყოლებაზე რამდენიმე დღით სინათლე უნდა ჩამქრალიყო, მაგრამ არაო. თქვა ამხანაგმა გედეონმა. იმ პატიოსანი კაცის ოჯახში იბრწყინოს და იკაშკაშოს სინათლემო, ასეთ დროს მის ოჯახში სინათლეს არ ჩავაქრობთო!.. (ანთიმოზს სიყვარულით ხელს გადახვევს).

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (თანაგრძნობის გამო დიდად კმაყოფილია) გმადლობთ, ჩემო ბატონო!.. მეც, თუ კაცი ვარ, პატივისცემას არავის არ დავუვიწყებ.

ე ვ ა — (პავლეს გულწრფელად მიულოცავს) რანაირად ხართ ყველანი ასე კარგები? თქვენი სიტყვა კაცს კი არა, წაქცეულ ხეს წამოაყენებს... იქნებ რამე მიირთვათ.

პ ა ვ ლ ე — არაფერი, არაფერი. სრულიად არაფერი! (ევას) წყალს თუ დამალევინებ, მადლობელი ვიქნები.

ე ვ ა — ახლავე ჩემო ბატონო, ახალ წყალს მოგართმევთ (გრაფინს გამონახავს, ძველ წყალს ჯერ ნჯღრევით აქაფებს, მერე გადაღვრის, გარბის).

პ ა ვ ლ ე — (ჯორკოზე ჩამოჯდება შუა ოთახში, ეტყობა, რომ ცოტა ხნით ჩამოჯდა) ისე, ყველაფერი ეს რომ მშვიდობით გაივლის, მერე. ანთიმოზ, სკოლის ახალ შენობას რომ ვაგებთ, ის საქმე შენ უნდა ითავო.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (კმაყოფილია, რომ ასეთი საქმე ევალება) ნამდვილად, ჩემო პავლე! მაგ საქმეში ჩემი იმედი გქონდეთ. (შემორბის ევა, შემოაქვს წყლით სავსე გრაფინი. ჭიქას, ლამბაქს დიდხანს რეცხავს, მერე ჭიქას ავსებს წყლით, ელექტრონის შუქზე წყლით სავსე ჭიქას ერთხელ კიდევ შეხედავს და მიაწვდის პავლეს).

ე ვ ა — ქარს ღრუბლები გაუფანტავს და იმხელა მთვარე ჩადგება ჭაში, რომ გაგეხარდება. დიდხანს ეთამაშა მთვარე „ვენერა“, ეს იმ მთვარის წყალია!

პ ა ვ ლ ე — (წყლით სავსე ჭიქას გამოართმევს) წყლით სადღეგრძელო ვის უთქვამს, მაგრამ მე მომეცით ამის ნება: (ჩამოჯდება. ევა ვენერას გადახედავს) ამ წყალივით ანკარა, კამკამა სულის პატრონ ადამიანებს გაუმარჯოს! (წამოდგება, ანთიმოზს ხელს გადახვევს, ანთიმოზს ღიმილით მიმართავს) ასეთი ხართ თქვენ, ანთიმოზ, ამიტომაც ნურაფერი ნუ შეგაკრთობთ. (წყალს დალევს) გმადლობთ, ევა, გმადლობთ. ახლა კი წავედი...

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — მადლობელი ვარ, პავლე ბატონო, მადლობელი... ყველა თქვენთაგანისაგან დავალებული ვარ... (ღია კარებში დგანან).

პ ა ვ ლ ე — შედი, ანთიმოზ, სახლში, შედი, ოთახი არ გაცივო. (მიდის. ვენერა ფამალს ამზადებს, ანთიმოზი უაზროდ ფუსფუსებს).

ე ვ ა — (ვენერას) ამის ნება მომეცითო. წყლით სადღეგრძელო რომ სვამდა, იცით რატომ თქვა? გულშია დაჭრილი... ომში არ დაელევა. ერთხელ: მაგ წინ მიდის და მე უკან. შევატყვე, რომ გული ცუდად გაუხდა, ლობეს მიეყრდნო. რა იყო-მეთქი, რომ ვკითხე, არაფერია, ნერვებს ვათვალიერებო, ჩემი სავალალო! ისე მაგ უცოლო კაცია, ხომ იცი, ვენერა.

ვ ე ნ ე რ ა — რატომ არის უცოლო?

ე ვ ა — რაც შეხედულება აქვს იმ ხნის კი არ არის... უმაღლესი რომ დაამთავრა, მერე სულ ფრონტზე იყო...

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — მთლად ჩემი გიორგისნაირი კაცია. მაგნაირი ადამიანები რომ არიან გარშემო, იმიტომ ვთვლი თავს ბედნიერ კაცად. თორემ (ზიზღით) იმნაირები?..

ე ვ ა — (ჯიუტად) არა, ანთიმოზ, ცოლ-შვილის შენახვა ამათ უკეთ იციან...

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (უყურებს) გაჩუმდი! (ანთიმოზი მორიდებით უკან იხევს, ჩამოჯდება, თავს მუთაქაზე მიდებს).

ე ვ ა — მოისვენე, ანთიმოზ (ვენერას) ცამეტი დღეა, მაგ საწყალს ტანზე არ გაუხდია. ეს თმა კარგად დაგიხვევია, გიხდება. ხომ იცი (ანთიმოზი ჩათვლემს).

ვ ე ნ ე რ ა — ისე ძალიან კარგი ქალი არისო, ამბობენ.

ე ვ ა — ო... ო... იშვიათი! შენ ვერ მოუსწარი ხომ?

ვ ე ნ ე რ ა — ჩემ დროს უკვე წასული იყო.

ე ვ ა — ერთ ქალად მარტო მისი სიტყვა-პასუხი ღირს. რაფერ გამოვიდა ჩვენს დროში მაგნაირი, მიკვირს... ჩამოვა და ნახავ.

ვ ე ნ ე რ ა — აბა, არ ჩამოვაო?

ე ვ ა — ხვალ დილით აქ იქნება! მართლა ასე კი არ არის საქმე. რას შვრება ეს ქარი, ხედავ შენ? ვინ იცის, ახლა როლის ხვალ თბილისში, როგორ მომენატრა იქაურობა.

ვ ე ნ ე რ ა — ასე ამბობენ, პირველი ქმარი ჯობდაო.

ე ვ ა — არ დაიჯერო! ვინ თქვა ეს?

ვ ე ნ ე რ ა — სოფელში ამბობენ. პირველ ქმარს ძალიან აქებენ

(ანთიმოზი შეიშმუშნება).

ე ვ ა — არა, ბატონო, ახლანდელთან რა შესადარებელია.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (მოულოდნელად თავს წამოწევს) რატომ არ არის შესადარებელი?

ე ვ ა — კარგი ახლა, ანთიმოზ, მეც მაქვს ჭკუა თუ არა, კარგს და ცუდს ვერ გავარჩევ თუ?

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — რითია კარგი?

ე ვ ა — აი, მარტო ერთ მაგალითს ვიტყვი და, აგერ, ვენერამ გამამტყუნოს: ვერის ბაზარში ვარ და ყველს ვყიდი. ვყიდი, მაგრამ არ მეყიდება... შემოდის ევგენი, იმან გაიხაროს. თავისი ამხანაგებით. რომ დამინახეს, გაეხარდათ. რა ღირს. ევა, ყველიო, რომ შემეკითხნენ, კილო ოცდახუთი მანეთი-მეთქი. იმათ მთელი კალათა ოცდაათ მანეთობაზე წაიღეს... შენმა შვილმა კი, რაიკომში რომ მუშაობდა, გადასახადი ოცდახუთი კილო ყველი შემაწერა.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (სწრაფად წამოვარდება, მეგუზალს ხელს დაავლებს) ჰაიტ, შე კუდიანო დედაკაცო! (ევა გარბის) ჩემს სახლში ფეხდადგმული არ დაგინახოს ჩემმა თვალებმა! (ვენერა უხერხულ მდგომარეობაში ვარდება, ცოტა ხნის შემდეგ მიდის. ანთიმოზი აღელვებულია, უაზროდ ტოვალებს, უცებ ბავშვის ლაპარაკი მოესმის დიდხანს აკვირდება. ბავშვი თვალებს ახელს) რაო?! რა თქვი, გენაცვალე? (ბავშვის სიტყვები გა-

ურჯულოდ ისმის) ჰო, მე ვარ, მე! რა თქვი? (ყურს ბავშვის ტუჩებთან მიიტანს) შემომხედე! შემომხედე! ჰო, ესე! (ხმამაღლა იცინის, იმ მიზნით, რომ ბავშვი გაამხნევოს) მე ვარ, მე, ბაბუ! რაო? დედაა? (მხიარულად წარმოთქვამს) ხვალ დილით აქ იქნება! ისეთ საჩუქრებს ჩამოგიტანს, რომ... (უცებ შიში შეიპყრობს, ბავშვს თვალებს არ აშორებს. ბავშვი სიტყვებს კვლავ უაზროდ წარმოთქვამს, ანთიმოზი კვლავ გამხნევდება, სიცილით ამბობს) ჰაიტ, შე გლახა! ეს ხის ტოტია, კედელზე რომ ეფახუნება. ამან შეგაშინა? თუ გინდა, სულ მოვჭრი იმ ხეს. მაგრამ რას ვერჩით იმ საწყალს, გვეკითხება, გოგია როგორ არისო? (ხმამაღლა წამოიძახებს) კარგად ვარ-თქვა, კარგად. შესძახე, ბაბუ! (კვლავ შიში შეიპყრობს, გაქვავდება. ბავშვი კვლავ შეირხევა. მისი ლუღლუღით წარმოთქმული სიტყვებიდან ანთიმოზი ასკვნის, რომ ბავშვი სიმღერას სთხოვს. ძალზე გაიხარებს) გიმღერო? ო, შენ გენაცვალე! ასეთი რამე მითხარი... ოღონდ სასიმღეროდ გამიხადე საქმე და, არ ვიმღერებ? ახლავე, ბაბუ! ჩემი სიმღერა კაცს არ გაუგონია, ამის ნიჭი არ მომცა ღმერთმა. მაგრამ შენს თხოვნას როგორ არ შევასრულებ! რა ვიმღერო, ა? ახლავე, შენი ჭირიმე! ძველად, ბაბუ ასეთ დროს, საახალწლოდ, მესაზანდრეები ჩამოდიოდნენ ჩვენში, რაჭველი მესაზანდრეები... ჰო, ჩემსავით მოხუცები... კარგი ხალხი იყო, კარგი! კარგი გულის... ლამაზი საზანდრები ჰქონდათ, უხდებოდათ თოვლში სიარული... საზანდარი ხომ იცი? (მუთაქას აიღებს, იღლიაში ამოიჩრის) ჰო, აი ასეთია! ამღერებდნენ:

ვისაც ჩვენთვის კარგი გსურდეთ,
აგვხდომოდეთ ერთი ასად...
სიცოცხლე და გამარჯვება
ჩვენს პატარა გოგიასა!

(სიმღერას ფეხსაც აყოლებს, თითქოს ცეკვავს) ტაში, ბიჭი! ტაში! ტაში! (აძუნძულდება. ბავშვის მდგომარეობა კვლავ შეაწუხებს. თანდათან ცხრება, უსიტყვოდ დგას, ბავშვს მისჩერებია. ბავშვი ისევ შეირხევა, თვალებს ახელს) სიმღერა? ახლავე! (თითქოს კვლავ საზანდარზე ამღერებს).

ალათასა, მალათასა,
ხელი ჩავყავ კალათასა...

ღმერთო, ხელი მოუმართე,
კაცსა სწორსა და მართალსა!

(უცებ იღრიალებს. მუთაქა ხელიდან უვარდება, ფანჯარას აღებს, ყვირის) ევა, მიშველე! ვიღუპები! (ანთიმოზის ღრიალზე ბავშვი შეკრთება, უჭირს, მაგრამ თავს ძალას ატანს წამოიწევა, პაპასაკენ გაიხედავს, ევა კარებთან დაიკივლებს და სწრაფად ჩაიწყვეტს ხმას... როდესაც ანთიმოზი დაინახავს გოგის, რომელსაც თავი წამოუწევია, ერთ ხანს გარეტიანებული დგას, შემდეგ სწრაფად გაქანდება მისკენ).

მეოთხე მოქმედება

მეშვიდე სურათი

ზაფხულის თბილი დილა. ოთახში მზე იხედება, ანთიმოზი ტახტზე წამოწოლილა. კედელზე გაკრულია მსოფლიოს დიდი რუკა. ფანჯარასთან მიდგმულია პატარა მაგიდა, რომელზეც აწყვია წიგნები, რვეულები. ანთიმოზი ევასთან ლაპარაკს განაგრძობს.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — ასე ვარ მე, იცოდე, ყველაფერში მართალი.

ე ვ ა — კი ხარ მართალი, კი.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (გამხნევებული, გახარებული იმის გამო, რომ ევა ადვილად ეთანხმება) ჩემს გიორგისთან შესადარებელი ხალხია ისინი?

ე ვ ა — არა, ბატონო, არა!

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — ჩემი ოჯახი?

ე ვ ა — შენი ოჯახი, ანთიმოზ, ისე მაღლაა იმათ ოჯახთან შედარებით, როგორც ცა დედამიწისგან. ახლა გეთანხმები, ანთიმოზ, ყველაფერში გეთანხმები!

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — ააა... ეს მინდა მე, სხვა კი არაფერი... იმაზე იყო ჩვენი ჩხუბი.

ე ვ ა — შენ ასე ნუ უყურებ ევას... მე, მართალია პატარა რამე მომეწონება, მაგრამ პატარა რამე გამიტეხს გულს... ერთხელ უკანა ოთახში გამიყვანეს, მაგიდა გრძლად იყო გაშლილი, იმ მაგიდაზე რაღაც ეშმაკის კვერცხივით დახტოდა და იმას დასდევდნენ, რა არის-მეთქი, რომ ვიკითხე, მითხრეს პინგ-პონგს ვთამაშობთო... (დაცინვით) რაა პინგ-პონგი! ვაჟკაცური სათამაშოა? (ანთიმოზს სიამოვნებს ევას ლაპარაკი,

მაგრამ პასუხს არ აძლევს, მაგიდაზე წიგნებს მიალაგ-მოალაგებს, მაგიდაზე დაყრილ ფანქრებს, კალმისტრებს ხელს გადაუსვამს, სიყვარულით ეალერსება) ისე, იცი რა გითხრა? იმ შენს თამარსაც მიწა დავაყარე! (აღელდება) სად, როდის იყო ბავშვივად!.. აგერ სექტემბერი გახდა, სწავლა დაიწყო და ჯერ კიდევ არ მოაკითხა... ბავშვის ამბავს კი არ კითხულობს.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (სწრაფად შეიცვლება, განრისხდება) რაო? აქ ჩამოსვლას როგორ გაბედავს!

ე ვ ა — მართალი ხარ, მართალი.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (ყვირილით) ეს არ მოხდება!

ე ვ ა — (დაბალი ხმით) რა ემართებათ ამ ქალებს, გათხოვებაზე რომ ამოსდით სული... მე თუ ვარ ამდენი ხანია უქმროდ, მაგას არ შეეძლო ყოფილიყო? როგორ ვალმერთებდი, ვესასოებოდი... (წამოდგება, თმას, კაბას ისწორებს) არა, გენაცვალე, მაგ ჩემ ფრჩხილადაც არ ღირებულა!

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (მტკიცედ) მე გადავუსვი ჯვარი ყველაფერს და გათავდა! ნულარ მელაპარაკები.

ე ვ ა — ისე, ერთ ხანს ლაპარაკობდნენ, ანთიმოზ, ბავშვს უპირებენ წაყვანასო...

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (შიში და სიბრაზე შეიპყრობს, წონასწორობას ჰკარგავს) იმ დღეს ნუ შემასწროს ღმერთმა, რომ ჩემი გოგი იმას მამას ეძახდეს, (განრისხებული) სანამ მე ცოცხალი ვარ, ამის (თავის შვილის სურათზე მიუთითებს) დაჩაგვრის უფლებას არავის არ მივცემ!

ე ვ ა — ისე რომ დაუკვირდე, ისეთი აზრიანი ბავშვია, გაგაკვირვებს. ახლა დედის სახელს ვერ უხსენებ, ანთიმოზ, ხომ იცი (ანთიმოზს ამშვიდებს ევას ნათქვამი. შემოდის გოგი. ანთიმოზს სახე გაუბრწყინდება, სიყვარულით მოეხვევა).

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — ეს მყავდეს კარგად და, გიორგი ტორონჯაძის ოჯახი ისევ გაიხარებს! მოდი, ბაბუ, მოდი, შენი ჭირიმე (მოეხვევა) ოფლიანი რატომ ხარ? წყალსაც დალევდი, ცივ წყალს... შენ რა გითხრა!

ე ვ ა — (წასვლას აპირებს) დაგენიზლავები, რომ მაგ ახლა ჩემი ლელვის ხეზე იყო ამძვრალი.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — შენს ხეზე რატომ?

ე ვ ა — (ბავშვს ხუჭუჭა თმაზე ხელს გადაუსვამს, თმიდან

ხმელი ფოთლები ამოაქვს) ფოთლებზე ვატყობ, ბატონო, ფოთლებზე. (ფოთლებს სრესს) ეშმაკი ხარ, ეშმაკი! (მიდის).

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (პირსახოცი გამოაქვს, ხალათში ჩაუყოფს, ბავშვს ტანს უმშრალებს) ნამეტანი გაოფლიანებულხარ, ბაბუ, ასე არ შეიძლება. ღმერთმა ნუ ქნას და შენ რომ მეორედ ავად გამიხდე. მე ვერ ავიტან, იცოდე.

გ ო გ ი — ეს რა არის! შეიცვალა ამინდი. წვიმა მოდის!

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — მოვიდეს! წელს არაფრის არ მეშინია, ყველაფრით კარგადა ვარ... დაკვირვებული ვარ, რომ ავდარში უკეთ ვმეცადინეობთ... (ბავშვს ეფერება) მართალი თქვი, მე ხომ კარგად შევისწავლე შენი საგნები, მეც ხომ ვიცი შენი გაკვეთილები?

გ ო გ ი — იცი იმიტომ, რომ სულ ჩემს წიგნებს ჩაკირკიტებ. მე რომ ხმამაღლა ვკითხულობ, იმახსოვრებ... მერე, როცა ვიმეორებ, შენ კიდევ შიგ იცქირები და იმიტომ...

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (ღიმილით) კარგად ხომ ვიცი, კარგად, შენ ეს მითხარი.

გ ო გ ი — (უჭირს დაეთანხმოს, მაგრამ არ სურს პაპას აწყენინოს. თვით გოგიაც მიუალერსებს პაპას) გეოგრაფია იცი, არა უშავს. მაგრამ ბოტანიკა არ იცი.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — ბოტანიკა არ ვიცი?

გ ო გ ი — არ იცი, ბაბუ, არა!

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (გულუბრყვილოდ) ფოთლების და ფესვების ამბავი თუ არ ვიცი, აბა რა ვიცი, შე კაცო.

გ ო გ ი — გეოგრაფიაშიც გეშლება, ბაბუ, ხანდახან.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (აღელვებული) მეშლება კი არა, ამ რუკაზე ახლა რასაც გინდა თვალდახუჭული დავადებ თითს... რატომ ხარ ჯიუტი, რატომ არ გინდა გამოტყდე, რომ სწავლაში გეხმარები?

გ ო გ ი — აბა, სად არის ვიეტნამი?

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — ვიეტნამი? ხო ში მინი რომ იბრძვის? მაგის მეტს რას ვკითხულობ გაზეთებში.

გ ო გ ი — ხო, სად რის?

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (წამოდგება, რუკას უახლოვდება. ემჩნევა, რომ არ იცის) მაგ როგორ არ ვიცი... ა, კაცო! (თითით რუკაზე შემოხაზავს არხანგელსკის მახლობლად).

გ ო გ ი — (სიცილი აუტყდება, გულიანად ხარხარებს) მანდ რა უნდა. ბაბუ, მაქ ხომ ყინულოვანი ოკეანეა! (ანთიმოზი მარცხის გამო თავზე ხელს ისვამს) აგერ არის, ბაბუ, აგერ!

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (დარცხვენილი) ამაში კი ხარ მართალი, კი!

გ ო გ ი — აბა, მაჩვენე სუეცის არხი.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — არხს რა უნდა რუკაზე! არხი კი არა, აქ პევრი მდინარისათვის არაა ადგილი. შენ იცი თუ არა, რომ მდინარეების ნახევარზე მეტი გამოტოვებულია.

გ ო გ ი — (რუკაზე თითით ხაზს გაავლებს) აი, აგერ არის! (იცინის. ანთიმოზი დარცხვენილი ზის) არ იცი, ბაბუ, არა.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (გამოსავალის პოვნას ცდილობს) ეს შემეშალა მართალია, მაგრამ... ეს ხომ ვიცი!

გ ო გ ი — აბა რომელი?

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (კვლავ თავმომწონედ) რომელი და აი, ეს „აქ მთები და ქედები შეჯგუფულან... ამ მთიან მხარეს პამირის მთიანეთი ეწოდება... ეწოდება... ეწოდება... (ამის შემდეგ სიტყვებს სხაპასხუპით მიაყრის) კავკასიონის უმაღლესი მწვერვალია იალბუზი. იალბუზზე უფრო მაღალია პამირის უმაღლესი მწვერვალი სტალინის პიკი. სტალინის პიკი საბჭოთა კავშირის და მთელი დედამიწის უმაღლესი მწვერვალია!"

გ ო გ ი — (იცინის, აჯავრებს) არ არის მართალი, შეგეშალა.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (შეუბღვერს) არ არის მართალი?

გ ო გ ი — ყველაზე მაღალი ევერესტია.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — რაო?

გ ო გ ი — ყველაზე მაღალი ევერესტია, ბაბუ.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (გულმოსული) მერე რა ვუყოთ! მე მინდა, რომ ყველაზე მაღალი სტალინის პიკი იყოს. შენ რატომ მიშლი ხელს!

გ ო გ ი — არ იცი, ბაბუ, არა!

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (გული აუჩუყდება, ბავშვს სიყვარულით მოეხვევა). მე არ ვიცი, მაგრამ შენ ხომ იცი, შენი ჭირიმე! მინდა დაგეხმარო, სწავლა გაგიადვილო, მაგრამ, რა ვქნა, მეტი არ შემიძლია და, ამიტომ ვფხაკურობ, ბაბუ, ვფხაკურობ... შენ ისწავლე, შენ გაიხარე, შენი ჭირიმე, მე სხვა არაფერი მინდა! (გულში ჩაიკრავს, სიხარულის ცრემლები მოერევა) ევე-

ჩესტი რა საკვირველი სიტყვაა! პირველად გავიგონე. ამდენი კი ლცი შენ, ბაბუ?! ასეთი რამეები როგორ დაიმახსოვრე!

გ ო გ ი — (გახარებული) ევერესტის სიმაღლე უდრის, ბაბუ, რვაათას რვაას ოთხმოცდაორ მეტრს...

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — კარგი, შენი ჭირიმე! გამახარე, ბაბუ, გამახარე!

გ ო გ ი — მე ვისწავლი, ბაბუ, კარგად ვისწავლი, შენ ამის ფიქრი ნუ გექნება (წვიმა მატულობს).

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (ბავშვს მკლავებს გაუშლის, გახარებული შესცქერის) ჰო, რა ბიჭი ხარ! სულ მამაშენს ჰგავხარ... მასავით ნათელი სახე გაქვს, მასავით ხუჭუჭი თმა გაქვს. იმას ვენაცვალე! შენ გენაცვალე!

გ ო გ ი — (გათამამებული, გამხნევებული) სწავლით კარგად ვისწავლი, ბაბუ, შენ ამაზე ნუ იფიქრებ. მე უკვე სულ ხუთიანები მყავს.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — როგორ, როგორ?

გ ო გ ი — სულ ხუთიანები მყავს.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (სიამოვნების ღიმილი უვლის სახეზე) როგორ მომწონს ეს სიტყვა: „მყავს", „ხუთიანები" მყავს". ჩვენში ასე არ იტყვიან, ბაბუ, შენ ალბათ თბილისში შეეჩვიე, მეც იქ გავიგონე ბავშვებისაგან. მომწონს როცა ამბობენ: „ხუთიანები მყავსო!" თითქოს ჩიტები არიან, (ხუთიანებს ჩიტების სახით წარმოიდგენს, თითქოს ხედავს, თითქოს ხელებში ჰყავს და ლოყაზე მიიდო, ეალერსება). ვუი, ვუი, ლამაზი ჩიტები! (გახარებული წამოიყვირებს) კარგი, შენი ჭირიმე, კარგი, ჩემო ბაბუ! (გაეთამამება) ახლა ის მიმღერე, ის, გუშინ რომ ვმღეროდით... ჰო, ჰო, თუ გიყვარდე! აბა წამოიწყე! (ბავშვს კვლავ ხელს გადახვევს, ლოყას ლოყაზე მიადებს. ანთიმოზი გახარებული, გალაღებულია. ორთავენი გატაცებით მღერიან).

> იამა გშობა ჩოხითა,
> ვარდმა გაგზარდა ქებითა,
> ნარგიზმა ძუძუ გაწოვა,
> მას გავხარ სურნელებითა.

(მოულოდნელად კარებს შემოაღებს თამარი, ხელში დიდი ლამაზი შეკვრა უჭირავს. ანთიმოზი განრისხებული წამოვარდება, ბავშვი კუთხეში მიდგება. ანთიმოზის მრისხანე თვალები თა-

მარს შეაკრთობს, შიში შეიპყრობს, შეკვრას იქვე კარებთან სკამზე ჩამოდებს. ანთიმოზი თამარს ყვირილით მიმართავს) ჩვენთან მოსვლა როგორ გაბედე?

თ ა მ ა რ ი — (მთრთოლვარე ხმით პასუხობს) ვიცოდი ასე შემხვდებოდით, ბატონო.

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — ვიცი, რისთვისაც მოსულხარ.

თ ა მ ა რ ი — (ბავშვისაკენ ხელებს გაიშვერს) შვილო! (გოგი პაპას შეხედავს, ყოყმანობს, დედისაკენ აპირებს წასვლას, მაგრამ ანთიმოზის გამოხედვას ვერ უძლებს, მისკენ გაქანდება, მას მიეკვრის).

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (ბავშვს ხელს მოხვევს) ამ ბავშვს დედა არა ჰყავს!

თ ა მ ა რ ი — (კედელს მიეკვრის, შემკრთალი ხმით წარმოთქვამს) კარგად ხარ, შვილო?

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — ჩვენს ამბავს ნუ კითხულობთ!

თ ა მ ა რ ი — მართალს ბრძანებთ, ბატონო, მართალს (თამარი სწრაფად ერკვევა. ძალას მოიკრებს) ამის (შეკვრაზე მიუთითებს) დატოვების უფლება მაინც მომეცით, ბატონო. (თამარი მიდის. ანთიმოზი დიდხანს მისჩერებია შეკვრას, მერე თითქოს გამოერკვაო, შეკვრას ხელს ჰკრავს, გარეთ გაისვრის. განრისხებული ხმით წარმოთქვამს). უპატიოსნო ადამიანების საჩუქარი ტორონჯაძეების ოჯახში არასოდეს არ შემოსულა! (ბავშვი ღელავს. ეტყობა, უძნელდება უდედოდ დარჩენა. ანთიმოზი ისევ მოეხვევა მას. ბავშვი ატირდება. ანთიმოზი გაშეშებული თვალებით მისჩერებია სივრცეს. წვიმა უფრო ხმაურობს)

მერვე სურათი

ამამუკელთა ბინა. მაგიდას უსხედან გიგო, დურმიშხანი, კუკური. ფანჯრები, კარები ღია არის დატოვებული. ყველას ხალვათად აცვიათ. იგრძნობა, რომ ზაფხულის ცხელი დღეა, ბროლის ჭურჭელში გიგო „კრუშონს" ამზადებს. ოთახებში დრო და დრო ჩნდება მინადორა. ეტყობა, მის ყურადღებას სხვა რამ იპყრობს.

დ უ რ მი შ ხ ა ნ ი — (გიგოს) დავიხრჩვით რა შენს ლოდინში.

გ ი გ ო — ვაჰ, ატამს შოვნა უნდოდა თუ არა? შენ ამის ფასი

ია? ეს ერევნის ატამია! ამის შოვნა ადვილი ნუ გგონია.

კ უ კ უ რ ი — მერე რაღა ამას დაეძებდი. სხვა წამოგელო, ლენინოში არ ივარგებდა თუ?

გ ი გ ო — მე ნუგბარი რამეების ჭამა მიყვარს.

დ უ რ მ ი შ ხ ა ნ ი — (წამოდგება სახეს ინავებს) სექტემბერი და ასეთი სიცხე! ეს რა ამბავია!

გ ო გ ი — („კრუშონს“ უსხამს) აბა. მიირთვით! ცოტას კიდევ რომ ვაცლიდეთ, ყინული მთლად გადნება და მერე ნახეთ

კ უ კ უ რ ი — (სვამს) მშვენიერია! კიდევ დამისხი. ვერ ვითმენ. ძმაო (ზედიზედ სვამენ, საჭმელს ატანენ).

მ ი ნ ა დ ო რ ა — (სწრაფად მიიჭრება მათთან. ჩურჩულით ეუბნება) თქვენი ჭირიმე, იმხიარულეთ. იქნებ ხასიათი გამოუკეთდეს.

გ ი გ ო — დღესაც ჰქონდათ უკმაყოფილება?

მ ი ნ ა დ ო რ ა — ყოველდღე ასე არ არის? მოსკოვშიაც ამ ყოფაში ყოფილან... კარგად არიან, კარგად არიან. ვაუწყებათ მოსკოვიო, რომ მეუბნებოდით... არ მჯეროდა. ხომ მართალი ვყოფილვარ? დედის გული ყველაფერს მიხვდება.

გ ი გ ო — ერთი მითხარი, რას მოითხოვს, რა უნდა?

მ ი ნ ა დ ო რ ა — თქვენი ცხოვრება არ მომწონსო. კარგი ადამიანები არ ყოფილხართო... წინათ რაც იყო, იყო, მაგრამ ამ ბოლო დროს რამდენი ქალიშვილი ნატრობდა ევგენის ცოლობას, შენ კარგად იცი... ეს კი ასეთ ბედში ჩავარდა, მაინც უკმაყოფილოა. რა გინდა, ქალო, რა?! შეუწყვე ქმარს ხელი და, ყველაფრით ბედნიერი იქნები. არა, არ მინდაო!

გ ი გ ო — რას იზამ, ფლავი უდგას და იშტა არა ჰქონია.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — სოფლიდან რაც ჩამოსულა, იმის შემდეგ მაინც სულ ვერ ვცნობ.

გ ი გ ო — რძლებში არ გაქვს იღბალი. მინადორა, არა! (გიგო განსაკუთრებულ ხმაურს იწყებს) აბა, მიირთვით! (თვითონაც სვამს) მე მიყვარს, როცა ჭიქაში ყინული ეჩხაკუნება. (წაიღიღინებს).

> თეთრი ტყე, შავი ტყე,
> ვერაფერი შავიტყვე...

მ ი ნ ა დ ო რ ა — ჰო, ასე, თქვენი ჭირიმე, თორემ ჩაკვდა ჩემს სახლში ცხოვრება. (მიდის).

დ უ რ მ ი შ ხ ა ნ ი — (საჭმელს შეექცევა. კუკურის) მაშ, მოგეწონა ჩემი „პობედა?“

კ უ კ უ რ ი — ამ სიცხეში წყნეთში ისე ავარდა, რომ ერთი არ დაუხვნეშია. წყალი არ ადუღებულა, ერთი ცრემლი არ გადმოუგდია.

გ ი გ ო — მე ფერი არ მომწონს.

დ უ რ მ ი შ ხ ა ნ ი — ყვითელი ფერი არ მოგწონს!?

გ ი გ ო — ეგ რა ფერია, თითქოს ციება შეჰყრიაო.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — (გიგოს ჩურჩულით) არ ძინავს, ისე აქვს გაზეთი სახეზე წაფარებული... დაუძახეთ...

გ ი გ ო — ევგენის ხასიათი მე ვიცი, ცოტა ჯიუტაკადეა. (კუკურის შესახებ ეუბნება მინადორას) ამის საქმეც ასე არ არის? მეორე ცოლიც გაუშვა, არ გამოადგა.

კ უ კ უ რ ი — არ გამოდის, რა! (მღერის. სხვებიც აყვებიან)

> ვარდს ვთესავ, ანწლი ამოდის,
> ეს როგორ არ გამიკვირდეს?
> ამის შემდეგ ანწლს დავთესავ,
> იქნებ ვარდი ამოვიდეს!

გ ი გ ო — კი, მაგრამ... ერთი რამ მითხარით, მამაშვილობას გაფიცებთ, ამ ცოლებს რომ უშვებთ, თქვენ, ვთქვათ, პური არ გწყდებათ, მაგრამ იმათ არავინა ჰყავთ, რომ გამოექომაგონ. პასუხი გაგებინონ?

კ უ კ უ რ ი — გამოექომაგონ კი არა, მე რომ ცოლი გავუშვი, მეორე დღეს, ჰმ, მისმა ნათესავმა ქალიშვილმა სხვაგვარი ლაპარაკი არ დამიწყო! იცინის და მეუბნება: (აჯავრებს) ჰო, ჰიი.. ჰი ცუცა ვარ, ავთიაქის ავტომატიდან გელაპარაკები... კარგი, რა! ისე, მე თუ მკითხავთ, ახალგაზრდა ქალიშვილებს კაცმა არ უნდა დაუწყოს დევნა. მე უკვე მაგათი თავი აღარ მაქვს.

გ ი გ ო — კაკბებივით ფრთხილები არიან. ძნელად მიეპარები, ხომ?

დ უ რ მ ი შ ხ ა ნ ი — (კუკურის) აბა ვის, კაცო?

კ უ კ უ რ ი — მე, ბალზაკს რომ მოსწონდა, იმ ხნის ქალები მომწონს.

დ უ რ მ ი შ ხ ა ნ ი — (გაიცინებს თითქო დიდმნიშვნელოვან საკითხზე ეკამათებაო) რას ამბობ?

კ უ კ უ რ ი — (დამშვიდებით პასუხობს) კი, კი! იმათი პერეკისით შეღებილ თმას ვენაცვალე! მომწონს! თითქოს ჩამავალ მზემ მიანათა თმებზეო. (წაიღიღინებს, შემდეგ უცებ გიგოს მიუბრუნდება) რას ისვამ შენ თავზე, გიგო, რატომ არ გვეუბნები?

გ ი გ ო — (კუკურის შეკითხვის კილო არ მოსწონს) რას ვისვამ, რა კითხვაა?!

დ უ რ მ ი შ ხ ა ნ ი — (სერიოზულად) რა წამალი იცი, ჩვენც გვითხარი.

გ ი გ ო — (ხან ერთს, ხან მეორეს აკვირდება ატყობს რომ აუხირდნენ) ვაჰ!..

კ უ კ უ რ ი — რაღაცას რომ ისვამ თავზე, ამას არ უნდა ლაპარაკი. (გიგოს წყინს მათი შეკითხვები, მაგრამ გამოსავალი ვერ უპოვია).

დ უ რ მ ი შ ხ ა ნ ი — რას ისვამ თავზე, გვითხარი (კუკური თმას ჩამოუშლის, მოუჩანს მელოტი თავი, იცინიან. გიგო თმას ასწორებს) მაგის წამალი რომ ვიცოდე, ერთ თვეში მილიარდერი გავხდები.

გ ი გ ო — კარგი რა, გეყოფათ! თქვენ ხომ არ გგონიათ, რომ გიგო გაათამაშეთ? ჭკუით იყავით, თქვენ რომ მიდიოდით, მე მოვდიოდი. (გამოჩნდება თამარი, სიცილ-სიმღერას თანდათან წყვეტენ. თამარი შეცვლილა, ნაწამები სახე აქვს. სტუმრებს არ ესალმება. ყურადღებას არ აქცევს, თითქოს ზიზღით კი გადახედავს, მოპირდაპირე ოთახის კარებთან შედგება. კედელს მიეყრდნობა. უხერხული მდგომარეობიდან გამოსვლის მიზნით, გიგო კედლის კალენდარს მისწვდება, ფურცელს ახევს, კითხულობს) ვაჰ. დღეს ტანკისტის დღე ყოფილა! (ამ სიტყვებზე თამარი ტყვიანაკრავივით შეირხევა. გიგო მეორე გვერდზე კითხულობს) „როდესაც ორიოლ-კურსკის მიმართულებით მტრის ტანკები შემოიჭრნენ, საბჭოთა ტანკებმა...“ აბა, ეგ რა არის?! ეეჰ, ჩვენი თელეთობა, მცხეთობა! (გიგო თამარს გამომწვევად შეხედავს, მაგრამ დიდხანს ვერ უსწორებს თვალს. უხერხულობისაგან თავის დასაღწევად ჯიბიდან საათს ამოაქვს. მაგრამ ისიც დაუვარდება, თამარი მიდის).

გ ი გ ო — რომ შემომხედა, შევხედე, მაგრამ ეს რა იყო, დავიპენი. ვითომ რატომ? პროკურორისთვის გამისწორებია

თვალი და ამას ვერ გავუსწორო?! საათიც რომ დამაგდებინა ხელიდან! (ყურთან მიიდებს, ამოწმებს. გამოჩნდება ევგენი, თამარს გამგმირავი თვალებით მიაცილებს, კარებთან შედგება)

ე ვ გ ე ნ ი — მითხარით, მე ვინმე გამამტყუნებს?

გ ი გ ო — თავის დღეში! ვთქვათ, თქვენ არ გცემთ პატივს, მე რა დავუშავე? ისე შემოგვხედა, ვითომ, აქ რატომ ხართო.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — (მწარედ ჩაიცინებს) ეს კიდევ რაა, ისეთ რამეს ხედავს ჩემი თვალები, რომ, ის რომ ვთქვა, კაცი (ევგენიზე ამბობს) გულშეწუხებულია და მთლად ცეცხლი მოეკიდება... ჩვენ უნდა ვიქცეოდეთ ისე, როგორც ამას სურს, თუ თვითონ უნდა იქცეოდეს ისე, როგორც ჩვენს ოჯახს შეეფერება? იქნებ მე არ მესმის, თქვენ გამაგებინეთ.

ე ვ გ ე ნ ი — ერთი მითხარით, სანამ შეგიძლიათ გაუძლოთ ქალს, რომელიც სტუმრებს ასე მიიღებს?

მ ი ნ ა დ ო რ ა — ესენი სტუმრები არიან? თქვენს ღანახვაზე მზე არ უნდა ამოდიოდეს? ერთი მითხარით, თქვენზე უკეთეს ადამიანებთან როდის ჰქონია საქმე?

კ უ კ უ რ ი — თქვენ როგორც გნებავთ, მე კი აქ ფეხის დამდგმელი არ ვარ.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — არც გაგიმტყუნებ, შვილო, ჩვენი არაფერი არ სიამოვნებს და, აბა, რა უნდა ვქნათ. ნეტავ მაცოდინა, მისი დასაწუნი რა გვაქვს? თავიდან ობლობაშია გაზრდილი, მერე რა ოჯახშიაც იყო, თქვენ კარგად იცით.

გ ი გ ო — რაო, მაინც რას ამბობს?

მ ი ნ ა დ ო რ ა — (აჯავრებს) ეს რატომ არისო. ის რატომ არისო, ამდენ ღვინოს რატომ სვამენო, კარტს რატომ თამაშობენო... ცოლმა თუ ქმარს ხელი არ შეუწყო, ისე ოჯახი წინ წავა, ბატონო?

გ ი გ ო — აფსუს, ჩემი რძალი! სულ თვალებში მიყურებს.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — კაცს დაფასება უნდა ჰქონდეს ოჯახში, აბა როგორ?

გ ი გ ო — ამ მხრივ ბედნიერი კაცი ვარ... ერთხელ დავსვი ჩემი რძალი, შვილიშვილებიც გვერდით მოვისვი, ვეუბნები: თქვენ რა გიჭირთ, ბედნიერები ხართ, კარგ დროში ცხოვრობთ. ბევრ კარგ რამესაც მოესწრებით, მე კი მიმავალი ვარ-მეთქი...

უცებ ერთად აყვირდნენ. არ გვინდა, პაპაჯან. არ გვინდა, შენ თუ არ იქნები, არაფერი არ გვინდათ.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — ქალი ის ყოფილა.

გ ი გ ო — მერედა, რა ტოლმის გაკეთება იცის, ვაზის ტოლმის! ისეთი სუნი დგება, რომ... (ტანისამოსზე დაიხედავს) აი ესეც მისი გარეცხილია, ჰალვასფერი ტილოა, მაგრამ გზაზე ხალხს თოვლზე მეტად ჰკრის თვალს.

ე ვ გ ე ნ ი — არა, მე რა ვქნა, მითხარით.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — შენ შენს თავს მიხედე, ნუ ხარ ყველაზე კადაყოლილი... კიდევ ჩვენ, თორემ სოფელში ყველას პირი შეუქცევია, მამამთილს ხომ თვალით არ დაენახვება... ჩვენთანაც არ ცდილობს კარგად იყოს და არ ვიცი რას ფიქრობს.

ე ვ გ ე ნ ი — (უცებ წამოიჭრება) თუ შეიძლება, ცოტა ხნით მარტო დამტოვეთ.

გ ი გ ო — ახლა თავი გაანებე, თუ გიყვარდე, ახლა არა!

ე ვ გ ე ნ ი — მოთმინება არ მყოფნის. სანამ უნდა ვიყო ასე? (მრისხანე ხმით) თამარ! (ყველანი ფეხაკრეფით გადიან. შემოდის თამარი) შენ ვინ მოგიტანა ამბავი, რომ მე ცოლი მყავდა, ა? ბაჯიმ ხომ?

თ ა მ ა რ ი — რა გინდა იმ საწყალთან. რას ემართლები?

ე ვ გ ე ნ ი — რატომ გაუშვაო, როგორ გითხრეს?

თ ა მ ა რ ი — (ეტყობა, რომ ბოლომა ახრჩობს, მაგრამ დამშვიდებით ამბობს) არ მაინტერესებს ეს ამბავი, სრულიად არ მაინტერესებს.

ე ვ გ ე ნ ი — რატომ?

თ ა მ ა რ ი — თქვენ ჩემთვის არ არსებობთ... მე აქ იმდენი რამ ვნახე, ისეთი რამ განვიცადე, რომ...

ე ვ გ ე ნ ი — (მუქარით) თქვი, თქვი!

თ ა მ ა რ ი — მეზიზღებით.

ე ვ გ ე ნ ი — (ყველა კარებისაკენ იხედება) სად ხართ, შემოდით! თქვენი ყურით მოისმინეთ?

თ ა მ ა რ ი — (ბოლმამორეული, მაგრამ დამშვიდებული ხმით) რატომ ეძახი? მე არასოდეს არ მითვალთმაქცნია, ჩემი ამ ოჯახისადმი დამოკიდებულება ყველამ იცის.

ე ვ გ ე ნ ი — მაშინ ამ ოჯახში რატომ ხარ?

თ ა მ ა რ ი — (ცრემლები მოაწვება) სად ვარ? ეს რა

შეცდომა დავუშვი, ღმერთო ჩემო! თურმე რა ბედნიერი ვყოფილვარ ერთ დროს! ახლა კი? ასე მგონია, ჯურღმულში ვარ.

ე ვ გ ე ნ ი — მერე ვინ გაიძულებს ჯურღმულში ყოფნას.

თ ა მ ა რ ი — ცოტა კიდევ მაცალე, მოვიკრეფ ძალას და ჩემს გზას დავადგები.

ე ვ გ ე ნ ი — გვემუქრები? რა გზას დაადგები?

თ ა მ არ ი — მე ისევ ის ვიქნები, რაც ვიყავი! მე ისევ ავმაღლდები ხალხის თვალში!

ე ვ გ ე ნ ი — (თამარის სიტყვები ეჭვებს აღუძრავენ) ტყუილა გიფიქრია... ვერ შეძლებ.

თ ა მ ა რ ი — რას ვერ შევძლებ?

ე ვ გ ე ნ ი — (მუქარით) ბინას ვერ გაგვიყოფ.

თ ა მ ა რ ი — (მოულოდნელი პასუხი იმდენად შეაკრთობს რომ შეჰკივლებს) რა დროს, თურმე, რაზე ფიქრობთ... რა მესმის!

ე ვ გ ე ნ ი — (ყვირილით) დედაჩემის დაჩაგვრის უფლებას არავის არ მივცემ! (ზარის ხმაზე მინადორა კარს აღებს, შემოდის ვარლამი. ევგენი მას ცივად ღებულობს, რის გამოც თამარი იძულებულია ადგეს, თვალცრემლიან თამარს ვარლამი დიდხანს აკვირდება. თამარი გადის, ვარლამი ჩამოჯდება, გვერდით მინადორა მოუჯდება).

მ ი ნ ა დ ო რ ა — მკლავზე შავი რატომ გაქვთ მოხვეული, ვარლამ ბატონო?

ვ ა რ ლ ა მ ი — იასონი დავასაფლავეთ გუშინ.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — აბა, საწყალი, შემეცოდა... მერე ასე ახლოს იყო თქვენთან?

ვ ა რ ლ ა მ ი — დაახლოებული თქვენთან უფრო იყო, მაგრამ გული მე უფრო დამეწვა. (ევგენი გრძნობს მის გადაკრულ სიტყვებს და გულმოსული მისჩერებია).

მ ი ნ ა დ ო რ ა — მე ორი წელიწადია სახლიდან არ გამიდგამს ფეხი, ესენი კი უნდა ყოფილიყვნენ... კარგი ამხანაგები იყვნენ და არ ვიცი რა მოუვიდათ. რაზე მოიკლა თავი იმ უბედურმა?

ვ ა რ ლ ა მ ი — ხომ იცით, რის გამოც მოიკლა თავი.

მ ი ნ ა დ ო რ ა — სიყვარულის გამო თუ მოიკლა თავი, იცოდე, ვერ ვაპატიებ.

ვ ა რ ლ ა მ ი — საქმე რომ წაუხდა, იმის მერე სულ გვერდით ვედექი, არ მოვშორებივარ; თავმოყვარე კაცი იყო, მაგრამ თავს თუ მოიკლავდა, არ მეგონა.

ე ვ გ ე ნ ი — (გამომწვევად) რატომ მოიკლა თავი?

ვ ა რ ლ ა მ ი — მე რომ არ ვთქვა, შენ ხომ იცი.

ე ვ გ ე ნ ი — თუ ვაჟკაცი ხარ, თქვი.

ვ ა რ ლ ა მ ი — ამას რა ვაჟკაცობა უნდა, შე კაცო, ამ ოჯახში გაუბედურდა და ამის გამო მოიკლა თავი.

ე ვ გ ე ნ ი — (ყვირილით) სულელი ხარ შენ! მეორეჯერ არ გაბედო ამის თქმა! (მინადორა გადის).

ვ ა რ ლ ა მ ი — რატომ?

ე ვ გ ე ნ ი — შენსავით სულელმა თავისი დანაშაული ყოველთვის სხვას უნდა გადააბრალოს. რისი წელიც არა გაქვს, იმ საქმეში რატომ ერევი? სულელი იყო და იმიტომ მოიკლა თავი. (ირონიით) მერედა, შავი ამის გამო გაგიკეთებია?

ვ ა რ ლ ა მ ი — რატომ არა! კარგი კაცი იყო, პატიოსანი კაცი იყო. სულით და გულით დავუმეგობრდი.

ე ვ გ ე ნ ი — შენ შენი თავი გაქვს სატირალი და სხვას ტირი?

ვ ა რ ლ ა მ ი — მე...

ე ვ გ ე ნ ი — ვის ესარჩლები შენ? თვითმკვლელს? ნუთუ არ იცი, რომ ჩვენს დროში თვითმკვლელი ყველა შემთხვევაში დასაგმობია? ამის გარდა, იცი რა გითხრა? კონტრრევოლუციურ ლაპარაკს თავი გაანებე შენ!

ვ ა რ ლ ა მ ი — (ოდნავ შემკრთალი) დაუფიქრებელი ლაპარაკი კი ვიცი. შეიძლება, მაგრამ ამგვარი? არასოდეს!

ე ვ გ ე ნ ი — მე შენ გაფრთხილებ!..

ვ ა რ ლ ა მ ი — ჩემს გულში რაც არის, მე არ ვიცი? ტყუილა ნუ მაშინებ.

ე ვ გ ე ნ ი — რა თქვი ამას წინათ შენ? რაზე გვეკამათებოდი?

ვ ა რ ლ ა მ ი — რა ვთქვი?!

ე ვ გ ე ნ ი — ერთ დროს ბოლშევიკები ადამიანისკენ მხოლოდ ტყვიებს უშვებდნენო. ხომ თქვი?

ვ ა რ ლ ა მ ი — (გულწრფელად აღშფოთდება. იგონებს) მე ვთქვი: იყო დრო, როდესაც ბოლშევიკები მტრებისკენ ტყვიებს

და მეხსაც უშვებდნენ, ახლა კი იმ ფაბრიკას, რომელიც საუკეთესო კამფეტებს და ბისკვიტებს უშვებს „ბოლშევიკი“ ჰქვია-მეთქი, რა არის ამაში ცუდი?

ე ვ გ ე ნ ი — შენ იმაზე იფიქრე, ცხოვრება უქმად რომ გაატარე, ცოლ-შვილი მუდამ მშიერი რომ გყავდა... მე სხვა რამეებიც მითხრეს, ჩემი ოჯახის საქმეებში ნუ ერევი შენ! გაფრთხილებ! უდარდელი კაცი ხარ, არავინ არ გეცოდება შენ! ტყუილია! ეს, თავის გასამართლებლად გაქვს გამოგონილი! (მეორე ოთახში გადის. კარებს მიაჯახუნებს).

ვ ა რ ლ ა მ ი — (მარტო რჩება. ჩაფიქრდება) როგორი მომზადებული მოვედი! რა გეგმები მქონდა! ამ დროს ყოველთვის აქ იყვნენ, დღეს რატომ არ არიან? ასე და ისე ვიზამ-მეთქი, ჩალა ამოვლებული არ დავრჩი! ყველაფერში ასე რატომ მომდის? ალბათ მე არ ვვარგივარ... ჩემი ბრალია, ხონელებმა დროზე შემატყვეს რაც ვიყავი... დროზე შემაბეს „ჟესტი“. (ჩაფიქრდება) ჩემი ადგილი ვერ მოვნახე ცხოვრებაში, თორემ არ ვარ ცუდი კაცი, არა! (ჩაფიქრდება) ის მაინც რა მწარედ მითხრა, ცოლ-შვილისთვის ვერ მოგივლიაო. ეს მართლა მაწუხებდა, ალბათ, ამის გამო მაჯობა... მაგრამ (უცებ იფეთქებს) სანამ ჩემი გულის ჯავრს არ ამოვიყრი, აქედან ფეხს არ მოვიცვლი! (ოთახიდან კვლავ გამოდის აღელვებული ევგენი).

ე ვ გ ე ნ ი — ხომ მიხვდით, რასაც ნიშნავს ჩემი სიტყვები?

ვ ა რ ლ ა მ ი — (უკვე მტკიცედ. თავმომწონედ) ძლიერ კარგად!

ე ვ გ ე ნ ი — მაშ, აქ რას უცდი?

ვ ა რ ლ ა მ ი — წავალ მხოლოდ მას შემდეგ, როცა შენს ამხანაგებსაც შევხვდები.

ე ვ გ ე ნ ი — იმათთან რა საქმე გაქვს?

ვ ა რ ლ ა მ ი — როგორც შენ, იმათაც ბევრჯერ დავუმცირებივარ... ერთად უნდა გაგებინოთ პასუხი!.. (შემოვარდება დურმიშხანი, სხვებიც შემოჰყვებიან).

დ უ რ მ ი შ ხ ა ნ ი — (ვარლამს შეუბღვერს) რაო, რა ჰქვი? შენ აქ რა გაღრიალებს?

ვ ა რ ლ ა მ ი — ფეხი არ გადმოდგა!

მ ი ნ ა დ ო რ ა — (შეშფოთებული) რა მოგივიდა, ვარლამ, მთვრალი ხომ არ ხარ?

დურმიშხანი — (თვალებით ლამის შეჭამოს) ვაჟკაცობა დაიწყე, მე გლახაკო? (ვარლამისკენ მიიწევს).

ვარლამი — რა თქვი? (რევოლვერს იძრობს, ყველანი შეკრთებიან, უკან იხევენ) დაიჩოქეთ! (მინადორა მიიმალება, პირველად გიგო იჩოქებს) ჩქარა. თორემ არც ერთს ცოცხალს არ დაგტოვებთ! (ყველანი იჩოქებენ) მე ნამდვილი ვაჟკაცი ვარ! მართალი კაცი ვარ! აი რა ხართ თქვენ! (რევოლვერს მაგიდაზე დაანარცხებს. სწრაფად მიდის. ოთახში დარჩენილები გონს ვერ მოსულან. მაგიდას, რომელზედაც რევოლვერი აგდია, თანდათან შემოესხდებიან).

კუკური — ეს რა არის, კაცო! (რევოლვერს აიღებს).

დურმიშხანი — (გამოართმევს, გაოცებული დაჰყურებს) ხედავთ, როგორ გაგვამასხარავა!

გიგო — (მას შემდეგ, როდესაც „იარაღს“ კარგად შეათვალიერებს) როგორ, კაცო, ეს „პუგაჩია“?

კუკური — სათამაშოა რა! ასე როგორ აგვიხვია თვალები?

დურმიშხანი — როცა ამოიღო, მინდოდა ერთი მაგრად შემომეკრა... რა ღმერთი გამიწყრა, რატომ შევიკავე თავი?

გიგო — გაუშვი, კაცო! მერე რომ ნამდვილი ამოეღო?

დურმიშხანი — როგორ შევრცხვით! ჩვენ და ასეთი რამე?

ევგენი — ისე მწარედ გადავუხდი, რომ... ამას შევარჩენ? მხოლოდ ახლა, ვითომ არაფერი, თითქოს არაფერი არ მომხდარა, გაიგეთ? (თითქოს კარგ გუნებაზეა, სტვენას წამოიწყებს) მინადორა გერასიმოვნა, სად ხართ, რატომ მიგვატოვეთ? (კუკური გადახედავს) შენ მართლა წასვლას ხომ არ აპირებ? დღეს არსად არ გაგიშვებთ (კვლავ გულმოსული წამოიძახებს) ხედავთ, რა გაგვიბედა? ჩემი არ ეშინია? ყველაფერზე ხელი აიღო?

გიგო — მაგან რა უნდა დაკარგოს? „ბირ ბაშ, ბირ ტაშ!“ თათარს უთქვამს.

ევგენი — (გაცეცხლებული თვალებით იმ ოთახისაკენ იხედება, სადაც თამარი ეგულება) სულ მაგის გამო მომდის ყველაფერი.

კუკური — ყველაფერს იმას აბრალებ, ასეც არ შეიძლება.

ევგენი — (მაგიდაზე ხელს დაჰკრავს, ყვირის) კარგად ვიცი რაც არის! არა!.. მტერს სახლში არ გავაჩერებ! (თამარის გასაგონად ყვირის) შენ, ეი, აქ მოდი!

გიგო — (ხელს მოხვევს; წაყვანას უპირებს) ახლა არა, თუ გიყვარდე. ახლა არა.

დურმიშხანი — ჩვენ გვეცი პატივი, მერე ცალკე მოელაპარაკე.

ევგენი — არაფერი მაქვს მე მაგასთან სალაპარაკო! (თანდათან მშვიდდება).

გიგო — აქ რა გინდა, იქეთ ოთახში გავიდეთ, დავჯდეთ, ვილაპარაკოთ.

ევგენი — (კვლავ დარიგების კილოთი) დედაჩემთან თავი ისე დაიჭირეთ, თითქოს არაფერი არ მომხდარა, თითქოს არაფერი არ გვწყენია.

გიგო — (მხრებს აიჩეჩავს) რას ამბობ! რამე მოხდა თუ? მე არაფერი არ ვიცი. რას მიყურებ? მეტსაც გეტყვი: მაგ ვარლამია თუ ვიღაც ოხერი, ხვალ რომ შემხვდეს, იცი რას ვეტყვი? სად ხარ, კაცო, რამდენი ხანია არ მინახავხარ. ე... ე... აგრე უნდა ძველი ნაცნობის დავიწყება-მეთქი! (ევგენის ელიმება) რა გაცინებს? შენ გგონია, მართლა რამე მოხდა, თუ! არაფერიც არ მომხდარა! (შენიშნავს, რომ შარვალი მუხლებთან წითლად აქვს გადალაქული. დიდხანს აკვირდება) ეგ რა არის?! (ამ სახის მარცხს ნამდვილად განიცდის, უცებ წამოიძახებს) ამ სიცხეში „მასტიკის“ წასმა იქნება?! (ისმის გაბმული ზარის ხმა. ევგენი თავისი ამხანაგებით შედის იმ ოთახში, სადაც დედამისი უნდა იყოს. თან შეაქვთ მაგიდა. ზარის ხმაზე გამოდის მინადორა შეწუხებული სახით. ევგენი ხელის ქნევით ანიშნებს, შინ არ ვართო. მინადორა კარებს აღებს, გამოჩნდება ევა).

მინადორა — (ნაძალადევი ღიმილით) მობრძანდით!

ევა — (კალათებს, რომელიც სავსეა თბილისში ნავაჭრი ნივთებით, კარებთან დაალაგებს) როგორ ცხელა ამ დასაწვავ თბილისში. (ჩამოჯდება) უჰ, უჰ, უჰ! როგორ ძლებთ აქ, ა?

მინადორა — გუშინ რატომ არ გამოიარეთ, ევა?

ე ვ ა — (შეშფოთდება) დღესაც არ არის შინ თუ?

მ ი ნ ა დ ო რ ა — აქ არის, მაგრამ...

ე ვ ა — არ გაეხარდება ჩემი დანახვა თუ?

მ ი ნ ა დ ო რ ა — თქვენი რა მოგახსენოთ, მაგრამ ჩვენ რომ თვალში ეკალივით ვესობით, ეს კი ვიცი.

ე ვ ა — დედამთილი მარტო, ბატონო, თუ ყველანი?

მ ი ნ ა დ ო რ ა — სხვებთან რომ იყოს კარგად, მე ხმას ამოვიღებ? (გულმოსული წამოიყვირებს) სხვები შეაწუხა, ბატონო, სხვები! მაგას რომ დედამთილი ჰყავს, ისეთი, ღმერთმა ყველა ჩემ კეთილისმყოფელს შეახვედროს. (გადის).

ე ვ ა — უჰ, უჰ... ეს არ არის სასიამოვნო! (შემოდის თამარი. ევას დანახვა სიამოვნებს, მაგრამ კარებთან შედგება. ევა შორიდან მიმართავს) ისევ ჩაიცვი შავები, შენი ჭირიმე? რატომ, მერე, რატომ? მე ყველას ვეუბნები: გათხოვდა, გაიხარა-მეთქი, არ არის მართალი? (მოეხვევა, გულში ჩაიკრავს, კოცნის) დამნაშავე ვარ შენთან, დამნაშავე! უნდა მაპატიო.

თ ა მ ა რ ი — (კეთილი ღიმილით) თქვენ რატომ, ევა? თქვენ რაში ხართ დამნაშავე?

ე ვ ა — შენ იმ კოკისპირულ წვიმაში ლობის ძირას რომ იჯექი და ტიროდი, მე ხომ ვხედავდი? რატომ არ მოვედი შენთან მე სასიკვდილე, ა?

თ ა მ ა რ ი — ამაზე ნუ სწუხართ, ევა.

ე ვ ა — როგორ? შენ ბროლის კისერში წყალი ჩაგდიოდა და მე თავშალმოხვეული ვიდექი... ეს როგორ უნდა მეპატიოს.

თ ა მ ა რ ი — იმ ტირილმა, იმ გრილმა წვიმამ მიშველა მაშინ, ევა.

ე ვ ა — ასეთია ის ბებერი, სულ იმის ბრალია, მაგრამ რა უნდა ჰქნა?! თუ რამეზე გული გაუტყდა, მერე, რამდენიც არ უნდა ეცადო, ველარ მოაბრუნებ. კერპი კაცია.

თ ა მ ა რ ი — (გულმოკლული ჰყვება) მარტო ის ხომ არ შემხვედრია გულცივად? მთელი სოფელი ასე შემხვდა. ყველა მხედავდა, მაგრამ ყველა თავს მარიდებდა. (სასოწარკვეთილი ხმით) ხეებმა, ხეებმაც კი შემაქციეს პირი... იმ წვიმაში ისე გადაიხრებოდნენ, რომ ვგრძნობდი, მათაც არ სიამოვნებდათ ჩემი დანახვა.

ე ვ ა — მართალი ხარ, მართალი! მე როცა ასე მოვიქეცი,

ხეებს რა უნდა მოვთხოვოთ! (ჩაფიქრდება) მაინც ისე უცებ სად გაქრი? ერთ ხანს კი ანათებდი სოფელში ანგელოზივით, მერე, უცებ, მოვიხედე, აღარ იყავი.

თ ა მ ა რ ი — როცა ტირილით გული ვიჯერე, მერე გავრბოდი, იქ რა გამაჩერებდა.

ე ვ ა — რა დღე იყო ის, რა დღე! იმ დღეს ნუ გამახსენებ, შენი ჭირიმე. შენ რომ წახვედი, მაშინვე გადმოვიდნენ ჩემთან იმ თავსხმაში მეზობელი ქალები... ჩაესვათ კალთაში ჩვილჩვილი ბავშვები და ილაპარაკეს, ილაპარაკეს. არ გაათავეს ლაპარაკი.

თ ა მ ა რ ი — რა თქვეს?

ე ვ ა — არ მინდა, არა! არაა საჭირო!

თ ა მ ა რ ი — თქვით, მე არ მეწყინება.

ე ვ ა — რაო და, „დეკოლტე“ ეცვაო... მაღალ ქუსლებზე იდგაო... ტირილით კი იტირაო, ბევრი იტირაო, მაგრამ მერე თმა შეისწორაო, სარკეში ჩაიხედაო, იმ წვიმაში თმებზე ხელებს აქედან-იქედან ისობდაო. მერე გზაზე გავიდაო, მანქანა გაუჩერესო და ჩაიჯინესო რომ თქვეს და გაიცინეს, მაშინ კი მომივიდა გული და ვუთხარი: თქვენ იკითხეთ, თქვე უბედურებო, თორემ მაგან რომ ხელი დაუქნიოს „პობედა“ კი არა, ცაზე ღრუბელი გაჩერდება-მეთქი.

თ ა მ ა რ ი — (ნაღვლიანი ხმით) ეს იმიტომ, რომ იმათ თვალში უკვე ის არ ვარ, რაც ვიყავი. თუმცა... მალე შეიცვლიან ჩემზე აზრს... (ჩაფიქრდება) თამარი მალე მოენატრებათ, მაგრამ ვერა, ვერ დაინახავენ, თვალს ვერ მოკრავენ...

ე ვ ა — (ჩაფიქრდება) ეს რას ნიშნავს? თუმცა, რა თქმა უნდა, ასე იქნება, შენ იქით პირს არ იზამ, ჰო, ასე იქნება.

თ ა მ ა რ ი — მე არავის არ ვამტყუნებ, ჩემი ბრალია.

ე ვ ა — რა დღე იყო ის, რა დღე! იმ ღამით თვალი სულ არ მომიხუჭავს, ვწუხდი, ვწუხდი. სად წავიდა-მეთქი. თუმცა. მეორე დღეს მითხრეს მეზობლებმა, სამტრედიის სადგურში დავინახეთო... ისეთი ლამაზი იყოვო, ისეთი, რომ... შენს წასვლამდე რაღაც სხვა მატარებელს ჩამოუვლია და იმის მგზავრები თურმე ყველანი შენ გიყურებდნენ. მაგრამ მგზავრები რა გასაკვირია, თურმე მატარებელი რომ გასულა, კარგა ხანს სწო-

რაც უვლია. მერე ველარ მოუთმენია და იმასაც მოულრეცია კისერი.

თ ა მ ა რ ი — მე იმ დროს ისეთ რამეზე ვფიქრობდი, რომ მიკვირს, ცოცხალი როგორ ვარ.

ე ვ ა — ჩემი სიკვდილი! იმიტომაც დასაჯა ანთიმოზი ღმერთმა. (თამარი შეკრთა, ევას მიაჩერდება) შენ რომ არ მიგილო, იმ დღიდან ჩავარდა ლოგინად. ათი დღე იავადმყოფა... თუ გადარჩებოდა, არ გვეგონა.

თ ა მ ა რ ი — რა მოუვიდა?

ე ვ ა — ვერავინ ვერ გაიგო რა სჭირდა. ენა ჩაუვარდა, არავის დანახვა არ სიამოვნებდა. ფერიც ისეთი ედო თურმე, თუ გამოკეთდებოდა, არ ეგონათ. მე არ შევდიოდი იმიტომ, რომ ვიცოდი არ ესიამოვნებოდა ჩემი დანახვა.

თ ა მ ა რ ი — მეზობლები?

ე ვ ა — მეზობლებმა იმას პატივი სცეს ისეთი, რომ ვერ აგიწერ, თამარ... მეზობლებმა გამახარეს! რაც მართალი — მართალია. მეზობლებში დიდი სიყვარული და პატივისცემა ჰქონია... რაც იმას მეზობლებმა პატივი სცეს ენით აუწერელია. ყოველდღე შედიოდნენ სახლში და შეჰქონდათ მოსაკითხი. თაროებზე, მაგიდაზე, ბუხრის თავზე რა საჭმელი გინდა, რომ არ ეწყო! ხალხი ხომ ასე ექცეოდა, მაგრამ ქათმებმა გადამრიეს ბატონო, ქათმებმა! მიიპარებოდნენ და ანთიმოზის ეზოში დებდნენ კვერცხებს.

თ ა მ ა რ ი — (როცა შენიშნა, რომ ევა წასვლას აპირებს) ჯერ ნუ წახვალ. მსიამოვნებს, რომ ჩემთან ხარ. მითხარი რამე. ხომ იცი, სოფლის ამბების მოსმენა გამახარებს.

ე ვ ა — ეი, მართლა, ვენერა გათხოვდა — ისე გასუქდა, გალამაზდა, რომ იმის ნახვას არაფერი ჯობს.

თ ა მ ა რ ი — (ეტყობა, რომ მისი ნათქვამი არ აინტერესებს, მაგრამ საუბრის შეწყვეტა არ სურს) კარგად არის? ძლიერ კარგი!

ე ვ ა — ისეთ კარგ ქმარს წაყვა, ისე კარგად დასახლდნენ, რომ... ვენერამაც ისეთი კარგი ქალობა გამოიჩინა, ისე გამოილო ხელი, რომ გაგიხარდება... დილით რომ გამოვა ეზოში და ჯიი, ჯიი დაიძახებს, ორასამდე მაინც მარტო ქათამი და ინდაური შემოეხვევა. ისე ცოტა უსიამოვნება იმათაც შეხვდათ... ადრე ვენერას ქმარს შეყვარებული ყოლია. რომ გაუგია ცოლი შეირთო, თორმეტი ცალი პატეფონის ნემსი გადაუყლაპავს... გადაუ-ჩენიათ, მაგრამ მთავრობა ჩაერია და არ ვიცი როგორ იქნება საქმე... მშვენივრადაა, მშვენივრად, მაგრამ მე ხმას არ ვცემ.

თ ა მ ა რ ი — რატომ?

ე ვ ა — ჩემზე უთქვამს, ევამ შეპრეკილი ლაპარაკი იცისო. ყველაფერი, ყველაფერი, მაგრამ ამის თქმა შეიძლება ჩემზე? ახლა კი უნდა წავიდე, თორემ დამაგვიანდება.

თ ა მ ა რ ი — ანთიმოზის ამბავი ვერ მითხარი კარგად, ევა, ანთიმოზი როგორ არის?

ე ვ ა — მუშაობს!.. შენი ბიჭი რომ სწავლობს, იმ ეზოში ახალ სკოლას აგებენ და ცხენისწყლიდან ხის მორებს ეზიდება კამეჩივით. ისე მუშაობს, ქვეყანას აკვირვებს.

თ ა მ ა რ ი — კარგი, გენაცვალე, კარგი.

ე ვ ა — ხო, მართლა! იმ შენს საჩუქარზე მინდა გითხრა. რა ქნა იმ შეჩვენებულმა, რა ქნა! გაველი თუ არა, შენც დაინახავდი, ის შენი საჩუქარი წვიმაში გადააგდო. ერთ ხანს გაუძლო, მაგრამ მერე გასკდა და ლოწვიმას შემოხვეულმა ქაღალდმა, მაგრამ მერე გასკდა და ლოთასნაირი რის ნაწლავებივით რა გინდა რომ არ გადმოიყარა. მიჰქონდა წყალს, კოლოფები, ტანისამოსები, კამფეტები!.. მერე ჩავიხედე ეზოში, მერე, მაგრამ ახლოს მიეკარებოდი? მერე ანათებდა იმ წვიმაში და დაღამით... დეედავ, რა ვნახე! ელვა ანათებდა იმ წვიმაში და დავინახე, რომ ბავშვის ტანისამოსი აფორთხებულიყო კიბეზე, ერთი სახელო ასე (თვით გაიშვერს ხელს) გაეშვირა კარებისაკენ და იხვეწებოდა შემიშვითო, მაგრამ ანთიმოზის გულს მოალბობს რამე? (კალთებისკენ მიდის, წასასვლელად ემზადება, კოჭლობს) ეს ოხერი ტუფლები ორი ნომრით მეტი ვიყიდე, მაინც მიჭერს, ვერ გავიგე რა მომივიდა (მიდის. თამარი მარტო რჩება, დიდხანს დგას კედელზე მიყრდნობილი... შემოდის ბაჯი).

ბ ა ჯ ი — (თამარს ფეხაკრეფით უახლოვდება, მის გვერდით დგას. როცა თამარი შენიშნავს, ბაჯი სიყვარულით მოეხვევა) ძალიან მეცოდები, მაგრამ, რა ვქნა, მე რა შემიძლია. ეზოში შესვლა არ მინდა, სულ მეკითხებიან: ჩხუბობენ, ჩხუბობენ, რაზე ჩხუბობენო? აბა, რა ვუთხრა.

თ ა მ ა რ ი — მე შენი მადლიერი ვარ, ბაჯი.

ბ ა ჯ ი — იმ დღეს, თქვენ რომ დიდი ჩხუბი გქონდათ, ვი-

ტირე. ვიტირე, ბევრი ვიტირე: იმ დღეს ჩემი სახლიც არ დამილაგებია, ლოგინებიც ისე დავტოვე როგორც იყო, სადილიც არ გამიკეთებია... დრბო რომ მოვიდა, გაუკვირდა რა ვჭამოო, რომ მითხრა, რაც გინდა ჭამე-მეთქი ვუთხარი; აბააჰ! სულ ტირი, სულ ახველებ, არაფერს არ ჭამ... ავადმყოფი რომ იქნება, ისე ხარ... ნეტავი სამსახურში იყო, „ბულუტინს“ მაინც აიღებდი.

თ ა მ ა რ ი — (ბაჯის ყურს არ უგდებს. წამოდგება, ფიქრებს შეუპყრია, თავს ისე გრძნობს, თითქოს მარტო არისო. უცებ წამოიძახებს) ვყოყმანობდი, მაგრამ... (თითქოს ახლა შენიშნაო ბაჯი, რომელიც წასვლას აპირებს, ხელს წაავლებს) მოიცა, ბაჯი, არ წახვიდე! (შედის ოთახში, გამოაქვს გასაგზავნად გამზადებული რამდენიმე კონვერტი) ბაჯი, აი ესენი უნდა გამიგზავნო, ოღონდ ახლავე, ამ საღამოსვე!

ბ ა ჯ ი — სად გზავნი?

თ ა მ ა რ ი — (დახედავს) სოფელში ვგზავნი... სხვაგანაც.

ბ ა ჯ ი — კი ბატონო, გავგზავნი.

თ ა მ ა რ ი — (მტკიცე, შეუპოვარი ხმით) ჩქარა! იქეთ, თქვენკენ, სადმე შორს, ფოსტის ყუთში ჩაუშვი! (ბაჯი მიდის, თამარი სკამზე ჩამოჯდება) ახლა უკან დასახევი გზა არ მაქვს! ასე სჯობს! ასე სჯობს! (ფიქრებს მიეცემა, შემდეგ, როცა გამოერკვევა) დაღამებულა! მე უკვე მზად ვარ! (ფანჯრისაკენ იხედება, უახლოვდება) პირველად, როცა აქედან გადავიხედე, როგორ შემეშინდა! ახლა? (ფანჯარასთან დგება) ახლა არა! (მტკიცედ) სიცოცხლეში ზოგჯერ, თურმე, უფსკრულის პირას დგომა არ ყოფილა საშიში! (გადასავარდნად გადაიხრება) ნუ, ნუ შეშინდები! შენთვის ასე სჯობს! (უცებ სინათლე იფეთქებს, ზარბაზნების სროლის ხმა ისმის, თამარი წამით შეკრთება, უკან იხევს, ერკვევა) დღეს მისი დღეა! ეს რა მოხდა! რა დროს იფეთქა სინათლემ! თითქოს ხელი ამკრაო... კიდევ შენ მშველი? მაინც შენ ხარ ჩემზე მზრუნველი? არა! მე შენთან მსურს ყოფნა, ჩემო ძვირფასო! (იმ დროს, როდესაც გადავარდნას აპირებს, მოისმის გოგის ძახილი: დედაა! შემოვარდება გოგი, დედისკენ გაქანდება. მეორე ოთახიდანაც გამოდიან მინადორა, ევგენი, გიგო, დურმიშხანი. კუკური. თამარი წამით დაიბნევა, კედელს მიეკვრის. შემოდის ანთიმოზი. შავი ტანისამოსი აცვია. მოშვებულ

წვერს და თმას მისი სახისათვის მეტი სილამაზე მიუციათ, მხნედ და ამაყად გამოიყურება. ყველანი გაქვავდებიან).

ა ნ თ ი მ ო ზ ი — (ანთიმოზის მრისხანე სახე გოგისაც შეაკრთობს, დედას ჩამოშორდება, განზე გადგება. ანთიმოზი იმ მხარეს მისჩერებია, საითაც ევგენი და მისი ამხანაგები დგანან. დუმილის შემდეგ, როდესაც ერთხელ კიდევ ისმის ზარბაზნების სროლის ხმა და ოთახს მაშხალების სინათლე გაანათებს) ეს ჩემი შვილის სინათლეა! (პაუზა) ის ზოგს სულს უნათებს, ზოგს კი ნაცარტუტას აყრის! (თამარისკენ მიიხედავს. დიდხანს აკვირდება) რაც მითხრეს, თუ მართალია, შვილო, მაშინ... ჩემთან წამოდი!

თ ა მ ა რ ი — მართალია, მამა! მოვდივარ! (მისკენ გაქანდება, გულში ეკვრის. მათ ორთავეს გოგი მოეხვევა).

1953